

ଅହାର ଦେବା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଲୋକଙ୍କୁ ପୁନଃପାଠ ପଢ଼ିବିକଳରେ ଅପସ୍ୟ କର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀକୁ ଯିବାର ରକ୍ଷାକରଣ ଏବଂ ମଦୁଆ ଓ ବେଶ୍ୟାମାନଙ୍କୁ ପାପକାର୍ଯ୍ୟରୁ ବରଦ ରକ୍ଷିବାକାରଣ ଏହି ସେନା ଅର୍ଥଭଣ୍ଡା କର ଉପର ଲକ୍ଷ୍ମଣ କାରଖାନା ଓ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରାପନ କର ଅଛନ୍ତି । ଏବଂ ଦରପୁଲୋକକୁ ବୁଝାଇ ସୁଝାଇ ସେଠାରେ ନେଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଇ ଅହାର ଓ ଅଶ୍ରମ ଦେଉଅଛନ୍ତି । ଯେଉଁ ଗରବ ସେଠାକୁ ଯିବ ସେ ଅନ୍ତରା ଏବଂ ଶାନ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ଏକଠିକ ଖାଇବାକୁ ପାଇବ ଓ ଶାନ୍ତି ଶାନ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ଦୁଇବେଳ ଅହାର ଓ ଦାସପୁତ୍ର ପାଇବ । କାରଖାନା ଓ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରାପନରେ ଶାନ୍ତି ଲକ୍ଷ ଛକା ବ୍ୟୟ ଦୋଇଅଛି ଏବଂ ସଦସ୍ୟ ଦରପୁ ସେଠାରେ ପ୍ରତିଦିନ କାର୍ଯ୍ୟ କର କରାଦ ଦେଉଅଛନ୍ତି ଧର୍ମଶାଳ ଲୋକମାନେ ଏଥିପାଇଁ ଅନେକ ଛକା ଦାନ କରୁଅଛନ୍ତି । ଏହି ଦାନ ଏବଂ କାରଖାନାର ଅସୁରେ ପାଦା ଅସୁ ଦେଉଅଛି ଇତ୍ୟାଦି ଦରଦୁକ ହତାର୍ଥେ ବ୍ୟୟ ଦେଉଅଛି । ମାତ୍ର କରେ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ଗୋଟିଏ କାରଖାନା ଫିଟିଅଛି । ଏବଂ ଗୋଟିଏ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରର ଉଦ୍ୟମ ଲାଗିଅଛି । ମାତ୍ର କାରଖାନାମୋଗରେ ଏଥିମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ପୁରୁଷ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଅଛନ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରାୟ ଭିକ୍ଷୁଗଣ ଯୁବକ ଓ ଭଗ୍ନୀ ଶ୍ରେଣୀକୁ ସିରିଲ୍ୟାଗ କରି ସମ୍ଭାରଣକୁ ଆସିଅଛନ୍ତି । ଏହିଭି ଅପମା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରି ସରାସ୍ତ୍ର ଲୋକଙ୍କଠାରେ ମାତ୍ର କାରଖାନାମାନାଶେ ଇଚ୍ଛା ମାଗିବାରେ ଅନେକ ସହ୍ୟ ଶକ୍ତିମାନଙ୍କରେ ହେବା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କଲେ ଉତ୍ତର ସମସ୍ତ ଅମ୍ପମାନଙ୍କୁ ଜଗା ନାହିଁ । ଅନୁମାନ ଦୁଇଶତକ୍ଷଣ ଦୋଇଥିବ ।

ପରଶେଷରେ ସରାସ୍ତ୍ର ଏମାନଙ୍କ ମହିତ କାର୍ଯ୍ୟର ସମାପ୍ତିର ପ୍ରଶଂସା କରି କହିଲେ କ ଏକଥର ଯେବନକୁ କ ଏଦରୁ ଖଲ୍ଲିବ ଦୋଇଅଛି ଇତ୍ୟାଦି ଅନ୍ୟଦାର କ ଏଦର ଦାସ୍ୟ ରକ୍ଷା କରବାକୁ ଦେଖିଲେ ଦେବାରେ ଫରଶାଗସେବା କରବର ଅନେକ ପରଶ୍ରମ ଲାଭ କରବାର ଉପାୟ କରୁଅଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଯେତେ ଅଦୈବ କେହି କାରଖାନାକୁ ନ ଯିବାର ଦେଖା କରବେ ଇତ୍ୟାଦି ଦେଲେ ଓଡ଼ିଲିମାନେ ଯାହା କରନ୍ତୁ ପଛକେ ସେ ଅଧିକ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବେ । ଏହି ରକ୍ଷଣାର୍ଥକ୍ରମରେ

ସହ୍ୟମାନେ କିନ୍ତୁ ଅନେକଦିନ ଦୋଇଥିଲେ କିନ୍ତୁ ପରମୁଦୁର୍ତ୍ତରେ କହାର ମନରେ ଦରପୁ ଦେଲେ କି କାରଖାନା ଉଠିଗଲେ କି ଓ ଓକଲ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପରମାଂସେନାର ଅଶ୍ରମ ଲୋଡ଼ିବେ, ଦୁଃଖିକ ସାହାଯ୍ୟନିତୁ ହେବା ଦେବ କିଏ ?

ଅମ୍ପମାନେ ପରଶାଗସେନାର ଇ୍ୟାଗସାକାର ଓ ସଦୁଷ୍ଟାନର ମର୍ମ ଅବଗତ ହୋଇ କିନ୍ତୁ ଅନେକ ଦେଲୁ । ଏହା ପ୍ରକୃତ ସାଧୁର କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ଏମାନେ ସମ୍ପାନ୍ନର ପାତ୍ର ଅଛନ୍ତି । ଏହିପରି ପ୍ରକାଶରଣ ଦେଖୁ ଅସୁଦେଶ୍ୟ ସାଧୁମାନେ ପୁଣ୍ୟ ପୁଣ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ । ଏଣିକ ସେମାନଙ୍କର ଆଚରଣ ଉନ୍ନତବାର ଦେଲେ ବିଦେଶୀୟ ସାଧୁମାନେ ଉତ୍ତର ଅନୁକରଣ କରି ଅମ୍ପମାନଙ୍କ ପ୍ରାଚୀନଶ୍ରଦ୍ଧର ଗୌରବ ବିପ୍ରାର କରୁଅଛନ୍ତି । ଉତ୍ତରା କରୁ ଏହା ଦେଖି ଅମ୍ପମାନଙ୍କର ଚେତନା ଉଦୟ ଦେବ ।

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ ମସିହାରେ କୁର ଓ କାଶିକର ପ୍ରକଳ ହୋଇଅଛି । ଓଡ଼ିଶା ମଧ୍ୟ ସାମାନ୍ୟରେ ଦେଖାଯାଏ । ବାଲେଶ୍ୱରରେ କୁର ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରକଳ ହୋଇଅବାଦ ସମାପ୍ତକାଳରୁ ଅବସତ ହେବୁ ।

ରତ ଉଦକର ଓ ସୋମକାର ପ୍ରକାଶରେ ନେବ ଉଦୟ ହୋଇ କଷ୍ଟ ପ୍ରଥମ କରାସ ହୋଇଥିଲା ମତ୍ର ବୃଦ୍ଧି ଅଦୈବ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ରତ ସୋମକାରଠାରୁ ଏଠା ଚୈତ୍ତନିୟତା କରିଅଛି ।

କଲିକତା-ଗେଜେଟ ।

ବୃହସ୍ପତି ଚୋ ମାତଃକ୍ଷେତ୍ର ଓ ଚୋ କଲେକ୍ତର ବାହୁ ନିଗେନୋଅ ଗୁପ୍ତ ବୃକ୍ଷ ଉତ୍ତୁଦ୍ଧର ହେବୁକୋପାଶକର ବଦା ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ବାଲେଶ୍ୱରର ଗୋସପ ଆସୁପୁରକ୍ଷେତ୍ରର ବହୁ ସନିକରାଦ ବସ୍ତ୍ର ପାବନାକୁ ବଦଳ ଓ ଗୋସପ ସୁପୁରକ୍ଷେତ୍ରର ମି ଆର ଏଠା ଉଦୟ ବାଲେଶ୍ୱରରେ ଅବସ୍ଥିତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ଗୋର୍ଖାର ଉତ୍ତରକଳର ଉତ୍ତରକଳ କୋଇ ଗୋଷ୍ଠୀ କର ହୋଇଅଛି ।

କୋଡ଼ାଡ଼ାଃକ୍ଷେତ୍ର ଅଦୈବକ ମାତଃକ୍ଷେତ୍ର ମୁନି ଓ ଶ୍ରୀସପ ଥିଲେ ଚୈତ୍ତନୀ ମୋକନମାନେ କୋଶଳଗଣରେ ସାଧୁ ଶ୍ରୀମତୀରାଜ ସମତାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ବୃକ୍ଷ ଉଦୟକା ବନେକର ମତ୍ର ବାହୁ ଦେବେନୋଅ ଦାସ୍ୟକ ଶ୍ରୀମତେ ବାହୁ ମୁଦେସ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟ ଆପଦପଦରେ ଉପସ୍ତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ଅନ୍ତ ଶତ ଦେଲେକ୍ତେ ବର୍ଷାଯୋଗୁଁ ପସରଇ ବଶେଷ ରୁପକାର ହୋଇଅଛି କେହି ସରଦାର ଉତ୍ତରକାଳ କଡ଼ କଷ୍ଟରେ ଅଛନ୍ତି । ବର୍ଷା ପୁଣ୍ୟ ଦେବା ଓ କରଦେବ ସାମନ୍ତ ପ୍ରକାଶକର କଳ ଗୋରାଇ ପସଲ ରକ୍ଷା କରବା ପ୍ରତି କଡ଼ ସତ୍ତ କରଥିଲେ ।

ଠାଲଦେଇର ବର୍ଷା କାଶୀଅର୍ଥ ଗ୍ରମଣ କରି ସଦପୁଣ୍ୟ ପୁଣ୍ୟକାର ବରଦା ଗଣରକ୍ତ ହେବୁ ଅସିଥିଲେ ।

ସମ୍ପାଦକାହୁକାରୁ ଅନଳ ସୁତ ଅବସତ ହେବୁ ସେ କାଲେଶ୍ୱରର ରୁମାର ସଦୋପମାଥ ତେ ଗୋସେଇଶ୍ୱରପୁର ବନାରେ ଗୋଟିଏ ଚାନ୍ଦିକାଶା ଶ୍ରୀମତ କରବାକୁ ସବୁ କରଅଛନ୍ତି ।

ବଲିକଦାରେ ଜଣେ ସମ୍ପ୍ରଦାୟୀ ବନାଲୀ ସତ ତା ୧୦ ରଖିଲେ ଅଦୁତ୍ୟା କରଅଛି । ସେ ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟରେ କଲତ ହୋଇଥିବ । ଶ୍ରୀରାମମଧ୍ୟ କାହାର ଅସିପମାନକେ ସେ ଗୋସେ କଷ୍ଟ ଗାଈ ପ୍ରାଣହରଣଲେ ସେହିକର ଅନେକେ ବନାଲୀ ଶାବକମାତ୍ର ହୋଇଥିବାରୁ ଏକ ପତ୍ର ଦେଖି ପରଶ୍ୱଳରେ ଅପବାକୁ ଛକାଇ ଦେଇ ପ୍ରାଣ ଦାନ କରଥିବ ।

କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ଦୁର୍ଭିକ୍ଷର ଅପବା ସମଗ୍ରତ ହୋଇ ଅସୁଅଛି । ଏକ ସାପାଦ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟରେ ଉମାସପାଇଁ ୧୫୫ କୋଟ ଛକା ବ୍ୟୟ ଦେବାର ବଦେଶରେ ଅନୁମାନ ହୋଇଅଛି ।

ଠାଲଗ୍ରତ ପଶିମକଳରେ ଉପାଦାନ କରି ହୋଇଥିବାରୁ ଅନେକ କଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି । ଲକ୍ଷ୍ମଣରେ କାଚ ଉଦାପ ପତ୍ର ଦେବାକୁ ଅନେକ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷା ମଧ୍ୟ ଶାଅଛି ।

ଉତ୍ତରପୁରେ ପଦ୍ମଦେଇ ସମସ୍ତକର ଉତ୍ତରକାର୍ଯ୍ୟରେ ବନାଦୀ ପ୍ରକାଶ କରବାକୁ ଦୁର ଶ୍ରୀମତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ସମ୍ପାଦ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା ବଦେଶରୁ ସେବାକ ଦେଖିଲେ ଉତ୍ତମ ଦେଖା ଦେବ ନାହିଁ । ଦୁର୍ଭିକ୍ଷପ୍ରାଣର ଦେଶରେ ଅନାହାର ଦେବମାନଙ୍କର ଅଧିକ ଉଦୟକରେ ଦେଖ ହୋଇଅଛି ।

ଲୋକମାନେ ମେନସ୍ତ୍ରୀକୁ ପ୍ରମେ କରଣ କୋମଳାଗାଦେଶ୍ୱା ଅଳ୍ପକରେ ଦେଖାଯାଏ ସତରେ କୋମଳାନରେ ଅଦୈବକ କର ୧୧୦୦ ମତ୍ର ଉଦୟ ଉଠିବ । ଉପରକୁ ଶ୍ରୀମତ ଅବସତ ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଅବସତ କଲେ । ଅଦୈବକରେ ୧ ମିନିଟ ୫୫ ସେକେଣ୍ଡ ଓ ପରଠର ଉ ୧୫ ମିନିଟ ପସିଥିବ ।

ଅଧିକା ସମାଜ ପ୍ରାକ୍ତିମୋସେପ ଶାନ୍ତିପୁ ଉଦୟପର ଅନାନ୍ୟ ଦାନୀରେ ପୁଷ୍ପକୃତ ଦେଲେ ପୁଣ୍ୟ ସେ ଶାନ୍ତି ସାପନାର୍ଥେ ଅଧିକ ଶ୍ରୀତ ହେବେ ଓ ଦାଦା ଉଷାଧେ ସଦୃଶୀକ ମଧ୍ୟ ଦେବ ।

ଶ୍ରେଣୀରେ ମୁକ୍ତ ଅଦକ ନିଶେଷ ଚକ୍ତିଅଛି । ସର୍ତ୍ତ ଅଧିକ ଅବସ୍ୟ ହୋଇଅଛି ।

ଖ୍ୟାମତ ଶ୍ରୀମତେ ସଦସ୍ତ୍ର ଜର୍ମିସମ୍ପତ୍ତି ଉଦୟକାର ଅପେ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ବଦର ଉତ୍ତରକାଳ କୁମାରସାଧ୍ୟ ଶ୍ରୀମତୀରାଜାଦପତ୍ରକ ପ୍ରାକ୍ତିମ ପ୍ରଦାନ କରଅଛନ୍ତି ।

ସାଲପୁର-ସମ୍ବାଦ ।

ସପ୍ତମ ମସିହାର ସତ୍ରରେ କପୁଟ ଶାନ୍ତିକର ଉପଶ୍ରୀତ ହୋଇଅଛି । ଏ ସମୟରେ ମାନବକ କରଣର ସାଦେବ ଶ୍ରୀମତେ କରଣକାରୁ ଅଶା ଦେଇଅଛି ସେ ବସନ୍ତ ଡାକ୍ତର ଉଦାଦ ଶ୍ରୀମତେ କରଣ ବସନ୍ତରେ

ସବୁ କରାଯାଇବ । ବାବଦ ସରକାରୀକାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ
 ବର୍ତ୍ତମାନ ସରକାର ନିଜର ଉତ୍କଳ ପାଠକ ସମାଜରେ ଉତ୍କଳ
 ପ୍ରାୟ ଦେଖା ଯାଏ । ସମସ୍ତେ ଉତ୍କଳ-କିମ୍ପା-
 ବଦ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ଦେଖିବାକୁ ହୋଇଅଛି ।

କିନ୍ତୁ ଓ ବାସନ୍ତ ସେନାମାନେ ଗୀତ ମଧ୍ୟ ହେଉଅଛନ୍ତି ।
 ଧାର ଉତ୍କଳ ଅଧିକ ସମୃଦ୍ଧ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ନୀତିକ୍ରମଦେବତା
 ଦେଖିବାକୁ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କୁ ଚୋରାଣି ନିଶେଷ ବଦ୍ୟ ଦୋଷ
 ଦୂର ନାହିଁ ।

ଏହାମଧ୍ୟ ରା ୧୨ ଉତ୍କଳ ମହାପାତ୍ରମାନଙ୍କରେ ଉତ୍କଳ ମହାପାତ୍ର
 ସମ୍ବନ୍ଧ ସମ୍ବନ୍ଧପାଠୀ ଏ ନିମନ୍ତର ବେଳେକ ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ
 କରୁଅଛନ୍ତି—ନିଉଜର୍ସିଆରୁ ଉତ୍କଳ ଉତ୍କଳ ଓ ଉତ୍କଳ ମ
 ଉତ୍କଳ ଅପାତ୍ର—ଉତ୍କଳରୁ ଉତ୍କଳ ବସନ୍ତ ଦେଖିବେ-
 ଶି ମାତ୍ରକର ମନ ଅବର୍ଣ୍ଣ୍ୟ କରବ ।

ଏ ସଂ ଉତ୍କଳମାନ ମାନବ ଓ ଉତ୍କଳର ପଦସାଧକ
 ବେଳୁଣୀ ଏଠା ପାଠକର ହୋଇଅଛି ।

ପ୍ରେରକପତ୍ର ।

ପଞ୍ଚପ୍ରେରକଙ୍କ ମହାମତ ନିମନ୍ତେ ଅପ୍ରେ-
 ମାନେ ଦାୟୀ ନୋହୁଁ ।

ଉତ୍କଳ ଓ ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ମଞ୍ଜୀବକ ମହାପାତ୍ର
 ସମାପ୍ତେଷୁ

ମହାପାତ୍ର

ଅନ୍ତ ଦେଲୁପାଟଣା ମୁକାମରେ ଏକବ୍ୟକ୍ତିର
 ଗୋଟିଏ ଏକବର୍ଣ୍ଣବସ୍ତୁ ବାହୁଣ୍ଡ ପୁସ୍କୁ
 ଧ୍ୟାସେଗା ଜାନ୍ତିଥିଲ । ଗୁଡ଼ସାମୀ ଉକ୍ତ ବାହୁଣ୍ଡକୁ
 ପ୍ରକଟକ ପ୍ରକଟକରୁ ସେ ଚରୁଲି ସନ୍ଧ୍ୟା-
 ସମୟକୁ ଫେରାଅସଇ । ଅନ୍ତରକ ପୁସ୍କୁରେ
 ଗୁଡ଼ସାମୀ ଉକ୍ତବାହୁଣ୍ଡକୁ ଫିଟାଇଦେଇ ସରକାରୀ-
 କାର୍ଯ୍ୟରେ ଗମନ କରୁଥିବା ସମୟରେ
 ବାହୁଣ୍ଡଟି ପୁସ୍କୁ ସେଗାଜାନ୍ତି କିମ୍ପା ଅନ୍ୟକୌ-
 ଣସି ଅକସ୍ମିତ ଉଚ୍ଚନାହାସ ମୂଳ ଅବସ୍ଥାରେ
 ଗୁଡ଼ସାମୀର ଗୁଡ଼ ସମ୍ପର୍କିତ ଏକଧ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନମଧ୍ୟ-
 ରେ ପଡ଼ିଥିବାର ଦେଖି ତାହାର ଗୋରକ୍ଷକ
 ଗୁଡ଼ସାମୀଙ୍କେ ଚାହିଁ ଚୋରଣି ଅନୁସନ୍ଧାନ
 କରଇ ମ୍ୟାଗୁଡ଼ସାମୀ ଉପସ୍ଥିତ ନ ଥିବା ଦେଖୁ
 ଶ୍ରୀଲେକମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରକାଶ ନ କରି
 ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗୋରୁମାନଙ୍କୁ ଘେନି ଶେଡ଼କୁ ଗମନ
 କଲେ । ଉକ୍ତ ଗୋରକ୍ଷକମାନେ ଶେଡ଼କୁ
 ଫେରାଅଇଲେ ଗୁଡ଼ସାମୀ ଉକ୍ତ ବସସ ସନ୍ଧ୍ୟାସମ-
 ପୂରେ ପ୍ରକାଶକର୍ତ୍ତାମାନେ ବାହୁଣ୍ଡଟି ମୂଳ ହୋଇ
 ମୂଳସ୍ଥାନରେ ବାଜି, ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ ପ୍ରକୃତ ହସଣ
 କରୁଥିବାର ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତେ ଗୁଡ଼ସାମୀ ଉକ୍ତ
 ସ୍ଥାନକୁ ଅସି ଦେଖିବା ବେଳକୁ ବେବଳ ଅସ୍ତି-
 ମାତ୍ର ଅବସିଷ୍ଟ ଥିଲ । ତାହାର ଦୁଃଖି ବହୁର୍ଭା-
 ରେ ବାହୁଣ୍ଡଟି ମୂଳ ହୋଇ ବାଜି, ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ-
 ପ୍ରକୃତ ହସଣ କରୁଥିବାର ଗୁଡ଼ସାମୀପ୍ରକୃତ ଚୋ-

ଣସି ଦୋଷାସେପ ଦୋଇପାରେ କି ନା ମତ
 ଗୁଣିବାରେ କେହି ଗୁଡ଼ସାମୀପ୍ରକୃତ ଦୋଷାସେ-
 ପ ଓ କେହି ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ପ୍ରମାଣ କରୁଅଛନ୍ତି ।
 ପ୍ରକୃତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ଦୋଇପାରେ ସନେଦକଳକ
 ଦୋଇ କେତେକବ୍ୟକ୍ତି ଅନୁଗ୍ରହ କରବାର
 ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛୁ ଯେ ଉପରଲକ୍ଷିତ ବସ୍ତୁଟି
 ଅପଣକର କରାଦୁଷ୍ୟାତପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶ
 କଲେ ଗୁଡ଼ସାମୀପ୍ରକୃତ ବସସ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରକୃତ
 ଦୋଇପାରେ ତାହା କୃତବ୍ୟ ମହୋଦୟ-
 ମାନେ ପ୍ରକାଶକର ସନେଦ ମୋତକ କରବେ ।
 ଇତି ।

ଦେଲୁପାଟଣା } । ନି ।
 ୨୫୧୧୫୧ } ଶ୍ରୀ ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ସମ୍ପାଦକ
 ଅମୀନ

ମହାପାତ୍ର !
 ଅନ୍ୟ ପୁସ୍କୁ ଚକ୍ରର୍ଥେ କେତେ ସମୁଦ୍ର-
 କୁଳରେ ଏକ ଉତ୍କଳକ ଦୁଃଖାବଦ୍ଧ ଘଟଣା
 ଘଟିଅଛି । “ବ୍ରହ୍ମ ଇଣ୍ଡିୟାନ୍ ଷ୍ଟାମ୍ କେଉଗେ-
 ଯନ୍ ବଙ୍ଗାଳ”କର (Lawada) “ଲଓଡ଼ା”
 ନାମକ ଷ୍ଟାମର ଚଳନମାସ ରା ୨୦ ରଖରେ
 ସମୁଦ୍ରପଥରେ କଲିକତାରୁ ଉତ୍କଳାଦି କେତେକ
 ପଦାର୍ଥ ଘେନି ବାହାର ପୁସ୍କୁ ବାଟଦେଇ ବମ୍ପା-
 ଇକୁ ଯାଉଥିଲ । ଏଠାକୁ କେତେକ ଗୁଡ଼ସା-
 ମୀଙ୍କେ ନେଇଯିବାର ଥିବାରୁ ଗରକାଲି ସନ୍ଧ୍ୟା
 ଘ ୮ ଓ ସମୟରେ ପୁସ୍କୁ ଉପକୂଳରେ
 ପହୁଞ୍ଚି ଲଓଡ଼ା କରବାର କନୋବସ୍ତୁ କରୁଁ
 ଦୈବକ୍ଷେତ୍ରକାମେ ପ୍ରାୟ କୁଳକୁ ଦ୍ଵା ୩୦୦ ଚ
 ଦୂରରେ ଜାହାଜ ଚଢ଼ାରେ ଲାଗିଗଲା ।
 ଅଜି ପ୍ରାତଃକାଳ ଘ ୧ ଓ ପୁସ୍କୁ ଜାହାଜରେ
 ଥିବା ଲେକମାନଙ୍କର ବାକ୍ୟ ପ୍ରକୃତ ପଦର୍ଥ-
 ମାନ କୋଳଅମାନେ ପଡ଼ିଉଠାଇ କୁଳକୁ
 ଘେନିଅସିଲେ । ପ୍ରାୟ ସାଢ଼େକ ଉପସ୍ଥିତ
 ସିଦ୍ଧ ବସ୍ତୁ ତାରସାଗ୍ଠ ବଲିକତା କନୋବସ୍ତୁ
 ସମ୍ପାଦ ଦେଲେ ଶୁଣିଯାଏ “ଓପାରେନୁଦେଖି”
 ନାମକ ଷ୍ଟାମର “ଲଓଡ଼ା” ଷ୍ଟାମରକୁ ରକ୍ଷା
 କରବା ନିମନ୍ତେ କଲିକତାରୁ ଅନ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତାନ
 କରୁଅଛି ।

ମାତ୍ର ଏଣେ “ଲଓଡ଼ା” ଷ୍ଟାମର ବଦା
 ଘ ୧୧ ଓ ସମୟରେ ଅଶେଇ ହୋଇ ଯାଇ
 ଏଠିରେ ଜଳ ପ୍ରବେଶ କରବା ଦେଖୁ-
 ବଜି ସନ୍ଧ୍ୟାସମ ଦୋଇଅଛି । ଯାହାକିସ୍ତୁ ଲେ-
 ବେ ସକାଳେ କେହି କୁଳକୁ ଅସିଯାଇ ନ

ଥିଲେ । ତମେ ସମୁଦ୍ର ଭେଦ ୧୧ ଠାରୁ
 ଦୂର ଦେଲ ଏକ ଜାହାଜର ଉଲଟି ଓ
 ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ ଲୋକ ବିପଦ ଦୂର ଦେ-
 ବାର ଦେଖି ପ୍ରଥମେ ଏକ ଜାଲିବୋଟରେ
 କେତେକ ଜଣ ଲୋକ ପଠାଇଲେ । ଲଦ୍ୟା-
 କଳରେ ବୋଟ ଲାଗିଗଲା ମାତ୍ର ବୋଟରେ
 ଅସୁସ୍ଥବା ଲୋକେ ଉତ୍କଳକୃପାରୁ ରକ୍ଷାପାଇ
 ଅଛନ୍ତି । ଉତ୍କଳରେ ନୋଳଅମାନେ ଖଣ୍ଡେ
 ପଡ଼ାଇ ନେଇ ଜାହାଜ ନିକଟକୁ ଯିବାକୁ ଦେଖି
 କରୁଥିଲେ । ମାତ୍ର ପଡ଼ାଇ ଲେଉଟିପଡ଼ି ବାକୁ
 ସେମାନେ ସଫଳ ହୋଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ଜାହାଜରେ ଥିବା ଲୋକେ ବରଷାପାଳ
 ଦୋଇ ଯେ ଯାହା ପାଇଲେ ତାହା ଦେଖି
 ଜଳରେ ଲମ୍ଫ ଦେଲେ । ନୋଳଅମାନଙ୍କ
 ଯତ୍ନ ଓ ସାହସକୁ ସେତେ ଲୋକ ଲମ୍ଫ ଦେଇ
 ଅସିଥିଲେ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ରକ୍ଷା ପାଇଅ-
 ଛନ୍ତି । କେବଳ ଏକଜଣ ଗୋସ ବର୍ଷ ଗୁଣ
 କେଉଁଅଡ଼େ ଲାଗିଗଲେ ତାହା ପ୍ରକୃତ ହୋଇ
 ନାହିଁ । ସନ୍ଧ୍ୟା ସର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାୟ ୧୦୦ ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵ
 କୁଳରେ ଲାଗିଅଛନ୍ତି । କୁଳଉପରୁ ଦେଖିବାରେ
 ଜଗାଗଲ ଯେ ଜାହାଜରେ ଅଛନ୍ତି ୧୦୧୮
 ଜଣ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କମଧ୍ୟରେ ବସ୍ତ୍ରାନ୍
 ସାଢ଼େକ, ଚନ୍ଦ୍ର ଅସିଷର ଓ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାୟର ଥିବାର
 ପ୍ରକାଶ ହୁଏ । ଅନ୍ତରା ଓ ଲଦ୍ୟା ତମେ
 ଅଧିକ ଦେବାରୁ ସେମାନଙ୍କର ଜୀବନର ଅନ୍ଧା
 ଦୂର ହୋଇଅଛି । ଜଗତୀର ଅଜ ସନ୍ଧିରେ
 ରଖିଲେ ତାରି ଅବା ଉକାର ପାଉପାଉଦେ ।
 ଅନ୍ତର ଦେବାପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସନ୍ଧିର ଅନେକଲୋକ
 ଓ କେତେକ ଅମଳ ପ୍ରକୃତ ବର୍ଷ ଉତ୍କଳମାନେ
 ଜାହାଜ ପ୍ରକୃତ ଦେଇ ତାହାର ରକ୍ଷାନିମନ୍ତେ
 ଜଗତୀରକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥିଲେ । ୨୫୧୧୫୧
 ବାଲି ସନ୍ଧ୍ୟାପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାହା ଦେଖିଥିଲୁ ତାହା
 ଉପରେ ଲେଖିଅଛି । ପ୍ରକୃତ ଅଜି ପ୍ରାତଃକା-
 ଲରେ ଯାଉ ଦେଖିଲୁ ଯେ ଜାହାଜରେ
 ଯେଉଁ ଲୋକେ ଦେଲେ ସେମାନେ ନିସଫଦରେ
 ଅଛନ୍ତି ଲଦ୍ୟାବଦଳ ବାଲିଠାରୁ ଅନେକ ଦୁଃଖ
 ହୋଇଅଛି ପଡ଼ାଇ ଯିବାଅସିବା ରେ ପାରୁଅଛି
 କିନ୍ତୁ ବାସ୍ତବ ଯାହାକି ପ୍ରକୃତ କୁଳକୁ ଅସିନାଦନ୍ତି
 ଏହି ଜାହାଜରେ ୧୫୦ ଜଣ ଲୋକ ଥିବାର
 ଅନୁମାନ କରୁଅଛୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏତଦ୍ଵ ଜାଣିଅଛୁ
 ଯେ ଯାହା ଦେବ ଲେଖି ଜଗାଇବୁ । ଇତି

ପୁସ୍କୁ } ଅପଣକର ବସନଦ
 ୨୫୧୧୫୧ } ଶ୍ରୀ ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ସମ୍ପାଦକ

ମୂଲ୍ୟପତ୍ରି ।

ବାବୁ ଭଣ୍ଡାରୀନନ୍ଦ ଦାସ	ଅନୁସ୍ତଳ	ଟ ୩୯
ଦୁରବନ୍ଧୁ ଦାସ	ପାଲକପୁତା	ଟ ୧୯
ସୋମେନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି	ବାଲକୃଷ୍ଣା	ଟ ୩୯
ସଦାଶିବ ନାୟକ	ନାୟକପୁର	ଟ ୨୯
ବାଳକୃଷ୍ଣ ପାଣିଗ୍ରାହୀ	ତ୍ରିତୋଳ	ଟ ୩୯
ଚନ୍ଦ୍ରବାସୁ ଦତ୍ତ		ଟ ୧୯
ଅବନୀସୁନ୍ଦର ଗୁରୁପା	ବସନ୍ତୀନ	ଟ ୩୯
ବିନୟନ ପାଣିଗ୍ରାହୀ	ବଟର	ଟ ୧୯
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଚନ୍ଦ୍ରମଣି ମିଶ୍ର	ସଠମୁଣ୍ଡି	ଟ ୩୯

ବିଜ୍ଞାପନ ।

NOTICE.

Wanted an Eurasian or Madrased young man for the post of the Conservancy Inspector of the Pooree Municipality, on a salary of Rs. 70 with horse allowance of Rs. 15 per month.

The applicant must be aged 30 years and must possess some knowledge of Engineering and surveying

Applications with testimonials will be received by the undersigned up to 7th. December 1891.

Pooree } Khettra Mohan Bose
16-11-91 } Vice-Chairman In charge.

ବାଲକାଗଳ ।

ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ପତ୍ରିକା ଦଳରେ ସମ୍ପର୍କ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିବ କାରଣ ବାବୁ ଗୋବିନ୍ଦଚନ୍ଦ୍ର ସମ୍ପର୍କ ସମ୍ପାଦକଙ୍କେ ବାବୁ ଅର୍ତ୍ତହୀନତା କର କମ୍ପାନୀର ଡିପ୍ୟୁଟି ମ୍ୟାନେଜିଂ ଡିପ୍ୟୁଟି ଦେଇ ଅଛନ୍ତି ଶ୍ରୀ—

୧୦ ପତ୍ରିକା	୧୯୯୮	୧୯୯୮
୧୧ ପତ୍ରିକା	୧୯୯୮	୧୯୯୮
୧୨ ପତ୍ରିକା	୧୯୯୮	୧୯୯୮
୧୩ ପତ୍ରିକା	୧୯୯୮	୧୯୯୮

ଶ୍ରୀମତୀ ବାବୁ ଗୋବିନ୍ଦଚନ୍ଦ୍ର ସମ୍ପର୍କ ଚଳୁଥିବାବେଳେ କିମ୍ପା ନିକଟସ୍ଥ ଅନୁମାନକ ଦୋକାନରେ ଉପକରଣୋପା ଓ ବିକଳ ଓ ରେସମିଓଗେର ଲୁଗା ଓ ଷ୍ଟେସନରୀ ଓ କଲିକତା ଚନ୍ଦ୍ରାଣୀ ମଦରାଜର ବିକ୍ରୟ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି ବାବା ସମସ୍ତ ପ୍ରାଦେଶିକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିକଳ ସହ । ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅନେକପ୍ରକାର ଫେସ୍ଟିଭଲ ଉପସାହ ବିକ୍ରୟ ସଙ୍ଗରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି ଯାହାକର ଯାକା ଅବଶ୍ୟକ ଉକ୍ତ ଦୋକାନରେ ଅନେକକାଳେ ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇପାରିବେ ।

ପିତୃତାର ।

ଏ ତାରକୁ ବେଉଣସି ପାଟରେ ରଖି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଉତ୍କଳୀୟ ଗୋପାଳଚନ୍ଦ୍ର ଫାଟକେ ଦେଲେ ପାଣିକଳା ବଦ ଦେବ ଦାଉର ମଧ୍ୟେ ଅଲେ ଲେପିଦେଲେ ମଜବୁତ ଦେବ ଓ ଭଲ ଧରତ ନାହିଁ ।

ବରିକ ଚମଡ଼ା ଓ ସାଜରେ ଲଗାଇବାକ ଶକ୍ତି ମଧ୍ୟ ଅଛି ।

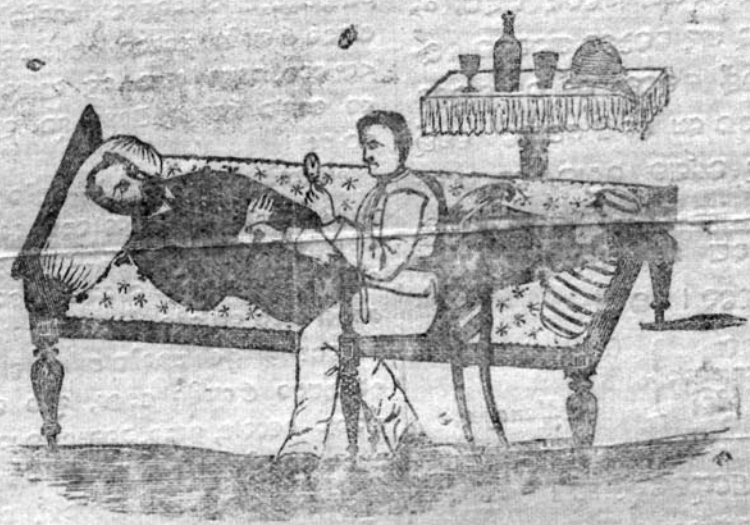
ଅଭିଭାବକ ତଳ ଦମାମା

ଉତ୍କଳପତ୍ରିକାରେ ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରକାଶକର ଶ୍ରୀ ବଳଭଦ୍ର ରୂପେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଯଥା —

ପ୍ରଥମଥର ସବାସେ

ଅଭିଭାବକ ଟ ୦୯
ଅଧ୍ୟକ୍ଷମାନ ଟ ୪
ଫ୍ରେଣ୍ଡ୍‌ସ୍ ଏବଂ ସୁମନ୍ଦ ଟ ୩
ମାତ୍ର ବୋଗସି ଚଞ୍ଚଳ ସେତେ ସୁଦ୍ଧା ଦେଲେ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଖର୍ଚ୍ଚା ଟ ୦୫ ରୁ ଉଣା ଦେବ ନାହିଁ ।
ଦୁଇପୁ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ସବାସେ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଥମ ଥରର ଦେବା ଓ ପୁରୁଣା ସମାଜମେ ଦେବ ।
ଅଧିକ ବିକଳ ସବାସେ ସୁଲଭ ଦାନୋଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବୋଲିପାରିବ ।
ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ମୂଲ୍ୟ ବିଜ୍ଞାପନସଙ୍ଗେ ପଠାଇ ବାବୁ ଦେବ ।

ନଟକଭଣ୍ଡାର ।

ସହର ଓ ମଫସଲବାସୀ ମାନଙ୍କ ସୁବିଧାର୍ଥେ ଆଜକୁ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ହେବ ପ୍ରାଚୀନ ଦୋର ସୁବିକଳୋପସ୍ଥ ସହର ବାର୍ଯ୍ୟ ଚଳୁଅଛି । ଏଥିରେ ନାନାଦିଧ୍ୟ ଚାକ୍ରାଣ ଓ ବିକ୍ରୟକା ଉପସ୍ଥ ବିକ୍ରୟ ହୁଅନ୍ତି । ଏକାନ୍ତତା ଅନ୍ୟ ଯାଦାର ସେଉଁଦୁବ୍ୟ ପ୍ରୟୋଜନ ହୁଏ ଲେଖିଲେ ଅଭିଭାବକ ଓ ବିଶେଷ ସାବଧାନତା ସହର ପଠାଇ ଦିଆଯାଏ । ମାତ୍ର ଉକ୍ତ ଉକ୍ତା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମୁଦାୟ ଦୁବ୍ୟ ବିକ୍ରୟ ଓ ସରକାରୀ କର୍ମ । ଯେଉଁ ଦୁବ୍ୟମାନ ଅନ୍ୟପ୍ରାକରୁ କ୍ରୟ କରି ପଠାଇବାକୁ ହୁଏ ତହିଁର ଉପସ୍ଥ ବିକ୍ରୟ ଦର ଉପରେ କିଛି ପଠାଇବାକୁ ପରାମର୍ଶମନ୍ତେ ପରଲକ୍ଷ ଟ ୨୧ ହୁଏବେଲେ ନି-

ଶନ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କଠାରୁ ନିଆଯାଏ । ବେକଳ ପ୍ୟାକ ଓ ଡାକଖର୍ଚ୍ଚା ପଠାଇଲେ ଉପସ୍ଥ ଓ ଦୁବ୍ୟର ବାଲ୍ୟପେରବଳ ଡାକରେ ମଧ୍ୟ ପଠାଯାଇ ଶାରେ । ବେଉଁ ବା ଲନସମ୍ପର୍କିଏନୁ ସମ୍ପର୍କ ହୁଏ ନାହିଁ ଏବଂ ଉତ୍କଳବାସୀ ବା ଦୁଇପଦସିଆ ହିକଲ ଖଣ୍ଡେ ନ ପଠାଇଲେ ସହର ଉତ୍କଳ ଦିଆଯାଏ ନାହିଁ ।
ମଫସଲବାସୀ ଅନେକ ଅନେକ ସଞ୍ଜା କମିତାର ଓ ସମୁଦାୟ ବ୍ୟକ୍ତି ମାନଙ୍କଠାରୁ ସବାସା ଶେଷର ଉପସ୍ଥ ଓ ଉପସ୍ଥ ପ୍ରେରଣ କରିବାସକାଶେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥାଉଁ । ଅଧିକ ସେମାନଙ୍କ ଓ ସବାସାଧାରଣଙ୍କ ସୁବିଧାର୍ଥେ ଜଣାଉଅଛୁ ଓ ସେହିମାନଙ୍କ ଆତ୍ମହାସ ଅଭିଭାବକ ଉପସ୍ଥ ଦେବାକୁ

ଇନ୍ଦ୍ରା କରନ୍ତି ସେମାନେ ଯାହାର ଅବସ୍ଥା ଉତ୍ତୁରିଲି
 ଭାରଣ, ବ୍ୟାଧି କୁଲଜ କ ନା, ସେଗା ପୁରୁଷ
 କ ଥି, ସେଗା ର ପୁଅ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଧରଣ
 ବସ୍ତୁକମ, ଅହାର, ବୋଷ୍ଟୁଖି, ଧାତୁ ପ୍ରଭୃତି,
 ଇତ୍ୟାଦି ସେଗର ଦୁର୍ଗୁଣ ଲେଖି ପଠାଇଲେ
 ତାହାର ସମାଯୋଗ୍ୟ ଔଷଧ ପଠାଇବୁ ।
 ଟଙ୍କା, କରୁଛି କ ପତ୍ରାକ ନମ୍ନ ଠିକଣାରେ
 ଅମୁଠାକୁ ପଠାଇବାକୁ ହେବ ।

କଟକ ଶ୍ରୀ ଲଳିତମୋଦନ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।

ଏକଦ୍ୱାରା ସର୍ବ ସାଧାରଣକୁ ଜଣାଇ ଦିଆ
 ଯାଉଅଛି ଯେ ଅତି ପାଲଲହଜା କଲ୍ଲୀ ଶ୍ରୀ
 ଜୀବାଲକ୍ଷ୍ମୀ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଓଷାବ ମଧ୍ୟସ୍ଥିତ କୋଠା-
 ମାନ ମସମତ ଦେବୀର ଅଛୁ ଓ ମଧ୍ୟ ଅପର
 କେତେକ ଘର ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେବୀର ଅଛୁ ଅପା-
 ଲକ୍ଷ୍ୟ ମୋଟରେ ଟ ୧୦୦ ୯ କାର କର୍ମ
 ଦେବ ବୌଦ୍ଧି ବ୍ୟକ୍ତିର କାଳୁଷ୍ୟ ନେତାର
 ଲଜା ଥିଲେ ସେ ଅଗାମି ନବେମ୍ବର ମାସ ୧୦-
 ରଖ ମଧ୍ୟରେ ଅମ୍ନ ନକଟରେ ଅବେଦନ କର-
 ଦେ ଓ କେହି ଦରରେ କର୍ମ କର ପାରିବେ
 ସେଥିର ଚତୁର ମଧ୍ୟ ଲେଖି ପଠାଇବେ ଯେଉଁ
 ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି କର୍ମମାନ କଣ୍ଠାକୁ ନେବେ ତ-
 ତସ୍ତତ୍ତ୍ୱ ବାକର ଚର୍ମ ଦୁର୍ଗୁଣେ ଅଛୁଇ ଯେ
 କର୍ମ ମାନ ଦିଆ ଯାଇପାରେ ଏଥିରୁ ସେ
 ଅବଗତ ହେବେ । ଇତି ;—

ଗାଲହଜା } Gour Ch. Sen
 ତା ୧୫୨୭ ମାତ୍ରେ ଅବୁକର }
 ସହ ୧୯୧୯ ମସିହା } Manager.

ପ୍ରତ୍ୟୈକମାତୃଔଷଧ ।

କମ୍ପୁରଣ ପ୍ରସାଦକମ୍ପ ଓ ନିତ୍ୟବ୍ୟବହାରୀ ପଲ୍ଲବିତ
 ଔଷଧମାନ ଅସ୍ତ୍ର ନିକଟରେ ରଖିପାର୍ଥ ହୁଅନ୍ତୁ ଅଛି ।
 ୧ । ଗାଈରାଜ ଚୈତ୍ର—କହୁ ବେଗରୁ ବେଶରୁ
 ଅନେତନା କର ଏହି ଔଷଧ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି । ଏହା
 କବଚୀର କଲେ, ବେଶମୁକତା, ଦେଶର ଅବାଳପଦ୍ମତା,
 ପଦାଳପଦ, ଏବଂ ଶିରଶାହା, ଶିରୋପର୍ଣ୍ଣନ ଇତ୍ୟାଦି
 ତଦାପତ, ମସ୍ତକର ବସ୍ତୁ ଓ ଲାଶାକନକ୍ୟ ହୋଇ ଦେହ ଓ
 ମସ୍ତିଷ୍କ ସୁସ୍ଥାପନ, ବେଶ ବର୍ତ୍ତ, ଶୋଭାପୁରୁ ଓ ସୁକାସିତ
 ହୁଏ । ଗ୍ରହ ଶିଶର ମୂଲ୍ୟ ଦ୍ୱାୟଶା ମାତ୍ର ।
 ୨ । ବହୁ କୁତାଶନ—କମ କୁତାଶନ ସତ୍ୟ ତନ୍ତୁ ପ୍ର-
 ଯୋଗ ବାଳେ ଛାଳା ସହଣା ବସ୍ତମାତ୍ର ଜଣା ଯାଏ ନାହିଁ ।
 ମାତ୍ର ଏହା ବହୁକ୍ଷତ ପଥରେ କୁତାଶନ ଦୁର୍ଲ୍ୟ ବାର୍ଣ୍ୟ
 ଗରେ ଏକ ତାହା ଏକାନ୍ତକଲଦେ ବନକ୍ୟ ନେଲେ, ଚର୍ମ-
 ରେ ଥର ସକେତ ନାହିଁ । ଏହା କବଚୀର କହ ୨୫
 ବର୍ଷର ବହୁ ସେବ ଅବେଶ୍ୟ ହୋଇଅଛି, ଗ୍ରହ ଚକ୍ରଅଳ
 ମୂଲ୍ୟ ସ୍ୱରୂପ ଶା ମାତ୍ର ।
 ୩ । ଶେଷହାରଣୀ—ଏହା ସାଧାରଣ ସେବନ କଲେ

କ ପ୍ରାଚୀନ କ ନୁହନ ସବୁ ପ୍ରକାର ଅନୁଗତ, ପିତୃଗୁଣ,
 ବସୁ ଶୁଳ (ଅମାବାସ), ବମନାକ ଅତି ସହଣାପାୟକ-
 ଲକ୍ଷ୍ୟମାନ ନିବୁର ହୁଏ । ଏକପକ୍ଷ କାଳ ସେବନସ୍ତୁ ଔଷ-
 ଧର ମୂଲ୍ୟ ଦୁଇ ଟଙ୍କା ଅଠ ଅଣା ।

୪ । ବୋଷ୍ଟୁକେତ ଚଢ଼ିଆ—ବୋଷ୍ଟୁକେ ସବପ୍ରକାର
 ସେଗର ଉତ୍ତୁରି ଓ ବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରଧାନ କାରଣ ଅଟେ । ବୋଷ୍ଟୁ-
 ବୃଦ୍ଧି ନ ଦେଲେ ବୌଦ୍ଧିର ସେଗ ଅବେଶ୍ୟ କିମ୍ବା ବୌଦ୍ଧି
 ଔଷଧ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରକ ହୁଏ ନାହିଁ । ଏହି ଔଷଧ ବ୍ୟବ-
 ହାର କଲେ କ ପ୍ରାଚୀନ କ ନୁହନ ସବପ୍ରକାର ବୋଷ୍ଟୁକେ
 ଏକ ବୋଷ୍ଟୁକେତର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଘାତା ଯଥା, ବୋଷ୍ଟୁକେତ
 ବାସୁ, କୁର, ଅର୍ଶ, ଅଲର୍ଶ, ଶୋଥ, ଉଦର, ସକୃତ, ଗାଣ
 ଓ ଉତ୍ତର ଶିରଶାହା ଓ ପୂର୍ଣ୍ଣହାର ଉଦାପତ ହୁଏ ।

ଏହି କର୍ଯ୍ୟେଷ ବଦେତକ । ସର୍ବପ୍ରକାର ଘାତାରେ
 ଏମନ୍ତ କ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଔଷଧ ବ୍ୟବହାରର ସଙ୍ଗେ ମଧ୍ୟ
 ଏହା ବ୍ୟବହାରର ଉପସ୍ତୁ ଅଟେ । ସୁଶ୍ଳ, ଅସୁଶ୍ଳ, ବାନ୍ଦବ,
 ବୃକ, ଶୀ ଓ ପୁରୁଷ ସମସ୍ତେ ଏହା ସେବନ କର ପାଉଛୁ ।
 ସପ୍ତାହ କାଳ ସେବନସ୍ତୁ, ଔଷଧର ମୂଲ୍ୟ ଏକ ଟଙ୍କା ।

୫ । ହୃମସାବର ଅରକ୍ୟ—ଏହା ସେବନ କଲେ ମନା-
 ଲେଉଟା ବା ଦୁର୍ଗତ ଜଳବାୟୁକର ହୁଏ, ସର୍ବପ୍ରକାର
 ଗାଣକୃତ, ସୁଦୀପ, ତପନ ଓ ଏକ କୁର, ପୁଡ଼ା ସକୃତ;
 ଅଲର୍ଶ, ଅଦୃତ, ଶୀର୍ଣ୍ଣତା, ରକ୍ତସ୍ନାନତା, ଅନୁପିତ ବୋଷ୍ଟୁ,
 ଶାଘର ଓ ମାତସିକ ଅବସରତା ଇତ୍ୟାଦି ବହୁରୂପ
 ଏବଂ ଦେହ, ପରସ୍ତକ ହୋଇ ଭକ୍ତ ସମ୍ପାଦତ ହୁଏ ।
 ଏକ ପକ୍ଷକାଳ ସେବନସ୍ତୁ, ଔଷଧର ମୂଲ୍ୟ ଦୁଇ ଟଙ୍କା
 ଅଠ ଅଣା ।

୬ । ଶୋଣିତପ୍ରକ୍ଷାବଳ (ସାଲସା)—ଶୋଣିତ ମାନବ-
 ଦେହର ପ୍ରଧାନ ଛାତାକ ଅଟେ । ଏହା ପରସ୍ତକ ଥିଲେ ବୌ-
 ଦ୍ଧିପ୍ରକାର କରାହୁଁ ଉତ୍ତୁରି ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । କହୁ ଭକ୍ତ
 ଶୋଣିତ ସାମାନ୍ୟ ମାତ୍ର ଦୁର୍ଗତ ହେଲେ ଚର୍ମରୁ କମେ କମେ
 ଶପରତ ଦାକତୁ ଭକ୍ତ ଦୁର୍ଗତ ହୋଇ ଯାମା ପ୍ରକାର ତପନ
 ବ୍ୟସ୍ତରୂପରେ ହୁଏ । ଅନୁପିତ ଅପାତ, ତପାତ ଅ-
 ଉକ୍ତ ଶାଘର ଓ ମାତସିକ ପଦ୍ମମ, ଦୁର୍ଗତ ଜଳବାୟୁ
 ପାରଦାତ କଷ୍ଟବୋଷ୍ଟ, ପ୍ରମେହ, ଉପହାସ ଇତ୍ୟାଦି ହେତୁ
 ସସ୍ତର ଭକ୍ତ ଦୁର୍ଗତ ହୋଇ ଉଠେ ଏବଂ ନାଶପ୍ରକାର
 ହତ, କଣ୍ଠା, ଗାତ, ବସ୍ତ, ଚର୍ମରୋଗ, ନେତ୍ର ଓ
 ନାସିକା ରୋଗ ଶାଘର ଓ ମାତସିକ ଅବସରତା ଇତ୍ୟାଦି
 ସେଗ ଓ ଲକ୍ଷଣମାନ ଜାତ ହୋଇ ମନୁଷ୍ୟକୁ ଅବର୍ଣ୍ଣ୍ୟ
 କରି ହୁଏ । ଏହି ସୁଧା ବ୍ୟବହାର କଲେ ଉତ୍ତୁରିତ ଜ-
 ପ୍ତବମାନ ଉଦେହୁତ ହୋଇ ମାନବଦେହ ନବଜୀବନ
 ପ୍ରାପ୍ତ ଓ ଶୋଭାପୁରୁ ହୁଏ । ସୁଶ୍ଳସଦେଲେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟାଧି-
 ଜନେଲୁ ଏହା ଉପଯୋଗୀ । ମାନାପ୍ରକାର ତନ୍ତୁବେତ,
 ବାହି ବୃଦ୍ଧି ଓ କ୍ଷତାକ ଏହା ସେବନେ ଅବେଶ୍ୟ ହୁଏ ।
 କାତ ଉପସେ ସେବନସ୍ତୁ ଔଷଧର ମୂଲ୍ୟ ଦୁଇଟଙ୍କା ଅଠଅଣା :

କାଳୁକାର, } ଗାବୁର ।
 କଟକ } ଶ୍ରୀ ଲଳିତମୋଦନ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।
 ଔଷଧରଣା । } V. L. M. S.

Watches! Clocks! Time pieces
 Repaired by an efficient workman
 the premises of the Cuttack Printing
 Company. Charge moderate.

ଘଡ଼ିମରମତି ।

କାଳାପ୍ରକାର ଶେଟ୍ଟି ବଜ୍ର ଶିଳ୍ୟାଘଡ଼ି

ଘଡ଼ିମରମତି ମରମତ ଦେବା ଓ ଯଥା ସମ-
 ସୂରେ ପାସ୍ତୁସିଦାର ଭଲ କନୋବସ୍ତୁ ଏ
 ଭଗରରେ କ ସୁକାରୁ ଅମ୍ନେ ଘଡ଼ି ମରମତ
 କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ କରୁଅଛୁ । ଯାହାକର ଦରକାର
 ହେବ ଶ୍ରୀଯାତ୍ରାଳାଠାରେ ଚତୁ କଲେ ସମସ୍ତ
 ଜାଣି ପାଉହେବ ।

ଘଡ଼ିର ଅବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଯମାପାଠାକୁ ଦୁଇ-
 ଦର୍ଶି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୋଧେ ଯି ଦିଅସିକ ଅର୍ଥାତ୍ ମର-
 ମତି ବୋଷ୍ଟୁ ନିୟମିତ ସମସ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ଘଡ଼ି କି
 ଚାଲିଲେ ସୁନକାର ଦୁରସ୍ତ କରୁଅସିବ ।

ଗାଲହଜା

ଘଡ଼ିର ତେଲକ ବେଶ, ମୁଦ, ପୁଲିସ-
 ସକ୍ତନଶ୍ରେକ୍ତର ଓ ଇନଶ୍ରେକ୍ତର କମର-
 ଦେବାଲ ଓଗେର ସାଜ, (ଗମ୍ଭୀର ଓ ପିତୁକର
 ଜାନାବିଧ ଅଲକାସ୍ତର ରୂପା ଅବା ସୁନାରେ;
 ରୂପାର ମୁଦ ଓଗେର ଅଲକାର ସୁନାରେ)
 ଲିଖିତ କରୁ ଦିଅସିବ ।

କଟକ } ଶ୍ରୀ ଗୌରଚନ୍ଦ୍ର ସମ୍ବ
 ୧୯୧୮୮୧. }

ମେହରୋଗ ।

ଘୃତସ୍ତ୍ରୀମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ଜ୍ୱାଳା ପଦ୍ଧତୀର ଉତ୍ତ-
 ଚି ଦେବ । ଦୁର୍ଗୁଣ ପ୍ରମେହକ୍ରମେ ଯେଉଁମାନଙ୍କ
 ଅକ୍ଷମଣ କରୁଅଛି ସେମାନଙ୍କର ଚିକାର୍ଯ୍ୟ ଗୌ-
 ଶକ୍ତକାର ଉତ୍ତର ନୁହେ ସାମାନ୍ୟ ଅର୍ଥବ୍ୟୟ-
 ଏକାଗେ ଜୀବନର ମାୟା ପରିତ୍ୟାଗ କରନ୍ତୁବେ

ଏହି ଔଷଧ ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ଏକସପ୍ତାକ ସେବା
 କଲେ ନୁହତ ସେବ ଏକ ଭଳି ଚାରି ସପ୍ତା-
 ହରେ ସୁସ୍ତରକରଣ ଅବଶ୍ୟ ଅବେଶ୍ୟ ଦେବା
 ହେଉଁମାନେ ଅବେଶ୍ୟ ନ ଦେବେ ନିୟମ
 କହୁଅଛୁ ଏ ବ୍ୟାଧି ସେମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ସଙ୍ଗ-
 ଶୋଇ ଜୀବନର ସେକ୍ଷସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତ-
 ଶିକାର କିମ୍ପୁସିରେ ପଲ୍ଲବନ ନ ଦେଲେ ଅଳ୍ପ
 ସିବ ନାହିଁ ଅନେକ ରୋଗୀ ଅବେଶ୍ୟ ଲବ
 କର ପ୍ରମାଣପାପମାନ ଦେଇଅଛୁ ସେ ସମସ୍ତ
 ଅକ୍ଷମରେ ସୁସ୍ତକାକାରେ ପ୍ରଭବତ ଦେବ
 କଲିକତା ଅବେଶ୍ୟଶୋଇ କମ୍ପର ହବନରେ
 ସ, ବେ, ଗ୍ରହ ତମ୍ପାନକାଠାରେ ଏକ ବଡ଼କ
 ବରଦାକଜାଳ ପ୍ରତିକମ୍ପାନକ ସୁସ୍ତକାକାକୃତ୍ତେ
 ଏହି ଔଷଧ କଳୟ ବେଉଅଛି । ମୂଲ୍ୟ ଏକପି-
 ଠେ ୫୨୫ ବା । ସୁଲିନା ଓ ତାକର୍ଣ୍ଣା ପ୍ରସକ

ଏହି ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ସହର କଟକ ବରଦାକଜାରୁ କଟକ
 ପ୍ରତିକମ୍ପାନକ ସହାୟକରେ ମୁଦ୍ରିତ ଓ ପ୍ରକାଶିତ ହେବ

ବିକ୍ରୟ ବାବଦ

ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ।

ଶ୍ରୀ ୨୭ ଶ୍ରୀ

ଦା. ୫ ଶ୍ରୀ ମାତ୍ର କେବଳ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା । ମୁ. ମାର୍ଗଦର୍ଶକ ୨୯ ନମ୍ବର ୧୯୨୧ ମାତ୍ର

ଅଗ୍ରମ ଦାସିକ ମୂଲ୍ୟ
ପଞ୍ଚାଦଶ

କଳାଳୟ ଲେଖକଙ୍କ ଶ୍ରୀମତୀ ମାତ୍ର
କର ସର ଗୁରୁତ୍ୱ ଲଳିତା ବାହାଦୁର ଅଦ୍ୟ
ପ୍ରାକଟକାଳ ଶ୍ରୀ ୨୭ ଶ୍ରୀ ସମୟରେ ବେଦାର
ସ୍ତରୁ ପ୍ରତ୍ୟାଗମନ ପୂର୍ବକ କଲିକତାରେ
ଅସ୍ଥିବେ ।

ସରଭେଟର ଯୋଗଣା ହେଉ ଥିଲେ । ଅବଶ୍ୟ
ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଚିହ୍ନିତ କଲୋକସ୍ତ ହୋଇଥିବ ।
ବିଜ୍ଞାନ କପ୍ପାରଖରୁପେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ-
ଥିଲେ ହଲ ହୋଇ ଥାନ୍ତା ।

ଶେ ଗୋଟିଏ କମିଟି ପ୍ରାପିତ ହୋଇଅଛି ଏହି
ଆବଶ୍ୟକତା ବ୍ୟୟ ହେବାଦ୍ୱାରା ସମ୍ଭାଳି ହୋଇ
ଅଛି । ଏଥିମଧ୍ୟରେ ଗୁରୋଟି ବାଳକ ଓ ବାଳିକା
ଅଗ୍ରମରେ ରହିଅଛନ୍ତି ।

ଗୁରୁ ଓ ଭେଦାକାଳର ସୁଲମାନକ
ଶେ ଜଣେ ସବଳନଶ୍ରେୟ ମାସକୁ
ଅଧିକ କା ଦେଇନରେ ନିୟୁକ୍ତ ହେବ ।
ଏଥିର ପ୍ରାର୍ଥନାପତ୍ରମାନ ଚଳିତମାସ ଡା ୧୦-
ରଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରବେ ବୋଲି ଶ୍ରୀ ସ୍ତରୁ
କିଏକ ଲଳନଶ୍ରେୟ ଯୋଗଣା ହେଉ ଅଛନ୍ତି ।

ମହାମାନ୍ୟ ଶ୍ରୀମତୀ କେଳିକା ଲକ୍ଷ୍ମୀ
ଲଳନଶ୍ରେୟ ବାହାଦୁରୀ ସପତ୍ନୀ ଶ୍ରୀମତୀ
ଶ୍ରୀମତୀ ସକାଳେ କଲିକତାରେ ଯଥା-
ବିଧିରେ ବିରାଜମାନ ହେଲେ । ନିରୁପିତ ସମ-
ୟର କିଛି ପୂର୍ବେ ରେଲକଟି ପହଞ୍ଚିବାରୁ
ସଡ଼କରେ ଅଧିକ ଛଡ଼ି ହୋଇ ନ ଥିଲା ।
କିନ୍ତୁ ସମ୍ପାନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତି ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲେ
ଏବଂ ଦ୍ୱାବତାରୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଲଂସକ ଓ ଦେଶୀୟ ସେନା ଶ୍ରେଣୀବଦ୍ଧ ହୋଇ
ଛୁଡ଼ା ହୋଇଥିଲେ ଓ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନର
ସବଳ ବନୋକସ୍ତ ଉତ୍ତମ ହୋଇ ଥିଲା ।

ଗରମାସ ଡା ୫ ରଖ ଭୋପାଳରେ ପ୍ରାପିତ
ଖାତରେ ଥିବା କେଳିକା ନାମକ ସମ୍ବାଦ

ମାନ୍ୟକର ଶ୍ରୀମତୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଓ ଏକଲକ ବାହା-
ଦୁର ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ କଲିକତାରେ ପହଞ୍ଚି
ଛନ୍ତି । ଆରବନ ଦାରକଲିକାକୁ ଯାଣା କଲେ
ସେଠାରୁ ଗଜ ମଙ୍ଗଳଦାରବନ କଲିକତା
ଲେଉଟି ଅସି ବଡ଼ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସଙ୍ଗେ ସାକ୍ଷାତ୍ କର
ମାନ୍ୟକରୁ ଫେରି ଯାଇଅଛନ୍ତି ।

ଦ୍ୱାଦ୍ୱିଧର୍ମପ୍ରଭୃତ ବାଚ ନନ୍ଦଲଳ ବିଦ୍ୟୋ-
ପାଧ୍ୟାୟ ବାଲେଶ୍ୱରର ଅଗ୍ରମ ଦରଦମାନକୁ
ଡା ୨୦ ଶ୍ରୀ କମଳ ବିଭରଣ କରଥିବାର ଓଡ଼ିଆ
ଓ କବସମାଦରେ ଅନନ ସହଜ ପାଠକଲୁ ।
ସଦ୍ୟୋଗୀ ଅକ୍ଷର ଲେଖି ଅଛନ୍ତି ବାକୁ ମହା-
ଶୟନ ସହରେ ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ଅନାଥ-
ଶ୍ରମ ପ୍ରାପିତ ହୋଇଅଛି । ଉକ୍ତ ଅଗ୍ରମରେ
ଡା ୧୦ ଶ୍ରୀ ଅନାଥ ବାଳକ ଓ ବାଳିକା ପ୍ରତି-
ଶ୍ରଦ୍ଧା ଦେବେ ଏହି ଦାର୍ଯ୍ୟ କିରୀତ ସକା-

ଧୁଆଁ କଲିକାକୁ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇ
ଏହାକୁ ଖୋଜିବା ସକାଶେ ଡିକି ଗୁରୁ
ସରକାରୀ ଜାହାଜ ପ୍ରେରଣ ହୋଇ ବର୍ତ୍ତ-
ହେବାରୁ ଶେଷରେ ଗାନ୍ଧି ନାମକ ସରକାରୀ
ଜାହାଜ ପ୍ରେରଣ ହେଲା । ଉକ୍ତ ଜାହାଜ ପୁଣ୍ୟ-
ଏଲକା ଦେବନଦୀ ମୁହାଣରେ ଉପସ୍ଥିତା
ସମୟ ଉତ୍ତରାଂଶ ପାଇଲ ଡିହୁକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତ ଜଳୀ
ଗଲା ଯେ କେଲିକାକୁ ଜାହାଜ ଭୋପାଳରେ
ଚୁଣ୍ଟି ହୋଇ ମର ପଡ଼ି ଅଛି ଏବଂ ତହିଁରେ
ଥିବା ଲେକମାନଙ୍କମଧ୍ୟରୁ କେହି କି ନାମ
ଜାହାଜର ନାବିକ ପ୍ରଭୃତି କର୍ମଚାରୀ
ଅଲଗି ଚିହ୍ନି କେଲେଜଣ ନୌକରାଗର କର
ଗୁଣ ଥିଲେ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ମର ପଡ଼ିଲେ
ଏଥି ପାଇଁ ନୌକରାଗର ପ୍ରଧାନକର୍ମୀ ଗୋଟି
ପ୍ରକାଶ କର ଅଛନ୍ତି । ସେଠାରେ କିଛି
ମାନ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲା ସେଠାରେ ଶ୍ରୀମତୀ
କତପ ପଲକୁପଲ ଦେଖାଯାଇ ଥିଲେ । ଏହି
ଏହିମାନେ ଖାଇଯିବାରୁ ଦୌରାରେ କେହି
ଶବ୍ଦକୁ ଯାପାଗଲା ନା ।

ଅଧ୍ୟାୟ ଦୃଷ୍ଟର ସହଜ ବିଲଭର ଭାବ-
 ଶାଳରୁ ଅବଗତ ହେଲୁଁ ଯେ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର
 ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଗବର୍ଣ୍ଣର ଚେନରଲ ଲିଟ ଲିଟିନ
 ଗରମାସ ତା ୨୪ ଉପରେ ଦୁର୍ଦ୍ଦ-ସ୍ତେଗରେ
 ଘଟାନ୍ତର ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲେ ! ସେ ମୃତ୍ୟୁର ହେତୁକ
 ପୁଣ୍ୟରୁ ବଜ୍ର ପୀଡ଼ିତ ଆର୍ତ୍ତ ହେଲେବ ଆଶ୍ରେଣ୍ୟ
 ଲାଭ କରିଥିଲେ ମତ୍ର ସେ ଦନ ଶ୍ରେଣ୍ଡ଼
 ଲେଖି ଦ୍ଵାଚା ପ୍ରାଣବାୟୁ ବହୁର୍ଗତ ହେଲା ।
 ସେ ସନ ୧୮୭୭ ସାଲ ଠାରୁ ସନ ୧୮୮୦ ସାଲ
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାରତବର୍ଷର ରାଜ ପ୍ରତିନିଧି ଥିଲେ ଏବଂ
 ମୁଖ୍ୟ ଅଧିକାରୀ, ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଅଧିକାରୀ ଜାଗ
 ରାଜ୍ୟରୁ ଉପାଧି ଗ୍ରହଣ କରିବାର ବାମନା-
 ସହ ଏବଂ ଅପମାନପୂର୍ବକ ଏହାଙ୍କ ଗାସନ-
 ବାଳର ପ୍ରଧାନକାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲା କି ସହର
 ହେଲେକି ଫିଲାର୍ଡଲ ଅବଧି ଶ୍ରେଣ ହେଉ
 ଅଛି । ଫଳତଃ ଭାରତର ଗାସନକାର୍ଯ୍ୟରେ
 ସେ ସଫଳ ହୋଇ ପାର ନ ଥିଲେ । ମତ୍ର
 ସାହିତ୍ୟସମାଜରେ ଜଣେ ସୁଦୃଢ଼ ବୋଲି
 ବିଖ୍ୟାତ ଥିଲେ ଏବଂ ରାଜ୍ୟରୁ ବୌଦ୍ଧ୍ୟ-
 କାର୍ଯ୍ୟରେ ଏହାଙ୍କର ଅସାଧାରଣ ବିରାଗଣତା
 ଥିଲା । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମିସର ବିଧାନ କରବା ସମ୍ଭାଷଣ
 ବ୍ୟାପାରରେ ଇଂଲଣ୍ଡର ଦୂର ସ୍ଵରୂପ ପାରସ
 ଶରକୁ ପ୍ରେରିତ ହୋଇଥିଲେ । ଏପରି
 ଦୂର ଅପମାନ ଘଟଣା ମନେ ସଦୃଶ ଏଥି
 ଲି ଏହାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଇଂଲଣ୍ଡର ରାଜକାର୍ଯ୍ୟର
 ବିଶେଷ କ୍ଷତିକର ଅଟଇ ।

ମାନେ ଅପା ବରୁ ମାନ୍ୟ ଓଡ଼ିଆପ୍ରାଧିକାର
 ସାହାଯ୍ୟ ନିମିତ୍ତ ଓଡ଼ିଶାବାସିନୀମାନେ ବଦାନ୍ୟତା
 ସହଜ ଅଭ୍ରସର ଦେବେ । ଓଡ଼ିଆମାନେ ଅପା-
 ମାତୃଭାଷାରେ ଶିକ୍ଷାଲାଭ କରି ପାରନ୍ତେ ଏପରି
 ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗଠାମକ୍ଷରେ ଅଦୌ ନାହିଁ ଏ-
 ବଥା ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ବଡ଼ ଅସୁବିଧି ବୋଧ ହେଉ
 ଅଛି । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଏବଂ ପ୍ରାନ୍ତାୟୁକ୍ତୋର୍ଗକୁ
 ଏ ଅଭାବ ଦୂର କରିବା କାରଣ ସୁନ୍ଦଃ ଅବେ-
 ଦନ କରିବା ଉଚିତ । କମିଟି ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
 ସର୍ବାଗ୍ରେ ମନୋଯୋଗୀ ହେଉନ୍ତୁ । ଅନ୍ତତଃ ସେ
 ସବୁ ପ୍ରାନ୍ତରେ ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ବସତି ଅଧିକ ସେଠା-
 ରେ ଏପରି ସରକାରୀ ବା ସାହାଯ୍ୟକୁଳ ବିଦ୍ୟାଳୟ
 ସ୍ଥାପିତ ହେବା ନିତ୍ୟ ଅବଶ୍ୟକ ହେଉଅଛି
 ତାହା ନ ହେଲେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କ ଶିକ୍ଷାମାତ୍ର
 କଲଙ୍କ ହେବ ।

କଟକର କୃଷିବିଭାଗର ଭାରତବର୍ଷର
 ସୁ ୧୮୯୦୧୧ ସାଲର ବାର୍ଷିକ ରିପୋର୍ଟରେ
 ମାନ୍ୟବର ବର୍ଣ୍ଣାୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଯେଉଁ ମନ୍ତ୍ରଣ୍ୟ
 ପ୍ରକାଶକର ଅଛନ୍ତି ତହିଁରେ ଉକ୍ତ ରିପୋର୍ଟ-
 ମାନ କପରି ପଠାଇବାକୁ ଦେବ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧ-
 ରେ ଅନେକ ଉପଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରି ଅଛନ୍ତି ।
 ଏ ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଧାନ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାରେ
 ବିଭକ୍ତି, ଯଥା, ମି, କଟକାବସ୍ତୁ ଓ ଦୁମିସ୍ଵାସ-
 ଭାରତର ଭାଗଜ ଲାଭ କରିବା ଓ ୨୪, କେଉଁ
 ଫସଲ ବୃଦ୍ଧି ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହେବ ତହିଁର ଉପାୟ
 କରିବା । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓଡ଼ିଶା ବହୁମାନ ଏବଂ ଜଳ-
 ପାଇବୁଡ଼ି ଏହି ଭଳି ପ୍ରଦେଶରେ ବିଶେଷ
 ପରମାଣରେ ବନୋବସୁକାର୍ଯ୍ୟ ଲାଗିଅଛି ।
 ଏପରି ଅନେକ କ୍ଷୁଦ୍ର କୃଷିଶାସ୍ତ୍ର ବନୋବସୁ
 ହେଉଅଛି । ଓଡ଼ିଶାର ସାଧାରଣ କରକ ଓ
 ବନୋବସୁ ସମନ୍ତରେ ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଲିଟ
 କହି ଅଛନ୍ତି କି ଯେତେବେଳେ ସାହେବଙ୍କ କରବ-
 ଦଳ ଗରବର୍ଷ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଅଛନ୍ତି ତାହା
 ସନ୍ତୋଷଜନକ ନୁହଇ ଏବଂ ତହିଁର ଖର୍ଚ୍ଚା
 ଠିକ ଲେଖା ହୋଇ ନାହିଁ । ପ୍ରାୟ ୮୫୦୦୦୦
 ମାଇଲ କରିବ ହୋଇ ଅଛି ଓ ମାଇଲ ପ୍ରତି
 ୫ ୧୨୫୦୦ ଲେଖା ଏ ଶର୍ତ୍ତ ପଡ଼ିଅଛି ବନୋ-
 ବସୁର କର୍ତ୍ତା ରାଜସ୍ଵାହେବ ଗତ ପେଟୁବସ
 ମାସରେ ଏବଂ ତାହାଙ୍କ ସହକାରୀମାନେ ତହିଁ
 ଉତ୍ତରୁ କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରଦଶ ବଲେ । ମୌଜାର
 ସୀମାବନ୍ଧ ଏବଂ ପ୍ରକାଶ ଜମି ମୁଦାବଲ କରି-
 ବାରେ ସେମାନେ ନିଶ୍ଚଳ ଥିଲେ । ରିପୋର୍ଟରୁ

ପ୍ରକାଶ ସେ ୧୯୭୩୪ ପ୍ରକାଶର ଯୋଗ ମୁଦା-
 ବିଲ ହୋଇ ଅଛି ଏବଂ ସେ ସବୁର ଶକ୍ତିଶାସ୍ତ୍ର
 ପରମାଣ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇ ଅଛି । ଏ କାର୍ଯ୍ୟ
 ପ୍ରତ୍ୟେକ ବୋଲି ବୋଧ ହୁଅଇ । ଅନଗୁଳରେ
 ଦେବନ ୫ ୧୯୮୮ ଲା ଏବର୍ଷ ବ୍ୟୟ ଦେବ ।
 ଲେଖା ଅଛି ମାତ୍ର କି କାର୍ଯ୍ୟ ହେଲ ପ୍ରକାଶ
 ନାହିଁ । ବାକୀରେ ପାଠକର ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ
 ହୋଇ ଅଛି ଏବଂ ନୂଆ କମା ପ୍ରକାଶନକୁ
 କୁହାଇ ଦେଇ ସେମାନଙ୍କ ଦସ୍ତଖତ ଶକ୍ତି
 କରେ ନିୟୁ ଯାଇ ଅଛି । ବାକୀର ଉକ୍ତ
 ମା ୨୨୮୦୦ ଟଙ୍କା ଓ ମାଣ ପ୍ରତି ୫୦୮/୧୦ ଖର୍ଚ୍ଚ-
 ରେ କରକ ଓ ବନୋବସୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷହୋଇ
 ଅଛି । କିନ୍ତୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶେଷରପୋର୍ଟ ନ
 ପାଇବାରୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ।
 ଫସଲ ପକ୍ଷାସମ୍ପର୍କରେ ଯାହା ଲେଖା
 ଅଛି ତହିଁରୁ ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ଜଣା ଯାଉ ନାହିଁ ।
 ଧାନ ଓ ଗହମ ଅବାଦପକ୍ଷରେ ଲେଖା ଅଛି
 କି କୃଷାଧାନକୁ ଗୋବରଖଣ ଏବଂ ଉତ୍ତ
 ଧାନକୁ ସୋସ ଏବଂ ପିତୁଅ ଖଳ ଭଲ ଓ
 ଗହମ ପ୍ରତି କୌଶଳିଠାରେ ଦାଢ଼ଖଳ ଓ
 କୌଶଳିଠାରେ ସୋସ ଓ ପାଉଁଶଖଳ ହୁ
 କାର କରୁ ଅଛି । ସନ୍ତୋଷର ଫସ
 ଉତ୍ତୁପକ୍ଷରେ କୌଶଳି ନିଷ୍ଠ
 ଅବଧ ଏ ବିଭାଗ ଜାଗିବାକୁ ସମ୍ପର
 ନାହାନ୍ତି । ଓ ନିଷ୍ଠ କଣା ନ ଯିବା ଉପରୁ
 ସେ ସବୁର ଉତ୍ତୁପକ୍ଷ ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ । ତାହା

ବୋଫାନର ଉତ୍ତୁପ ।
 ଗତ ବୋଫାନ ଓଡ଼ିଶାର ଯେଉଁ ଅଂଶରେ
 ଅଧ୍ୟାୟ ପ୍ରକଳ ହୋଇଥିବ ତହିଁରେ ଦେଉ-
 ସ୍ଥାନରେ କି ପରମାଣରେ ଶକ୍ତ ହୋଇଅଛି ଅବ-
 ଧି କଷ୍ଟସୂ କଣା ଚିତ୍ତି ନାହିଁ । ବାନଗୋଇମାନେ
 କଦଳି କରୁଅଛନ୍ତି । କୋର୍ଟ ଅବ ଓଷାର୍ତ୍ତ ସର୍ଧାନ
 କୁଳଙ୍କରେ ଏବଂ ପ୍ରକାର ଅନୁସନ୍ଧାନଦ୍ଵାରା ଯାହା
 ଜଗାପାଇଅଛି ତହିଁର ବିବରଣ ଉଲ୍ଲେଖ
 ପତ୍ରରୁ ପାଠକମାନେ ଅବଗତ ହେବେ ଯାହା
 "ନଦାସୟ । ଗରମାସ ତା ୫ ଉପରେ ବୋଫାନର
 ଉତ୍ତୁପକ୍ଷରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଜଣା ଯାଇଅଛି
 ସେ ଉତ୍ତୁପକ୍ଷର ବାସନ୍ତ ଉତ୍ତୁପକ୍ଷ ଅଛି
 ଓ ଏହି ବାସନ୍ତରେ ବାସନ୍ତଠାରେ ଲେଖ
 ବାସ ବରୁଥିଲେ ଏଥିରୁ ପ୍ରାୟ ୧୯୫୦୦ ମନୁଷ୍ୟ
 ବୋଫାନରେ ମୃତ୍ ପାଇଅଛନ୍ତି ଓ ଗୋରୁ
 ଗାଈ ଅଠକ୍ଠାର ଓ ମୂର୍ତ୍ତି ୨୦୦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

ମୁତ ଦୋଳପୁରୀର ସମାପ୍ତ ମିଳିଅଛି । କିନ୍ତୁ
 କିଛି ସବୁମାନେକର କେତେକ ଗୁଡ଼ିକ ବନ୍ଧନ
 କରୁଥିଲେ । ଅଳ୍ପପୁଣ୍ୟ ୫ ୧୦୦୦ ବର୍ଷମଧ୍ୟ
 ଗରବକୁ ଖସିବ ଦେଉଅଛନ୍ତି ଓ ୫ ୨୦୦୦
 ଜାପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଗାବ ଟଙ୍କା ଦେଇଅଛନ୍ତି ।
 କିନ୍ତୁ ପ୍ରଜାମାନେ ଖାଇବା ବନା ଉଚ୍ଚପୁଠା
 ଦେଉଅଛନ୍ତି । ଗରବପ୍ରଜାମାନେ ଯେ ଏବେପୁରୁ
 ହାଣ୍ଡି ପାଇବେ ଏହା ଭରସା ଦେଉ ନାହିଁ ।
 କେତେକରେ ପରିଧାନ ଗୁରୁପାଠକ ଲୋକ
 ଉପସ୍ଥିତ ଦେଉଅଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଜାକୁ
 ପ୍ରକୃତ ସାମାନ୍ୟ ଦେବା ବଜାବ କର୍ତ୍ତବ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟ ।
 ବର୍ତ୍ତମାନାଧିପତି ମହାରାଜାଙ୍କର ପ୍ରଜାମାନେ କ
 କୁସିଦିବେ ? ବର୍ତ୍ତମାନ କୋର୍ଟ ଅଫ୍ ଓର୍ଡରସ
 ମାବାଲ ହୋଇଅଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେବା ଅଣା
 ଦେଉଅଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଖାଦ୍ୟ ଅପାପ୍ର ହୋଇ
 ଉଠିବାରୁ ଲୋକେ ଅହୁର ବଖୁ ପାଉଅଛନ୍ତି ।
 ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧାର ସତ ଏହିପରି ଅଛି ।
 ଅପର ଉପକୂଳସ୍ଥ ବନ୍ଧାମାନ ଯଥା ଦୂରସ୍ଥର
 ମରଦପୁର ବସନ୍ତପୁର ପ୍ରଭୃତିର ଅବସ୍ଥା ଏଥିରୁ
 ଜଣା ନୁହଇ କିଏ ଯେଠାରେ ଜଣା ମାଡ଼ି-
 ଅଛି ଓ ବାଲି ଚଢ଼ିଯାଇଅଛି ସେଠା ଅବସ୍ଥା
 ବଚୋଧିକ ହୁଦୟୁଦ୍ଧବାରକ ଅଟେ । ସେ
 ଅଞ୍ଚଳକୁ ଅଧିଅବା ଜଣେଲୋକଠାରୁ ଗଢ଼ିଲ
 ଯେ ଏକାଠାମରେ ଆଦୌ ଗର ବ ଗରୁ ନାହିଁ
 ବହୁଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଦାପର ଦିଶୁଅଛି । ଗାଈ-
 ଗୋରୁ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ସମୂହେ ବନଖୁ
 ଗୋଟିଏ ଜାକ ସୁଦା ଦି ଶାଫ କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ବଢ଼ି ନ ଥିଲ । ମତ୍ତ ସବୁ ପଡ଼ିଥିଲ । ବନୁଅ,
 କୁକୁର ନାଦାନ୍ତି ଯେ ଖାଇଯିବେ । ଦୁର୍ଗଜ-
 ରେ ବାଟ ଗୁଲି ନା ଚଠକ । ଯେଉଁଠାର
 ଅବସ୍ଥା ଏପରି ସେଠାରେ ସରକାରଙ୍କ ବଳ-
 ସାହାଯ୍ୟରେ ଅବଧି ଲୋକେ ବଢ଼ିଅଛନ୍ତି ଏକକ
 ଅଧିକାର । ଗୁଡ଼ରେ ତୋଫାନ ହୋଇଥିଲେ
 ମନୁଷ୍ୟ ବଢ଼ି ନ ଥାନ୍ତେ । ବିବଦେକୁ ନାନା-
 ସ୍ଥାନରେ ଅଶୟ କେଇ ବଢ଼ିଲେ ଏବଂ ଅପର-
 ଦରର ପସଲ ଛାଡ଼ାନ୍ତୁ ମନ ହୋଇ ନ ଥିବାରୁ
 ଧାନ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାପ୍ତ ଦେବା ଏବଂ ଗୁଡ଼ାକ
 ଜମିପ୍ରା ଜମନ୍ତେ ମୂଲ୍ୟ ମିଳିବାରୁ ଲୋକେ ନିବାବ
 ଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଅଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେଉଁ-
 ମାନେ ମୂଲ୍ୟ ଲାଗି ନ ପାରିଲି ଅଥଚ ଘରର
 ଦୁବ୍ୟାଦି ସବୁ ଦରୁର ବସିଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର
 ଦୁଃଖ ଅନାୟାସରେ ଜଣାଯାଇଅଛି !

ରେବନସାପୁରଖାରି ।
 ଅମ୍ବେମାନେ ଏଥିପ୍ରକାର ଲେଖିଥିଲୁ ଏ
 ଓଡ଼ିଶାର ପରମ ହୃଦିଷୀ ଓ ବରୁ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ
 ରେବନସା ସାହେବ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀରେ
 ଥିବା ଭାଷାକର ଗୁରୁ ଅଂଶର ମୂଲ୍ୟ ୫ ୧୦୦୦
 ଟଙ୍କା ଓଡ଼ିଶାର ହୃଦାଠାରୁ ଦାନ କରବାକୁ ସ-
 କଳ କରୁଅଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନଳ ସହର
 ଜଣାଉଅଛି ଯେ ସେ ଏଥିମଧ୍ୟରେ ଉକ୍ତ ସବୁକି
 କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରଶର କର ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀଙ୍କ
 ସେକେଟରୀକୁ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି ଉକ୍ତ ଗୁରୁ-
 ଅଂଶରେ ଭାଦ୍ୟାକର ନାମ ପରବର୍ତ୍ତରେ
 ଓଡ଼ିଶା କମିଶ୍ନର ସାହେବଙ୍କ ନାମ ରେକର୍ଡ଼ିଂ
 କରବେ ଏବଂ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲାଭବାଦରେ
 ଯେତେଟଙ୍କା ପାଉଣା ହୋଇ ଅଛି ତାହା କମି-
 ଶୁର ସାହେବ ମହୋଦୟଙ୍କୁ ଦେବେ । ଏଥି-
 ସଙ୍ଗେ ଓଡ଼ିଶାର କମିଶ୍ନରଙ୍କୁ ସେ ଏହି ମର୍ମରେ
 ପକ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି ଭାଦ୍ୟାକର ଉକ୍ତ ଗୁରୁ-
 ଅଂଶ ଏବଂ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱର ଲାଭ ଯେତେ
 ପାଉଣା ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ପ୍ରତି-
 ବର୍ଷ ଯାହା ଦେଉଥିବ ସେସମସ୍ତ ଟଙ୍କା ପ୍ରାୟ-
 କ୍ରମେ ଅର୍ଥାତ୍ ପୁରୁଷାରୋଧି ନାମରେ ଗଢ଼ିତ
 ରଖି ଯେତେବେଳେ ଯେଉଁ ମହାଶୟ ଓଡ଼ି-
 ଶାର କମିଶ୍ନର ଦେଉଅବେ ତେତେବେଳେ
 ସେ ଉକ୍ତ ପାଣ୍ଡିର ମାରଦପଦାରସରୁପ ନମ-
 ଲିଖିତପ୍ରକାରେ ବ୍ୟୟ କରବେ ଯଥା;—
 ଗଢ଼ିତ ଟଙ୍କାର ଅଧ୍ୟ ଯେଉଁବର୍ଷ ଯେତେ
 ଦେବ ଚହୁଁମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣିପଦକ
 ସ୍ତାନୀୟ ବାରଗରଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ଦେବ ଏବଂ
 ଚହୁଁରେ ଯଥାବଧିରେ ନାମ ଲଭ୍ୟାଦି ଖୋଦିତ
 ଦେବ । ଏଥିଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରୁ ଅଧିକ ଟଙ୍କା ରହିଲେ
 ଚହୁଁରେ ଓଡ଼ିଆଭାଷାର ଚକ୍ରସାପୁସ୍ତକ କ୍ରୟ
 ଦେବ ।
 ଏହିପଦକ ଓ ସୁ ପ୍ରକମାନ ଚକ୍ରସାର
 ବାର୍ଷିକପଞ୍ଜରୀରେ ସଂଖ୍ୟାକ ସ୍ଥାନ ଲାଭ କରବା
 ଶ୍ରଦ୍ଧାକୁ ପୁରୁଷାରସରୁପ ବ୍ୟୟାଦିବ ।
 ଓଡ଼ିଶାର କମିଶ୍ନର ସାହେବ ଉପରଲିଖିତ
 ପୁରୁଷାର ଦେବା ସମୟରେ ସୁଲକ୍ଷ୍ମିଷହର
 ପଞ୍ଚମର୍ଷ କରବେ ଏବଂ ସେହି ସମୟରେ ଏ
 ପୁରୁଷାର ପାଇବାର ଯୋଗ୍ୟ ଶ୍ରଦ୍ଧାର ଅଭାବ
 ଦେବ ସେ ସମୟରେ ଉକ୍ତ କମିଶ୍ନରଙ୍କେ ପର-
 ମର୍ଷ କର ମେଡ଼ିକଲ ସ୍କୁଲର ସଂଖ୍ୟାକ
 ଶ୍ରଦ୍ଧାକୁ ତାହା ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ ସେ ଶ୍ରଦ୍ଧାର
 ଚକ୍ରସାପୁ ଓଡ଼ିଶା ଦେବା ଅବଶ୍ୟକ ।

କୌଣସିବର୍ଷ ଯେବେ ମେଡ଼ିକଲ ସ୍କୁଲର
 କେହି ଶ୍ରଦ୍ଧା ବା ଶ୍ରଦ୍ଧା ଏହି ପୁରୁଷାର ପାଇବାର
 ଯୋଗ୍ୟ ବବେତଳ ନ ଦେବ ତେବେ କମି-
 ଶୁର ସାହେବ ସେବର୍ଷର ପୁରୁଷାର ଅପଣା-
 ବବେତନାମତେ କଟକ କମିଶ୍ନରଙ୍କୁ ଲିଖି
 ପେଷା ଯୋଗ୍ୟ ଓଡ଼ିଆ ଶ୍ରଦ୍ଧାକୁ ଦାନ କରବେ ।
 ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କମିଶ୍ନର ସାହେବ ଏହି ପାଣ୍ଡିର
 ଉକ୍ତ ଦେବା ଏବଂ ତାହାଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନାମତେ କାର୍ଯ୍ୟ
 କରବାର ଅନୁମତି ସବାଗେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କୁ
 ଲେଖିଅଛନ୍ତି । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କ ମହୁର ଦେଲେ
 ଧାରମତେ ଗଜେଟରେ ଏ ବସୟ ପ୍ରକାଶ
 ଦେବ ଏବଂ ଚହୁଁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରୁ ତାହାଙ୍କ ପଞ୍ଜରୀ
 ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଦେବ ।
 ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀର ଅଂଶମାନେ ଲାଭ ପାଇବା
 ସମୟରୁ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ରେବନସା ସାହେବ ଭାଦ୍ୟା-
 କର ଅଂଶବାଦକ କରୁ ଲାଭ ନେଇ ନାଦାନ୍ତି ।
 ଦାର୍ଦ୍ଦ ଲାଭ ନେବାସକାଶେ ସେ ଅଂଶୀ ହୋଇ
 ନ ଥିଲେ । ସୁତରାଂ ଭାଦ୍ୟାକର ଲାଭବାଦକ
 ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତା ସନ ୧୮୯୦ ସାଲ ଅଗସ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ୫ ୨୮୯୯ ଟଙ୍କା ଜମା ଅଛି ଏବଂ ଏଥିମଧ୍ୟରେ
 ଅଧି ଏକବର୍ଷର ଲାଭ ପାଉଣା ହୋଇଅଛି
 ଭାଦ୍ୟାକର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ କରୁ ଅଧିକ ହେବ ।
 ଏହି ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ କମ୍ପାନୀକାଳରେ ଜମା
 ହେଲେ ବାର୍ଷିକ ୫ ୧୨୯ ଟଙ୍କା ଅଧି ଦେବ
 ଏବଂ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କମ୍ପାନୀର ବାର୍ଷିକ ଲାଭ ଶତ-
 ବସ ୫ ୧୨୯ ଟଙ୍କାରୁ କେବେ ଉଣା ହୋଇ ନ
 ଥିବାରୁ ଅନୁଚିତ ସେହି ଲାଭ ଅଣା ବରପାଇ-
 ପାରେ ତାହା ହେଲେ ବାର୍ଷିକ ପ୍ରାୟ ୫ ୨୮୯
 ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ପୁରୁଷାର ଦିଶୁପାଇ ପାରିବ ।
 ଅତଏବ ପୁରୁଷାରର ମୂଲ୍ୟ ଜଳାନ୍ତ ଉଣା
 ନୁହଇ ଏବଂ ଏହାଦ୍ୱାରା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ରେବନସା
 ସାହେବଙ୍କର ଅଭିଗୋଷ୍ଟିଏ କାର୍ତ୍ତୀ ଓଡ଼ିଶାରେ
 ସ୍ଥାପିତ ହେଲା । ଅମ୍ବେମାନେ ଏଥିପାଇଁ
 ଭାଦ୍ୟାକର ସମାନ୍ତଃକରଣରେ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉ-
 ଅଛୁ ଏବଂ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛୁ
 କି ସେ ଦାର୍ଦ୍ଦବାଳ ଜାକର ରହି ଓଡ଼ିଶାର
 ମଙ୍ଗଳକାମନା କରୁଥାଉନ୍ତୁ ଏବଂ ସେ ଯେମନ୍ତ
 ଓଡ଼ିଆକପ୍ରତି ଅସୀମ ଦୟା ଏବଂ ଅକପଟ
 ସ୍ନେହର ସାର ପରଦୟ ଅବଧି ପ୍ରଦାନ କରୁ-
 ଅଛନ୍ତି ଓଡ଼ିଶାର ଦାକିନମାନେ ସେହି କୁଦା-
 ଦରଣର ଅନୁକରଣ କରନ୍ତୁ । ଓଡ଼ିଆକପ୍ରତି
 ଭାଦ୍ୟାକର ଏମନ୍ତ ମାୟା ସେ ପଦକ ଗଢ଼ିବା-

୫୮

ଠାରୁ ଉପକରଣାପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ସମସ୍ତ ଲକ୍ଷ
କେବଳ ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କୁ ଦାନ କରୁଅଛନ୍ତି ।

ଦେବଦାର ଆକବସ୍ତୁ କରବ ।

ଦେବଦାରପ୍ରଦେଶରେ ଆକବସ୍ତୁ କରବ
ଓ ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ ବାସ୍ୟ କରବାକୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଖ
ସବୁକୁ କରବାରୁ ଚର୍ଚ୍ଚି କରୁଥିଲେ ଘୋର
ଅନୋଲନ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ସେଅନ୍ତଳର
ଲୀଳାପ୍ରାଳରେ ଲେକମାନ ସହ କର ଗବ-
ର୍ଣ୍ଣମେଖଙ୍କୁ ଏହିକାର୍ଯ୍ୟରୁ ଛାନ୍ତି ରହବାସବୁ ଶେ
ଅବେଦନ କରବାର ପୁର କରୁଅଛନ୍ତି । ଏବ
ଏହାଦ୍ୱାରା କମିଦାର ଏବ ପ୍ରଜାଙ୍କର ଗୁଣ
ଏ ଦେବ ବୋଲି ବ୍ୟକ୍ତି କରୁଅଛନ୍ତି ।
କାର୍ଯ୍ୟର ଶ୍ରେଷ୍ଠତା ବାଦାଦୁର ଗରମାସରେ
ଉକ୍ତ ପ୍ରଦେଶକୁ ଗସ୍ତ କରବାକୁ ଯାଇ ସେଠା-
ରେ ଲେକଙ୍କର ଏପରି ଗୁଣ ଦେଖି ପ୍ରସ୍ତାବିତ
କରବ ଓ ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁସମ୍ପର୍କରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଖଙ୍କ
ଅଭିପ୍ରାୟ ସମସାଧାରଣଙ୍କ ଗୋଚରପର୍ଥେ ଏବ
କର୍ତ୍ତାରିଶରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରି କଲକତାଗଜେଟ-
ରେ ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛନ୍ତି । ଶ୍ରେଷ୍ଠତା ବାଦାଦୁର
ଅଣା କରନ୍ତି ଯେ ଲେକେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଖଙ୍କ
ଅଭିପ୍ରାୟ ନିର୍ମୂଳରୂପେ ବୁଝିପାରଲେ ଏବ ଏହି
କାର୍ଯ୍ୟଦ୍ୱାରା ସେ ସୁଦୂର ପରବ ଭାଦା ଜାଣି
ପାରଲେ ଅତି ଏଥିବରୁକରେ ଅନୋଲନ
କରବେ ନାହିଁ । ଅନେମାନେ ଏଥିପାଇଁ
ଭାଦାକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଅଛନ୍ତି । କାରଣ ଏଥିରୁ
ପୁଣ୍ୟ ଜଣାଯାଉଅଛି ଯେ ସାଧାରଣ ମତପ୍ରତି
ଭାଦାଙ୍କର ଯଥୋଚିତ ଅସ୍ତ୍ରା ଅଛି ଏବ ଲେକଙ୍କ
ମନ କେତେ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ କରବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ।
ଏଥିପ୍ରଦେଶରୁ ସର୍ବ ଗୁଣ୍ଠି ଲଲିୟୁଟ ବା-
ଦାଦୁର ସମସ୍ତଙ୍କର ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ହୃଦ୍ୱିର ପାଠ
ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ଉପରଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦାରଣର ସମ୍ମେଧ ମର୍ମ
ଏହି ବ ବର୍ଣ୍ଣାୟ ପ୍ରଜାସ୍ତୁକିଷୟକ ସନ ୧୮୮୫
ସାଲର ଅ ୮ ଲନରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକାର ସ୍ତୁ
କରୁପଣ କରବାର ବ୍ୟାଧି ଅଛି । ଏଥିକୁ
ପଠନାର କମିଶନର ବନ୍ଦୁକେଲ ସାଦେବ
ସନ ୧୮୮୯ ସାଲରେ ଏହି ମତ ପ୍ରଦାନ କରି
ଥିଲେ କ ଦେବଦାର ପ୍ରଦେଶର ସକଳଜଣାରେ
ପ୍ରଜାଙ୍କ ସ୍ତୁର ଉତ୍ତାପୁତ ଅସ୍ଥିରା ଅଛି ।
ସେସମୟର ଲେଫ୍ଟନାଣ୍ଟଗବର୍ଣ୍ଣିର ସର୍ବ ଶୁଦ୍ଧାଟି
କେଲ ଯେ ବ ପୂର୍ବେ ଅନେକକାଳ ପାଟନାର
କମିଶନର ଥିବାକୁ ସେଠା ପ୍ରଜାଙ୍କ ଅବସ୍ଥାକୁ

ଉତ୍ତମରୂପେ ଅବଗତ ଥିଲେ ସେ ବନ୍ଦୁକେଲ
ସାଦେବଙ୍କ ମତରେ ଏକ୍ୟ ହୋଇ କରବ ଓ
ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ କରବାର ଅବଶ୍ୟକତା ଉତ୍ତମ-
ବର୍ଣ୍ଣମେଖଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଅନୁମତ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ
ଏବ ବିଲ୍ଡର ସେକ୍ଟରସ୍ତଙ୍କ ସମ୍ମତିକ୍ରମେ ଅନୁ-
ମତ ଦିଆଗଲା । ମାତ୍ର ସନ ୧୮୮୯ ସାଲର
ଦନ୍ତାରେ ବିଶେଷ ଫସଲ ନଷ୍ଟ ହେବାରୁ
ସେସମୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ଉପସ୍ତୁକ୍ତ ବଦେଦା
କେଲ ନାହିଁ । ଏଥିପ୍ରକାରୁ ସର୍ବ ଗୁଣ୍ଠି
ଲଲିୟୁଟ ଲେଫ୍ଟନାଣ୍ଟଗବର୍ଣ୍ଣିର ଦୋର ଏହି
କରବର ଅବଶ୍ୟକତା ଜଣାଇବାରୁ ଉତ୍ତମ-
ଗବର୍ଣ୍ଣମେଖ ଭାଦା ମଞ୍ଜୁର କରୁଅଛନ୍ତି । ମାତ୍ର
ଏବର୍ଷ ଦେବଦାରପ୍ରଦେଶର ଫସଲର ଅବସ୍ଥା
କଲ ନ ଥିବାରୁ ଏହି କରବକାର୍ଯ୍ୟ ଆଗାମୀ
ଅର୍ଥାତ୍ ସନ ୧୮୯୧ ସାଲର ନବମ୍ବରମାସରେ
ଅରମ୍ଭ ହେବ ଏବ ଏବର୍ଷ କେବଳ ଚର୍ଚ୍ଚିର
ଅସ୍ତ୍ରୋକଳ ଦେବ ।

ଏହି କରବବନ୍ଦୋବସ୍ତୁର ଅଭିପ୍ରାୟ ଏହି-
ପରି ବ୍ୟକ୍ତି ହୋଇଅଛି, ଯଥା; ୧—ପ୍ରତ୍ୟେକ
ନୌଜା ଓ ମାଦାଲର ଭୂମିର ପକ୍ଷମାଣ ଏବ
ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାଦାଲମଧ୍ୟରେ ଏକ ୧ ଜଣ ରଇତ
ଯେତେ ଭୂମି ଧରୁଅଛନ୍ତି । ୨—ପ୍ରତ୍ୟେକ ରଇତ-
ଭୂମିରେ ଜାବାର ଯେପ୍ରକାର ସହ ପଞ୍ଚ ଏବ
ଚର୍ଚ୍ଚିପାଇଁ ଯେତେ ଖଜଣା ସେ ଦିଅଇ ଏହି
ବିଷୟମାନ ନିଷ୍ପତ୍ତ୍ୟୁପେ ପୁର ହେବ ଏବ
ଭାଦା ଶୁଦ୍ଧିବକ ହୋଇ ରହିବ ଯେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟକୁ
କାହାର କମି କମା ଓ ସ୍ତୁକିଷୟରେ କିଛି
ସନ୍ଦେହ ରହିବ ନାହିଁ । ଏଥିରେ କମିଦାର
ଏବ ପ୍ରଜା ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟଙ୍କର ଲକ୍ଷ ଅଛି । କମିଦାର-
ମାନେ ଅପଣା କମିଦାଙ୍କପରିପ୍ରାର କାଗଜ
ଠିକ ରଖି ନ୍ୟାୟ ପାଉଣା ଅଦାୟ କରବାକୁ
ସମର୍ଥ ଦେବେ ଗ୍ରେସ୍ତରୁପା କମି ରହିପାରବ
ନାହିଁ । ଅନେକ କମିଦାରଙ୍କ ରସିରପ୍ରା ଠିକ ନ
ଥିବାର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଖ ଜାଣିପାଇ ଅଛନ୍ତି ଏବ
ଦ୍ୱିପୁରର ମହାସକାପ୍ରଭୃତି କେତେକ କମିଦାର
ପ୍ରସ୍ତାବିତ କରବଦ୍ୱାରା ଲକ୍ଷ ଦେବ ବୋଲି
ପୁଣ୍ୟ ପ୍ରକାର କରୁଅଛନ୍ତି । ଉତ୍ତମକର ଲକ୍ଷ
ଏହି ବ ସେମାନେ ଅପଣା ସ୍ତୁକାସକାର ଏବ
କମାବସ୍ତୁ ଜାଣିପାରିବେ । ପ୍ରଜାସ୍ତୁଅଇନରେ
ସରକାର ସେମାନଙ୍କୁ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ବିଶେଷ
ସ୍ତୁ ପ୍ରଦାନ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବ ଉକ୍ତ ସ୍ତୁମାନ
ସେମାନଙ୍କୁ ନିଷ୍ପତ୍ତ୍ୟୁପେ ଜଣାଇ ଦେବା
ସରକାରଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଟଇ । ଏଥିପୂର୍ବେ

ବୋଲିତ ସାଦେବକହାର ପଦସ୍ତାପରୂପ ମୋ-
କଫରପୁର କରବବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ ହୋଇଥିଲ ।
ଚର୍ଚ୍ଚିରେ ଜଣାଯାଉଅଛି ଯେ ଏକାର୍ଯ୍ୟ ଅନା-
ୟୁସରେ ନିଦାହ ହୋଇ ପାରବ ଏବ ଏଥିରେ
ବ୍ୟୟ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ପ୍ରତି
କରବବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ ଖର୍ଚ୍ଚା ଅଠଗା ହେବ । ଏଥି-
ମଧ୍ୟରୁ ସରକାର ଏକଅଣା ସହୁବେ । ଅବଶିଷ୍ଟ
ପାରିଅଣାମଧ୍ୟରୁ କମିଦାର ଅଧେ ଅର୍ଥାତ୍
ଟ ୦ ୩୨ ଓ ପ୍ରଜା ଅଧେ ବା ଟ ୦ ୩୨
ଦେବ । ଯେଉଁ ରଇତର ମା ୩୪ ଶ ଗୁଣ
ଭାଦାକୁ କେବଳ ଟ ୦ ୩୨ ବା ଟ ୦ ୩୪
ଦେବ ପଡ଼ିବ । କମାବକର କରଲ ଅଣିକାରୁ
ନିଜାନ୍ତରେ ଟ ୧୯୦ ପଡ଼ୁଅଛି ଏବ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ସାମାନ୍ୟକଲି ସକାଶେ ପ୍ରଜାମାନେ ଏଥିରୁ
ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ କରନ୍ତି । ସୁତରାଂ ଏହି ସାମାନ୍ୟ
ବ୍ୟୟ ସେମାନଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ ନାହିଁ । କମିଦାର-
ମାନଙ୍କର ସେମନ୍ତ ଏଥିରେ ବହୁ ବ୍ୟୟ ଦେବ
କେମନ୍ତ ଗ୍ରେସ୍ତରୁପା କମି ବାଦାକହାର
ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକ ବଢ଼ିବ ଏବ ଏହି କରବ-
କାର୍ଯ୍ୟ ବ କ ଶିରେ ସେବ ଦେବାର ଥିବାରୁ
ସେମାନଙ୍କୁ ଏହାକେଲକେ ସବୁଟିକା ଦେବାରୁ
ଦେବ ନାହିଁ । ଏବ ଏଥିପ୍ରଦେଶରେ ସରକାରଙ୍କର
ଲକ୍ଷା ପଞ୍ଚ ବେ ବସ୍ତୁକିଷୟକ କମିଦାରଙ୍କଦ୍ୱାରା
ଖର୍ଚ୍ଚା ଅଦାୟ କରବେ ।

ସର୍ବଶେଷରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠତାବାଦୁର ନିଷ୍ପତ୍ତ୍ୟୁ-
ପେ କରୁଅଛନ୍ତି କ କାହାର ନ୍ୟାୟ ସ୍ତୁକାସ-
କାର ଖର୍ଚ୍ଚ ବା ସାମାନ୍ୟ କରବା ଗବର୍ଣ୍ଣମେଖ-
ଙ୍କର ଅଭିପ୍ରାୟ ନୁହଇ ଏବ ସେପରି ବସ୍ତୁ
କେହି କରବେ ନାହିଁ କେବଳ କମିଦାର ଓ
ପ୍ରଜାଙ୍କ ହିତ ଏବ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହିତର ପ୍ରତିଉ-
ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି କରବବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ ଦେବାର
ପୁର ହୋଇଅଛି ।

ଶିଷ୍ୟାବଳୀର ନିବନ୍ଧନ ।

ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁର ଶିକ୍ଷାବଳୀର କାର୍ଯ୍ୟ ସନ-
୧୮୯୦/୯୧ ସାଲରେ ଯେପରି ନିଦାହ ହୋଇ
ଥିଲ ଚର୍ଚ୍ଚିର ବିକରଣ ପାଠକର ମାନ୍ୟକର
ଶ୍ରେଷ୍ଠତା ସର୍ବ ଲଲିୟୁଟ ବାଦାଦୁର ଅପଣା-
ମନ୍ତବ୍ୟ ଏବ ନିର୍ଦ୍ଦାରଣରୂପେ ପ୍ରକାଶ କରୁ-
ଅଛନ୍ତି । ଯେଉଁମାନେ ଦେଶର ଶିକ୍ଷାକାର୍ଯ୍ୟରେ
ମଲୋଯୋଗୀ ସେମାନଙ୍କର ଏ ନିର୍ଦ୍ଦାରଣ ସତ
ନବମର ମାସ ବା ୪ ରରେ କରବଦା ଯେ-
କେଟିରେ ପଢ଼ିବାର ଉଚିତ । ଭାଦା ଦେଲେ

ସେମାନେ ଦେଖିବେ ଯେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଲକ୍ଷ ମହୋଦୟଙ୍କର ମହାବୃତ୍ତିକ ଅଭ୍ୟନ୍ତ୍ରୀ ଫାଲ୍‌ଗୁଣୀ ଓ ଉତ୍କଳର ଅଟଇ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାକ୍ରମର ଅଭ୍ୟନ୍ତ୍ରୀକ ଅବସ୍ଥାମଧ୍ୟରେ ତାହାଙ୍କର ବିଶେଷ ପ୍ରବେଶ ଅଛି । ଚାନ୍ଦ୍ରବରେ ଏହାଙ୍କ ଚାକି ଏମନ୍ତ ଗଣ୍ଡ ଏବଂ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଏପରି ଗଭୀର ଯେ କୌଣସି କଥା ଏହାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିର ଅଗୋଚର ରହିବାର ସାଧ୍ୟ ନାହିଁ । ସକଳ ବିଷୟରେ ଆପଣାର କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ଓ ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱରର ଚିତ୍ତ ଦେଖି ଆମ୍ଭେମାନେ ବଡ଼ ଆନନ୍ଦର ଏବଂ ଅସ୍ତମ୍ୟ ହୋଇ ଅଛୁ । ଉକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦାରିଣର ସକଳ ବିଷୟ ଏ ସ୍ୱପ୍ନପ୍ରତିମାରେ ପ୍ରକାଶ କରିବା ଅସମ୍ଭବ । କେବଳ ଉଦାହରଣସ୍ୱରୂପ ଦୁଇଗୁଣକଥା ନମ୍ଭେ ପ୍ରକାଶ କଲୁ ।

ସକଳ ୧୮୮୯-୯୦ ରେ ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶରେ ୪୪୧୪୭ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଥିଲା ଏବଂ ତହିଁରେ ୯,୨୦,୯୧୪ ଶିକ୍ଷକ ପଢ଼ୁଥିଲେ ସକଳ ୧୮୯୦-୯୧ ରେ ବିଦ୍ୟାଳୟର ସଂଖ୍ୟା ୪୩୯୯୮ ଏବଂ ଶିକ୍ଷକ ସଂଖ୍ୟା ୯,୪୨,୨୪୪ ହେଲା । ଏଥିରୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ପୂର୍ବବର୍ଷଠାରୁ ଗତବର୍ଷ ଶିକ୍ଷକ ଓ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଧିକ ନ ହୋଇ ଉଠିବା ଦୋଇ ଅଛି । ମାତ୍ର ଗତ ଦସନ୍ଦିସଙ୍ଗେ ଭୁଲନାକଲେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗଠନର ୩୯ ଏବଂ ଶିକ୍ଷକ ଗଠନର ୮୮୫୫୫୫ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପଢ଼ିବା ଯୋଗ୍ୟବୟସର ପିଲାବୟସରୁ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପଢ଼ୁଥିବା ଶିକ୍ଷକ ସଂଖ୍ୟା ଗତବର୍ଷ ୪୪ ଓ ଶିକ୍ଷକ ସଂଖ୍ୟା ଗତବର୍ଷ ୧୨୭ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି । ଏହା ଅବଶ୍ୟ ସାମାଜିକ ଅଟଇ । ଏଥିମଧ୍ୟରେ ଉତ୍କଳରେ ବୃଦ୍ଧି ଅଧିକ ଅଟଇ ।

ଏବର୍ଷ ଶିକ୍ଷାକାର୍ଯ୍ୟରେ ସର୍ବସୁଦ୍ଧା ୫୮୨୭-୪୦୦୦ ଙ୍କା ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ସରକାରୀ ବ୍ୟୟ ୩୨ ଲକ୍ଷ ୬୭ ହଜାର ଏବଂ ଲୋକମାନଙ୍କ ବ୍ୟୟ ୨୫ ଲକ୍ଷ ୭ ହଜାର ପ୍ରାୟ ଲୋକମାନେ ଶିକ୍ଷା ସଂକଳଣ ବ୍ୟୟ ଯୋଗାଇବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି । ସ୍ଥାନୀୟମାନ ସରକାରୀ ମହଲୁମା ସଙ୍ଗେ ମିଳି ମିଶି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ଗତବର୍ଷ ଓଡ଼ିଶାରେ ଯେଉଁ ମତଦେବ ଥିଲା ତାହା ମେଳ ହୋଇ ଯାଇଅଛି । କେବଳ ପୁରୀରେ ଶିକ୍ଷାକାର୍ଯ୍ୟ ଅସନ୍ତୋଷଜନକ ଥିବାର ସେଠା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଲେଖିବାରୁ ବିପ୍ରାଣର ବିବରଣ କରାଗଲା ଯାହା ତାହାଙ୍କ ପ୍ରତି ଅବେଶ ହୋଇଅଛି ।

ବିଦ୍ୟାଳୟର ପଢ଼ାମାର ଫଳ କୌଣସି ବର୍ଷ ଭଲ ଓ କୌଣସି ବର୍ଷ ଉଣା ହେବାର

ଦେଖି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଲକ୍ଷ ବାହାଦୁର ଦେଖୁଅଛନ୍ତି କି ଯେବେ ଶିକ୍ଷକ ଦୋଷରୁ ଏପରି ଦୂର ଥିବେ ତେବେ ତାହା ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ମାତ୍ର ପଢ଼ାମାର ଦୋଷରୁ ଦୂର ଥିଲେ ତହିଁର ପ୍ରକାର ଶାନ୍ତ ଅବଶ୍ୟକ । ରେବକଗାଳଲେକର ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ଘନ ପରବର୍ତ୍ତନ ଅସନ୍ତୋଷଜନକ ଅଟଇ । ଏଥିର ପ୍ରକାର ଅବଶ୍ୟକ ।

କଲେଜ-ଶିକ୍ଷାସମ୍ବନ୍ଧରେ ସାହାଯ୍ୟସାଧାରେ ଅଧିକ ଶ୍ରମ ଏବଂ ବିଜ୍ଞାନଶାଖାରେ ଅଧିକ ଶ୍ରମ ପଢ଼ୁଥିବାର ଦେଖି ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶିକ୍ଷକ ବିଦ୍ୟା ସ ହୋଇଅଛି ଯେ ଇଂରାଜୀ ଓ ଅନ୍ୟରେ ପାଠ କରୁଥିବା ଶିକ୍ଷକମାନେ ସହଜରେ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ବୋଲି ଏପରି ଦୃଷ୍ଟି କରୁ ଅବା ଦୂର ଯେ କାରାଗାରୀ, ଖଣି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶ୍ରମସାଧ ବ୍ୟବସାୟର ବୃଦ୍ଧି ସଙ୍ଗେ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାପ୍ରତି ଲୋକଙ୍କର ଅଧିକ ଆଗ୍ରହ ହେବ ।

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍‌ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଇଣ୍ଡିୟାନ୍‌ବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅଦେଶ ପ୍ରତିପାଳକ ଦେବାର ଦେଖାଯାଏ । ଚରଣର ରେଭେନ୍ସା ରାଜା ଯାଇଅଛି ଏବଂ ଶିକ୍ଷାକାର ବୃଦ୍ଧି ହେଉଅଛି । ଶିକ୍ଷକର ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରବର୍ତ୍ତନସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯେଉଁ ନିୟମାବଳୀ ହୋଇଅଛି ତାହା ଅନେକ ପରିମାରେ ସୁମାର ରକ୍ଷା ହୋଇଅଛି ମାତ୍ର ଏହା ନିୟମାବଳୀ ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ଯେପରି ଅବ୍ୟାଗର କି ଦୃଷ୍ଟି ଏ ବିଷୟରେ ସାଧ୍ୟାନ ରହିବାକୁ ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶିକ୍ଷକ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଏହି ମନ୍ତବ୍ୟ ସଂକଳେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଲକ୍ଷମଦେ ଦୟାକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଅଛୁ । କାରଣ ଏପରି ଅଭ୍ୟାଗର ଏଠାରେ ଗତବର୍ଷ ଦୃଷ୍ଟିଥିଲା । ଭରଣା କରୁଁ ଅତି ତାହା ଦୃଷ୍ଟି ନାହିଁ । ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନୁର ଦେବତା ଓ ଉତ୍କଳର ଉପଦେଶ ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପ୍ରଦାନ କରି ଅଛନ୍ତି । ଚାନ୍ଦ୍ରବରେ ଶିକ୍ଷକ ଓ ଶିକ୍ଷକ ଉତ୍କଳର ଓ ବିଶେଷତଃ ଶିକ୍ଷକ ଚରଣ ପ୍ରତି କଠିନ ଦୃଷ୍ଟି ରଖିବା ହେବ । ଶିକ୍ଷାକାର ବ୍ୟୟ ଯଥାସାଧ୍ୟ ଉପାଦାନକୁ ସେ ଅଦେଶ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି ଯେପରି କି ଫିଲମାନେ ବିଳାସିତା ଶିକ୍ଷା କରିବେ ନାହିଁ ।

ବିଶେଷ ଶିକ୍ଷାରେ ଓକାଲଜୀ ସଂକଳଣ ଅଧିକାର କରି ଅଛି ମାତ୍ର ପୁରୀ ବିଷୟ ଯେ ଚିନ୍ତା ଏବଂ ଇଣ୍ଡିୟାନ୍‌ବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଶିକ୍ଷା କରୁ ଅଛନ୍ତି ହୋଇ ଅଛି । ଶିକ୍ଷାକାର ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିମିତ୍ତ

ଶିକ୍ଷକର ଇଣ୍ଡିୟାନ୍‌ବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ କଲେଜ ଏବଂ କଲିକତାର ଆରଟ୍‌ସ୍କୁଲ ଏହି ଦୁଇ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯଥାଯୋଗ୍ୟ ଅବସ୍ଥାରେ ରଖିବାକୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ।

ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକମାନର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକାର୍ଯ୍ୟ କଲିକତା ଏବଂ ଓଡ଼ିଶାର କମିଟିମାନେ ଯୋଗ୍ୟତାରେ ଯେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରୁଥିବାର ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗର ତାଲିକାରେ ଲେଖି ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଲକ୍ଷ ଏମତରେ ଯିକ୍ୟ ହୋଇ କହି ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସମାପ୍ତରେ କମିଟିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିବାର ସେ ଅବଶ୍ୟକ ହୋଇଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର ସେ ଅନୁମୋଦନ ଯଥାର୍ଥ ହୋଇ ବିବେଚନା କରୁ ନାହାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ତାହା ବିଶ୍ୱରରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ା ଶକ୍ତ ପ୍ରକାଶ ପାଉଅଛି ଅର୍ଥାତ୍ ବିଶେଷ ଲାଭ ନ ଥିଲେ ଏତେ ପ୍ରତିବାଦ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ ଏବଂ ସେ ବୁଝି ଅଛନ୍ତି ଯେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କିନ୍ତୁ ଲାଭଜନକ ଅଟଇ । ଏଥି ଯାହିଁ ସେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକମିଟିମାନଙ୍କୁ ସରକାର ଦେଇ ଅଛନ୍ତି ଯେ ସାଧାରଣତଃ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ଦରଦ୍ରାବଣା ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପୁସ୍ତକ ଅଭ୍ୟନ୍ତ୍ରୀର ବାଧ୍ୟତା ବିବେଚନାରେ ପୁସ୍ତକର ଗୁଣସଙ୍ଗେ ତହିଁର ମୂଲ୍ୟପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ରଖିବେ ଏବଂ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସାମାନ୍ୟ ଲାଭ ସହିତ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଉଣା ମୂଲ୍ୟରେ ଯେଉଁ ପୁସ୍ତକ ବିକ୍ରୟ ନ ହେବ ତାହାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପୁସ୍ତକ ଲିକାରେ ସ୍ଥାନ ଦେବେ ନାହିଁ ।

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦ ।

ଶ୍ରୀ ଉପମୁଦ୍ରଣର ଉପରେ ଲେଖି ଦେଖିବାର ଦେଖାଯାଉଅଛି ମାତ୍ର ବୁଦ୍ଧି ହୋଇ ଯାହିଁ । କୁଳ, କିମିଳା, ଓ କଟକରେ ମାନ ପ୍ରଦାନଅଛି । ମେଘସରରେ ଓଡ଼ିଶା ଠାକେ, ବିଶେଷ ପଦି ଥିବାର ସମ୍ବାଦ ମିଳଇ । ତାଲିକାରେ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟରେ ସେଇପରି ଗତ ପୁରୀର ଗତାସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଏ ମତରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗତାସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରମ୍ଭେ ଚଳୁଅଛନ୍ତି । ବାବୁ ନିକଟତୋକଦାସ ବିପ୍ଳ ବାହାଦୁର ଅନୁପଦର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିକାର ପଦରେ ନିସ୍ତୁତ ହୋଇ ଶାନ୍ତ ସେଠା ଓଡ଼ିଶା ବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଦେଶ ଗାଲଅଛନ୍ତି । ଅପାଚର ମାସକୁ ଧୌ ଶ୍ରୀ ଚକ୍ରା ଲେଖାଏଁ କେବଳ ଗାଲକେ । ପଠକା ନାମକ ଇଣ୍ଡିୟାନ୍‌ବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକାହାର ପୁସ୍ତକରେ ତତ୍ତ୍ୱରେ ବିଶିଷ୍ଟ ଗତାସିରେ ଲେଖି ଥିଲୁ । ଅନେକ ଦେଶରେ ମଧ୍ୟ ସେ ନାମକ ଅବଧୁ ଲାଭି ମାହିଁ ଏବଂ ବିଦିତ ଅବା ମାହିଁ ବୋଲି ଶବ୍ଦ ହେଉଅଛି ।

ବୋଧ ହୁଏ ଶାଶ୍ୱତମୃତ୍ୟୁର ଦେଶାନ୍ତର ନିରାପେକ୍ଷ
ଉଚ୍ଚ ପଣ୍ଡିତ ମହାଶୟଙ୍କର ବହୁପୁରୁଷାତ୍ମକ
ସମସ୍ତର ଉପାଦାନକୁ ଚଳାଇଣିତ ବଚନଟି ଚନ୍ଦ୍ର-
ଗୌତମ ହୋଇ ନାହିଁ । ବଚନଂ ଯଥା;

ଚନ୍ଦ୍ରଶା ଦର୍ଶନଂ ସ୍ୱଦେଶାତ୍ମକପ୍ରକାଶମୁତ୍ୟରେ ।
ଉଦ୍ଧୃତ କର୍ମଣି କୁଳୀତ ଗଣନାମାସତୋ ନରୁ ।

କେବଳ ଗଣନାମାସରେ ଯେବେ ପୁଣ୍ୟ-
କର୍ମକୁଷ୍ଠାନ ଉଚିତ ଏମନ୍ତ ବ୍ୟୁତ ହୁଏ ତାହା
ହେଲେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଦେଶାନ୍ତରାୟ ଲୋକହାସ
ଦୃଶ୍ୟ ହେଲେପୁଣ୍ୟା ଶ୍ରୀନଦୀନାଦ ପୁଣ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟ-
ମାନ ହୋଇ ପାରେ କିନ୍ତୁ ତାହା ହୁଏ କି ?

କେବଳ ଅନୁମାନଙ୍କର ଗମନାଦି କାର୍ଯ୍ୟରେ
ସଂସ୍ଥାନତା ଥିଲପର ଅର୍ଥାନ୍ତୁକରେ ମଧ୍ୟ
ସଂସେଷତା ଅଛି ଏ ବସ୍ତୁରେ କୃତ୍ୟତତ୍ତ୍ୱାର୍ଥ-
କଲେ ନମ୍ନ ନର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଚର୍ଚ୍ଚିକା ମାଧ୍ୟ ଲେଖାଅଛି,
ଯଥା, ଅନୁମାନରଦ୍ୱାରାଦେନ ଜନଶକାକର୍ଣ୍ଣ-
ନେନ ସକାଦକଂ କରଣୀୟମିତି । ଏବଂ
ମେଘମାଳାଦିଦୋଷେଣ ସଦମ୍ପର୍କିର୍ନଦୃଶ୍ୟତେ ।

ଅହଳ ମଧ୍ୟ ତୁ ଇଂ କାଳଂ ଚୁଞ୍ଚିତ ସ୍ୱାମୟୁକଂ
ଏହି ବଚନର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ଏହି ଯେ ପ୍ରସ୍ତାପ
ହେଲେ ଯୁକ୍ତରସି ଉଦୟ ଦର୍ଶନ କର ଗୋଜ-
ନାଦ କରବ । କିନ୍ତୁ ଉଦୟ ସମୟରେ ଯେବେ
ମେଘମାଳାଦିର ଆବରଣରୁ ଦର୍ଶନ ନ ହୁଏ
ତାହା ହେଲେ ଉଦୟ ନ ଅନୁମାନ କରବ ।
ଏହା ଏକ ବାକ୍ୟରେ ଅନେକ ସ୍ୱାର୍ଥମାନେ
ସ୍ମିତାର କରଅଚ୍ଛୁ ।

ପ୍ରସ୍ତାପ ହେଲେ ଉଦୟ ଦର୍ଶନ କର
ଗୋଜନକସମ୍ପରେ ବସ୍ତୁଧର୍ମେତ୍ତରେକ୍ତ ପ୍ରମାଣ
ଯଥା; ।

ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ସଦିବା ଗୁଣୋର୍ଯ୍ୟସ୍ମି ନୁହନ ଉର୍ଗବ ।
ପ୍ରହରଂ ତୁ ରବେତ୍ତତ୍ତ ଚପୁକଂ ଗୋଜନ-
କିଣ୍ଡୁମ୍ ॥ ନୀରରେସପ୍ରହେ ଚୈବ ଚଥୈବାସ୍ତ
ମୁଖାଗତେ । ଯାବସ୍ୟାନ୍ନୋଦୟସ୍ତସ୍ୟ ନାଶ୍ୱା-
ୟୁଭବଦେବତୁ । ମୁକ୍ତିଂ ଦୃଷ୍ଟା ତୁ ରୁଞ୍ଚିତ
ଫଳଂ କୁହୋ ତୁମସ୍ୟେ (ଉତ୍ତମସ୍ୟେ ଉତ୍ତମ-
କାଳେ)

ଯାଜପୁର } ବିନୟାବଳରାୟ
୧୮୯୧/୯୧ } ଶ୍ରୀ ଉତ୍କଳାସମ୍ପାଦକମଣି ।

ମୂଲ୍ୟପାତ୍ରି ।

ବାହୁ ବଳାବଳ ଡିଗ୍ରୀ ବୋଧ	ଟ ୩୯
ସେଗ ଏକତ୍ର ବଦ୍ଧ ଅସୁରେସର	ଟ ୨୯
ବାହୁ ରକାସ ନଳ ବାରିପାଟଣା	ଟ ୧୫
ଦ୍ରୁମ ପୁସ୍ତକ ବେଟିବେ	ଟ ୩୯

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ବାଲିକାଗଜ ।

ଉତ୍କଳଶିଳ୍ପ ଶସ୍ତ୍ରୀ ଦରରେ ସବୁର ବଡ଼କ
ଚୌଧୁରୀ ବଜାର ବାବୁ ଗୌରୀଶଙ୍କର ସମ୍ପଦ
କୃଷା ନିକଟେ ବାବୁ ଅର୍ଦ୍ଧବହୁ କର ଜଣାମାନ
ଦୋକାନରେ ବକସ୍ତୁ ହେଉ ଅଛି ସତ୍ୟା—

୧୨ ପତ୍ର ପାଠ	୦ ୧୦ ୫ ୨୫	୦ ୧୦ ୫ ୦୦
୧୫ ପତ୍ର	" ୩ ୨୫	" ୩ ୨୫
୧୮ ପତ୍ର	" ୩ ୨୫	" ୩ ୦୦
୨୨ ପତ୍ର ଉତ୍କଳପତ୍ରିକାସମ୍ବନ୍ଧ	୫ ୨୫	" ୩ ୦୦

ଗ୍ରାହକ ବାବୁ ଗୌରୀଶଙ୍କର ସମ୍ପଦର
ଉତ୍କଳପତ୍ରିକାର କପା ନିକଟସ୍ଥ ଅନୁମାନକ
ଦୋକାନରେ ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ଓ ଉତ୍କଳ ଓ
ରେସମୀଠଗେର ଲୁଗା ଓ ଷ୍ଟେସନରୀ ଓ ବିଲ-
କଗ ଚମାଶୁ ସତରତର ବକସ୍ତୁ ହେଉ ଅଛି
ତାହା ସମସ୍ତ ପ୍ରାଦକବର୍ଗର ମଧ୍ୟରେ ବଡ଼ତ
ଅଛି । ଉତ୍କଳର ଅନେକପ୍ରକାର ଫେସ୍ତକ
ଜଳସାତ ବକସ୍ତୁ ସତାଶେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି ଯାହାର
ସାଦା ଅବଶ୍ୟକ ଉକ୍ତ ଦୋକାନରେ ଯଦେ-
ଶ୍ୟ ବଳେ ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ
ଥାଉବେ ।

ପିତୃତାର ।

ଏ ତାରକୁ ଦେଖିବେ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ରାଜି
ନିର୍ଦ୍ଧରେ ଉତ୍କଳୀୟ ଗୋପାଶ୍ରମର ଫାଟରେ
ଦେଲେ ପାଣିଗଳା ବଦ ଦେବ ଦରର ମଝି
ଅଲେ ଲେପିଦେଲେ ମଜୁର ଦେବ ଓ ଉଚ୍ଚ
ଧରତ କାହିଁ ।

ବୃତ୍ତିକ ଚମତା ଓ ସାଜରେ ଲଗାଇବାର
ଜାଳ ମଧ୍ୟ ଅଛି ।

ଅଭିଭାବକ ଦର ଦମ୍ଭାକ

ଉତ୍କଳପତ୍ରିକାରେ ଉତ୍କଳପତ୍ରିକାପାଠକର ଖର୍ଚ୍ଚା
ଉତ୍କଳଶିଳ୍ପ ରୂପେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛି ସତ୍ୟା ।—

ପ୍ରଥମପତ୍ର ସଜାଣେ

ଧାତପତ୍ର	ଟ ୦୫
ଅକ୍ଷୟମୂଳ	ଟ ୨୫
ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ପ୍ରମୁଦ	ଟ ୨୯

ମାତ୍ର ବୌଦ୍ଧି ଉତ୍କଳପତ୍ର ଯେତେ ଯୁକ୍ତ
ଦେଲେ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଖର୍ଚ୍ଚା ଟ ୦୫ ରୁ ଉପା ଦେବ
କାହିଁ ।

ବୁଝାୟୁ ଓ ବୁଝାୟୁଅର ସଜାଣେ ଖର୍ଚ୍ଚା ପ୍ରଥମ-
ପତ୍ରର ଦେବା ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ସତ୍ୟାକମେ ଦେବ ।
ଅଧିକ ଦରର ସଜାଣେ ସତ୍ୟ ବଲୋକସ୍ତୁ
ହୋଇଥାଉକ ।

ଉତ୍କଳପତ୍ର ମୂଲ୍ୟ ଉତ୍କଳପତ୍ରରେ ପଠାଉ
କାବୁ ଦେବ ।

କଟକଭଣ୍ଡାର ।

ସବୁର ଓ ମଫସଲବାସୀମାନଙ୍କ ସୁବିଧାର୍ଥ
ଅଜୁଲୁ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ହେବ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇ
ସୁବନୋବସ୍ତୁ ସହଜ କାର୍ଯ୍ୟ ଚଳୁଅଛି । ଏଥି-
ରେ ନାନାବସ୍ତୁ ତାକୁଷ୍ଠ ଓ କରସ୍ତୁଗା ଉପସ୍ଥ
କରସ୍ତୁ ହୁଅଇ । ଏହାଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ଯାହାର
ସେଉଁଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରୟୋଜନ ହୁଏ ଲେଖିଲେ
ଅଭିଭାବକ ଓ ବିଶେଷ ସାବଧାନତା ସହର
ପଠାଇ ଦିଆଯାଏ । ମାତ୍ର ଦ୍ରବ୍ୟ ଉଚ୍ଚା

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମୁଦାୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ବିକ୍ରୟ ଓ ସରବ-
 ସ୍ୱତ୍ୱ କରୁ । ଯେଉଁ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ଅନ୍ୟସ୍ଥାନରୁ
 ଜୟ କରି ପଠାଇବାକୁ ହୁଏ ତହିଁର ଉଚିତ
 ବିଜାର ଦର ଉପରେ କିଛି ପଠାଇବାର ପରି-
 ଫଳମନ୍ତେ ପରଦସ୍ତ ୫ ୨। ହିସାବରେ କମି-
 ଶନ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କଠାରୁ ନିଆଯାଏ । କେବଳ
 ଯାହା ଓ ଡାକଖର୍ଚ୍ଚା ପଠାଇଲେ ଉଷଧ ଓ
 ଦ୍ରବ୍ୟାଦି ଭାଲ୍ୟପେଇବଲ ଜାକରେ ମଧ୍ୟ
 ପଠାଇଲ ପାରେ । ବେଉଁ ବା ଇନସିସିଏନ୍
 ପରି ପୁସ୍ତକ ହୁଏ ନାହିଁ ଏବଂ ଉପାଳକାର୍ତ୍ତ ବା
 ଭୁଲପଲସିଆ ହିଲି ଖଣ୍ଡେ ନ ପଠାଇଲେ
 ପତ୍ରର ଉତ୍ତର ଦିଆଯାଏ ନାହିଁ ।
 ମଫସଲବାସୀ ଅନେକ ଅନେକ ସଜା କମିଦାର
 ଓ ସମ୍ପାନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କଠାରୁ ସ୍ୱାଦୀ ରୋଗର
 ଚିକିତ୍ସା ଓ ଉଷଧ ପ୍ରେରଣ କରିବାସକାଶେ
 ପତ୍ରାଦି ପାଇଥାଉଁ । ଅତଏବ ସେମାନଙ୍କ ଓ
 ସ୍ୱାସାଧାରକଙ୍କ ସୁଧ୍ୟାର୍ଥେ କିଶାଉଅଛୁ କି ଯେଉଁ-
 ମାନେ ଅମୃତାସୁ ଅଧ୍ୟୟନ ଚିକିତ୍ସିତ ହେବାକୁ
 ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ସେମାନେ ପାଠାର ଅବସ୍ଥା ଉପୃତ୍ତିର
 ଜାରଣ, ବ୍ୟାଧି କୁଳକ କି ନା, ସେଗା ସୁରୁଷ
 କି ଶୀ, ସେଗା ପୂର୍ବ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଚରଣ
 ନିୟୁତମ, ଅହାର, କୋଷ୍ଠପୁସି, ଖାଦୁ ପ୍ରକୃତି,
 ଉଦ୍ୟାଦି ସେଗର ବୃନ୍ଦାନ୍ତ ଲେଖି ପଠାଇଲେ
 ଚାହାର ମଥାଯୋଗ୍ୟ ଉଷଧ ପଠାଇବୁଁ ।
 ଛନ୍ଦା, ଇଉଜି କି ପତ୍ରାଦି ନିମ୍ନ ଠିକଣାରେ
 ଅମ୍ଭଠାକୁ ପଠାଇବାକୁ ହେବ ।
 କଟକ ଶ୍ରୀ ଲଳିତମୋହନ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।

ପ୍ରୟୋଜନୀୟ ଉଷଧ ।

ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରୟୋଜନୀୟ ଓ ନିରାକ୍ୟବତୀର୍ଣ ପଦାର୍ଥ
 ଉଷଧମାନ ଅମ୍ଭ ନିକଟରେ ଚିକିତ୍ସାର୍ଥେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛୁ ।
 ୧ । ପାଉଁଳା ଚୈଳ—କଟୁ ସବୁସବୁ କେଶରୁ
 ଅପେକ୍ଷା କର ଏହି ଉଷଧ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି । ଏହା
 କ୍ୟବତାର କରେ, କେଶଗୁଣତା, କେଶର ଅବାଳପତ୍ରତା,
 ଅବାଳପତନ, ଏବଂ ଶିରଃପାତା, ଶିରୋପର୍ଣ୍ଣିକ ଉଦ୍ୟାଦି
 ନିକାରତ, ମସ୍ତକର କଣ୍ଠ ଓ ଗାଠାଦିନିଷ୍ଠ ହୋଇ ଦେହ ଓ
 ମସ୍ତିଷ୍କ ସୁପୀତନ, କେଶ ବର୍ଦ୍ଧିତ, ଶୋଷପତ୍ର ଓ ସୁକାନ୍ତି
 ହୁଏ । ପ୍ରତି ଡିଓର ମୂଲ୍ୟ କାରତଣା ମାତ୍ର ।
 ୨ । ଚକ୍ର ହୃଦାଶନ—ନାମ ହୃଦାଶନ ହୁଏତ କିନ୍ତୁ ପ୍ର-
 ସ୍ତୋକ ବାଳେ ତୁଳା ସରକା ବସମାତ୍ର ଜଣା ଯାଏ ନାହିଁ ।
 ମାତ୍ର ଏହା ନିବୁକ୍ଷିତ ପତ୍ରରେ ହୃଦାଶନ ଭୂଲ୍ୟ ବାର୍ଦ୍ଧି
 କରେ ଏବଂ ଚାହାନ୍ତ ଏକାକିକରେ ବନୁଷ୍ଟ କରେ, ତହିଁ-
 ରେ ଅର ମନେହୁ ନାହିଁ । ଏହା କ୍ୟବତାର କର ୨୫
 ବର୍ଷର ବୟସ ପ୍ରେମ ଅପେକ୍ଷା ହୋଇଅଛି, ପ୍ରତି ଡିଓର
 ମୂଲ୍ୟ ଚାରି ଅଣା ମାତ୍ର ।
 ୩ । ଶରଦ୍ୱାଶନୀ—ଏହା ପଥାବଧି ସେବନ କଲେ

କି ଗ୍ରାହକ କି ନୁହେଁ ସବୁ ପ୍ରକାର ଅନୁଶଳ, ଚିକିତ୍ସା,
 ଇମ୍ପୁ ଶୁଳ (ଅମାକାର), ବମନାଦି ଅତି ସରକାପାପୁ-
 ଲସ୍ୟମାନ ନିକାର ହୁଏ । ଏକପକ୍ଷ ବାଳ ସେବକ୍ଷୟ ଉଷ-
 ଧର ମୂଲ୍ୟ ଦୁଇ ଅଣା ୫୦ ଅଣା ।
 ୪ । କୋଷ୍ଠକେତ ବଞ୍ଚିକା—କୋଷ୍ଠକେତ ସବୁପ୍ରକାର
 ସେଗର ଉପୃତ୍ତି ଓ ବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରଧାନ କାରଣ ଅଟେ । କୋଷ୍ଠ-
 ଶୁକ୍ତି ନ ହେଲେ କୌଣସି ସେଗ ଅପେକ୍ଷା କିମ୍ବା କୌଣସି
 ଉଷଧ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରକ ହୁଏ ନାହିଁ । ଏହି ଉଷଧ କ୍ୟବ-
 ତାର କଲେ କି ଗ୍ରାହକ କି ନୁହେଁ ସବୁପ୍ରକାର କୋଷ୍ଠକେ-
 ଏକ କୋଷ୍ଠକେତନିକ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାତ୍ରା ଯଥା, କୋଷ୍ଠାଣ୍ଡିତ
 ବାୟୁ, କୃମି, ଅର୍ଶ, ଅଜୀର୍ଣ, ଗୋଥ, ଉଦକ, ପଲ୍ଲୁ, ପାଣ୍ଡି
 ଓ ଉଚ୍ଚକମ ଶିରଃପାତା ଓ ବୃଦ୍ଧିକାର ନିକାରକ ହୁଏ ।
 ୫ । ଶିରୁ ଚର୍ଯ୍ୟୋଷ କରେତକ । ସର୍ବପ୍ରକାର ପାତ୍ରାରେ
 ଏମନ୍ତ କି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉଷଧ କ୍ୟବତାରର ସଙ୍ଗେ ମଧ୍ୟ
 ଏହା କ୍ୟବତାରର ଉପଯୁକ୍ତ ଅଟେ । ପୁଷ୍ଟ, ଅପୁଷ୍ଟ, ବାଳକ,
 ବୃଦ୍ଧ, ଶା ଓ ସୁସ୍ଥ ସମସ୍ତେ ଏହା ସେବନ କର ପାଉଛୁ ।
 ସମ୍ପାଦ ବାଳ ସେବକ୍ଷୟ, ଉଷଧର ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଅଣା ।
 ୬ । ହୃମସାଗର ଅଭ୍ୟାସ—ଏହା ସେବନ କଲେ ମ୍ୟା-
 ଲେଉଟା ବା ବୃଦ୍ଧିର କଳାକାୟନିକ କ୍ରମ, ସର୍ବ ପ୍ରକାର
 ପାତ୍ରାକ୍ରମ, ସୁପତନ, ବସନ ଓ ଏକ କୃମି, ପାତ୍ରା ସବୁକ୍ର,
 ଅଜୀର୍ଣ, ଅଭୃତ, ଶୀର୍ଣ୍ଣତା, ରକ୍ତଗୁଣତା, ଅନିୟମିତ ବୋଷ୍ଠ,
 ଶାସ୍ତ୍ରକ ଓ ମାନସିକ ଅକସମତା ଉଦ୍ୟାଦି ନିକାରକ ହୁଏ
 ଏବଂ ଦେହ, ପରସ୍ତ ହୋଇ ରକ୍ତ ସଞ୍ଚାରକ ହୁଏ ।
 ଏକ ପକ୍ଷକାଳ ସେବକ୍ଷୟ ଉଷଧର ମୂଲ୍ୟ ଦୁଇ ଅଣା
 ୫୦ ଅଣା ।
 ୭ । ଶୋଣିତସଞ୍ଚାକରଣ (ଶାଳସା)—ଶୋଣିତ ମାନକ-
 କେତକ ପ୍ରଧାନ ଉଦ୍ୟାଦି ଅଟେ । ଏହା ଉଚ୍ଚଶୁଳ ସ୍ୱରୂପେ କୋ-
 ଶିପ୍ରକାର ବ୍ୟାଧିର ଉପୃତ୍ତି ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଉଚ୍ଚ
 ଶୋଣିତ ସାମାନ୍ୟ ମାତ୍ର ହୁଏତ ହେଲେ ତହିଁକୁ ନିମେ କମେ
 ସଂସ୍କର ଚାକ୍ର ଉଚ୍ଚ ହୁଏତ ହୋଇ ମାତ୍ରା ପ୍ରକାର ବସନ
 କ୍ୟାଧର ଉପୃତ୍ତି ହୁଏ । ଅନିୟମିତ ଅହାର, ବହାର ଅତି-
 ରକ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ରକ ଓ ମାନସିକ ପଦପ୍ରମ, ବୃଦ୍ଧିର କଳକାୟ
 ପାଉପାଦ ବସତୋଷ, ପ୍ରମେହ, ଉପଦ୍ୟାଦି ଉଦ୍ୟାଦି ହେବୁ
 ଶସ୍ତ୍ରର ରକ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇ ହେତୁ ଏବଂ ନାନାପ୍ରକାର
 ଶତ, ବଣ୍ଡା, ଗାତ୍ର, ବଣ୍ଡ, ପଶ୍ଚିକେତନା, କେତ୍ର ଓ
 ନାସିକା ସେଗ ଶାସ୍ତ୍ରକ ଓ ମାନସିକ ଅକସମତା ଉଦ୍ୟାଦି
 ସେଗ ଓ ଲକ୍ଷଣମାନ ଜାତ ହୋଇ ମନୁଷ୍ୟକୁ ଅବର୍ଣ୍ଣଣ୍ୟ
 କର ହୁଏ । ଏହି ସ୍ୱାଧା କ୍ୟବତାର କଲେ ଉଚ୍ଚଶୁଳ ଉପ-
 ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ଉପେକ୍ଷିତ ହୋଇ ମାନକଦେହ ନିକାରକ
 ଗ୍ରାସ୍ତ୍ର ଓ ଶୋଣିତ ହୁଏ । ପୁଷ୍ଟଶସ୍ତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ବଳାଧାନ-
 କମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୋଗୀ । ନାନାପ୍ରକାର ଚର୍ଯ୍ୟୋଷ,
 ବାକ୍ର ବର୍ଦ୍ଧିତ ଓ ଶରୀର ଏହା ସେବନେ ଅପେକ୍ଷା ହୁଏ ।
 ବାଳ ସଂସ୍ତ ସେବକ୍ଷୟ ଉଷଧର ମୂଲ୍ୟ ଦୁଇଅଣା ୫୦ ଅଣା ।
 ବାଲୁକାଚ,) ଚାକ୍ରର ।
 କଟକ) ଶ୍ରୀ ଲଳିତମୋହନ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।
 ଉଷଧରଗ୍ରାହ ।) V. L. M. S.

ଉତ୍କଳପତ୍ରିକାରେ ସମସ୍ତ କାଳା ପଞ୍ଚାଙ୍ଗର ନିୟ-
 ଠି ହେବ । ତୁରନ୍ତ ପ୍ରମେହବ୍ୟାଧି ସେକ୍ତ ମାନକ
 ଅକମଣ କିଉଅଛି ସେମାନଙ୍କର ଚିକିତ୍ସା ଗୌ-
 ଶକ୍ତିକାର ଉଚିତ ନୁହେଁ ମାମାନ୍ୟ ଅର୍ଥବ୍ୟୟ-
 ସକାଶେ ଜାବନର ମାୟୁ ପରାଧ୍ୟାନ କରାଯାଏ ।
 ଏହି ଉଷଧ ସମାପ୍ତକରେ ଏକପ୍ରକାର ସେବା
 କଲେ କୃତକ ସେଗ ଏକ ଉଚ୍ଚ ଶୁଭ ସମ୍ପା-
 ନରେ ସୁସଂସ୍କରଣେ ଅବଶ୍ୟ ଅଭେଦ୍ୟ ସେବା
 ସେକ୍ତମାନେ ଅଭେଦ୍ୟ ନ ଦେବେ କିମ୍ପୟ
 ଉଚ୍ଚଅର୍ଥ ଯ କ୍ୟାଧି ସେମାନଙ୍କ ବିଜାରେ ସମ୍ପା-
 କୋଇ ଜାବନର ଶେଷସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଚିତ
 ଶସ୍ତ୍ରକ ଉପସ୍ତୁତିରେ ପରଶତ କି ହେଲେ ଅଳ୍ପ
 ମିତ୍ର ଭାଣ୍ଡି ଅନେକ ସେଗା ଅଭେଦ୍ୟ ଜାହ-
 କର ପ୍ରସଂସାପକ୍ଷମାନ ଦେଇଅଛନ୍ତି ସେ ସମସ୍ତ
 ଅକମନ୍ତରେ ସୁପ୍ରକାକାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବେ
 ଚଳିକତା ଅବେଶିତୋଇ ନ୍ୟୁର ଚକ୍ରରେ
 ସ, ଦେ, ସକ୍ତ କମ୍ପାନିକାଠାରେ ଏକ କଟକ
 ବିରବାକଜାର ପ୍ରିଣ୍ଟିଂକମ୍ପାନିକ ସୁପ୍ରକାଳୟରେ
 ଏହି ଉଷଧ ବିକ୍ରୟ ହେଉଅଛି । ମୂଲ୍ୟ ଏକପି-
 ଠେ ୫୨୫ ନା । ପୁଲିକା ଓ ଡାକଖର୍ଚ୍ଚା ସୁପକ

Watches! Clocks! Time pieces
 Repaired by an efficient workman
 the premises of the Cuttack Printing
 Company. Charge moderate.
ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ।
 କାଳାପ୍ରକାର ଶେକ୍ତ ବକ୍ର ଶିଳ୍ପସାଧକି

ଉତ୍କଳପତ୍ରିକାରେ ସମସ୍ତ କାଳା ପଞ୍ଚାଙ୍ଗର ନିୟ-
 ଠି ହେବ । ତୁରନ୍ତ ପ୍ରମେହବ୍ୟାଧି ସେକ୍ତ ମାନକ
 ଅକମଣ କିଉଅଛି ସେମାନଙ୍କର ଚିକିତ୍ସା ଗୌ-
 ଶକ୍ତିକାର ଉଚିତ ନୁହେଁ ମାମାନ୍ୟ ଅର୍ଥବ୍ୟୟ-
 ସକାଶେ ଜାବନର ମାୟୁ ପରାଧ୍ୟାନ କରାଯାଏ ।
 ଏହି ଉଷଧ ସମାପ୍ତକରେ ଏକପ୍ରକାର ସେବା
 କଲେ କୃତକ ସେଗ ଏକ ଉଚ୍ଚ ଶୁଭ ସମ୍ପା-
 ନରେ ସୁସଂସ୍କରଣେ ଅବଶ୍ୟ ଅଭେଦ୍ୟ ସେବା
 ସେକ୍ତମାନେ ଅଭେଦ୍ୟ ନ ଦେବେ କିମ୍ପୟ
 ଉଚ୍ଚଅର୍ଥ ଯ କ୍ୟାଧି ସେମାନଙ୍କ ବିଜାରେ ସମ୍ପା-
 କୋଇ ଜାବନର ଶେଷସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଚିତ
 ଶସ୍ତ୍ରକ ଉପସ୍ତୁତିରେ ପରଶତ କି ହେଲେ ଅଳ୍ପ
 ମିତ୍ର ଭାଣ୍ଡି ଅନେକ ସେଗା ଅଭେଦ୍ୟ ଜାହ-
 କର ପ୍ରସଂସାପକ୍ଷମାନ ଦେଇଅଛନ୍ତି ସେ ସମସ୍ତ
 ଅକମନ୍ତରେ ସୁପ୍ରକାକାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବେ
 ଚଳିକତା ଅବେଶିତୋଇ ନ୍ୟୁର ଚକ୍ରରେ
 ସ, ଦେ, ସକ୍ତ କମ୍ପାନିକାଠାରେ ଏକ କଟକ
 ବିରବାକଜାର ପ୍ରିଣ୍ଟିଂକମ୍ପାନିକ ସୁପ୍ରକାଳୟରେ
 ଏହି ଉଷଧ ବିକ୍ରୟ ହେଉଅଛି । ମୂଲ୍ୟ ଏକପି-
 ଠେ ୫୨୫ ନା । ପୁଲିକା ଓ ଡାକଖର୍ଚ୍ଚା ସୁପକ

ଗିଲ୍ଟି
 ଉଚ୍ଚିତ ଦେଇକ ଦେଶ, ମୁଦ, ସୁକ୍ଷ୍ମ-
 ସୁକ୍ଷ୍ମକମ୍ପେକ୍ତର ଓ ଲଳିତମୋହନ କମର-
 ଦେବାଲି ଓବେର ସାଜ, (ତମ୍ବାର ଓ ପିତ୍ତଳକ
 ନାନାକ୍ରମ ଅଲଙ୍କାରୁ ରୂପା ଅବା ସୁନାରେ;
 ତୁପାର ମୁଦ ଓବେର ଅଲଙ୍କାର ସୁନାରେ)
 ଗିଲ୍ଟି କର ଦିଆଯିବ ।
 କଟକ } ଶ୍ରୀ ଗୌରୀଚନ୍ଦ୍ର ସମ୍ପ
 ୧୯୧୮୧୧ }

ମେହୁରୋଗ ।
 ଉପାସନାରେ ସମସ୍ତ କାଳା ପଞ୍ଚାଙ୍ଗର ନିୟ-
 ଠି ହେବ । ତୁରନ୍ତ ପ୍ରମେହବ୍ୟାଧି ସେକ୍ତ ମାନକ
 ଅକମଣ କିଉଅଛି ସେମାନଙ୍କର ଚିକିତ୍ସା ଗୌ-
 ଶକ୍ତିକାର ଉଚିତ ନୁହେଁ ମାମାନ୍ୟ ଅର୍ଥବ୍ୟୟ-
 ସକାଶେ ଜାବନର ମାୟୁ ପରାଧ୍ୟାନ କରାଯାଏ ।
 ଏହି ଉଷଧ ସମାପ୍ତକରେ ଏକପ୍ରକାର ସେବା
 କଲେ କୃତକ ସେଗ ଏକ ଉଚ୍ଚ ଶୁଭ ସମ୍ପା-
 ନରେ ସୁସଂସ୍କରଣେ ଅବଶ୍ୟ ଅଭେଦ୍ୟ ସେବା
 ସେକ୍ତମାନେ ଅଭେଦ୍ୟ ନ ଦେବେ କିମ୍ପୟ
 ଉଚ୍ଚଅର୍ଥ ଯ କ୍ୟାଧି ସେମାନଙ୍କ ବିଜାରେ ସମ୍ପା-
 କୋଇ ଜାବନର ଶେଷସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଚିତ
 ଶସ୍ତ୍ରକ ଉପସ୍ତୁତିରେ ପରଶତ କି ହେଲେ ଅଳ୍ପ
 ମିତ୍ର ଭାଣ୍ଡି ଅନେକ ସେଗା ଅଭେଦ୍ୟ ଜାହ-
 କର ପ୍ରସଂସାପକ୍ଷମାନ ଦେଇଅଛନ୍ତି ସେ ସମସ୍ତ
 ଅକମନ୍ତରେ ସୁପ୍ରକାକାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବେ
 ଚଳିକତା ଅବେଶିତୋଇ ନ୍ୟୁର ଚକ୍ରରେ
 ସ, ଦେ, ସକ୍ତ କମ୍ପାନିକାଠାରେ ଏକ କଟକ
 ବିରବାକଜାର ପ୍ରିଣ୍ଟିଂକମ୍ପାନିକ ସୁପ୍ରକାଳୟରେ
 ଏହି ଉଷଧ ବିକ୍ରୟ ହେଉଅଛି । ମୂଲ୍ୟ ଏକପି-
 ଠେ ୫୨୫ ନା । ପୁଲିକା ଓ ଡାକଖର୍ଚ୍ଚା ସୁପକ

ବିକଳ ବାକ୍ୟ

ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର
୨୭ ଡି

ପ୍ରଥମ ସଂଖ୍ୟା ୧୯୧୧

ପ୍ରଥମ ସଂଖ୍ୟା ୧୯୧୧

୪ ୩

ବିକଳ ବାକ୍ୟ ନାମରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଯେଉଁ ମୋକଦ୍ଦମା କରିଥିଲେ ତହିଁରେ ବିକଳ ବାକ୍ୟୀ ଯମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବାରୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ତାହା ଗ୍ରହଣ କରି ଆଉ ଆସନିମାନଙ୍କୁ କ୍ଷମା କରିଥିଲେ । ମତ୍ତ ମୋକଦ୍ଦମା ହାଇକୋର୍ଟରୁ ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇ ନ ଥିଲା । ଗରମାସ ଶେଷତନ ହାଇକୋର୍ଟର ଦୌର ମିସଲ ଆରମ୍ଭ ହେଲାକୁ ପ୍ରଥମେ ଉକ୍ତ ମୋକଦ୍ଦମା ଶେଷ ହେଲା ଓ ସରକାରୀ ଓକିଲ ଦସୁବରଦାସ କାଶଲ କରିମାରୁ ମୋକଦ୍ଦମା ଖାରଜ ହେଲା ଏବଂ ଆସନିମାନଙ୍କେ ଯାଗୁମତେ ଅବ୍ୟାହତ ପାଲଟେ ।

ଗଞ୍ଜାମର ସରକାରୀ ବାବୁ ଡିଭିଜନାଲ ମିସ୍ଟର ନାମରେ ଘୃଷ୍ଣ କେବାର ଅଭିଯୋଗ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ଫୌଜଦାରୀ ଅଦାଲତରେ ରହୁପାରିଲା ନାହିଁ । ସମ୍ଭବ ଏହି ବସୟ ତଦନ୍ତ ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ କମିସନ ସିଦ୍ଧିକାର ଅଦେଶ ହୋଇଅଛି । ବିକଳ ବାକ୍ୟ ସେକ୍ସନ୍ ସର୍ଜନ ଏଡ଼ିଗାର ଅବକାଶ କମିସନ ଓ ଏକ୍ସ ମେଜିଷ୍ଟ୍ରାଟ ସାହେବ ଏବଂ ଆଉ ଜଣେ ସିଭିଲିୟାନ କେଲହାର ସାହେବ ଏହି କମିସନରେ କମ୍ପୁଜ ହୋଇଅଛନ୍ତି । କୌଣସି ଦେଶୀୟ ଉଚ୍ଚପଦସ୍ଥ ଲୋକ ଏମାନଙ୍କ ସକଳେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଭଲ ହୋଇଥାନ୍ତା ।

—*—

କୌଣସିଲୋକ ଅପଣାର ବ୍ୟବହାରନ-

ମନ୍ତେ ମହତପ୍ରସ୍ତୁତ କରପାରେ କେବଳ ଅନ୍ୟକୁ ବକିୟ କଲେ ଦୋଷୀ ହେବ ଅବକାଶଅଭିନବ ଏହି ଅଭିପ୍ରାୟ । ଅବକାଶ କର୍ମଶୃଙ୍ଖଳା ଘୋର ଏବଂ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ସମସ୍ତେ ଏକଥା ଜାଣନ୍ତି । ଅଧିକ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାରେ ଏକବ୍ୟକ୍ତି ଆସନା ବ୍ୟବହାରସକାଶେ ମହତ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରବାରୁ ତାହାକୁ ଗୁଲନ ଦୟାଗଲ ଏବଂ ସେଠାର ସରକାରୀ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ହର୍ଡି-ସାହେବ ତାହାକୁ ଦଣ୍ଡ ଦେଲେ । ପରଶେଷରେ ଜଜ ସାହେବଙ୍କଠାରେ ଅପିଲ କରି ସେବ୍ୟକ୍ତି ମୁକ୍ତି ପାଇଲା । ଏହି ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟକୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସବଡିଭିଜନର ଭାର ଦେଇଅଛନ୍ତି ବଡ଼ ଦୁଃଖର ବସୟ ଅଟଇ ।

ବିକଳ ବାକ୍ୟର ମହାଭକ୍ତା ମଧୁରରେ ଭୁଳା ସଜ୍ଜ କରିବାର ଅର୍ଥାତ୍ ଆସନା ଶରୀର ଓକିଲରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦାନ କରିବାର ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଅଛି । ଏହି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଉପସ୍ଥିତ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୈଷ୍ଣବ ଓ କଞ୍ଜାଳମାନଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ ଦେବାର ନିୟମ ମାତ୍ର ମହାଭକ୍ତା ସମୁଦାୟ ଏପରି ଦାନ ନ କରି ଉତ୍ତମଧରୁ ୩୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ଗୋଟିଏ ମଧ୍ୟମଶ୍ରେଣୀର ବଦ୍ୟାଳୟକୁ ଏହି ନିୟମରେ ଦାନ କରିଅଛନ୍ତି ବ ଉକ୍ତ ବଦ୍ୟାଳୟ ଉଚ୍ଚ-ଶ୍ରେଣୀର ବଦ୍ୟାଳୟ ହେବ ଏବଂ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ତହିଁରେ ଶିକ୍ଷାଲାଭ କରିବେ । ହୁଦୁମାନେ ଧର୍ମକାର୍ଯ୍ୟରେ ଯେତେ ଯେତେ

ଦାନ କରନ୍ତି ଏପରି ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁସ୍ତକ ତାହା ବ୍ୟୟ କଲେ ଅନେକ ପରମାଣରେ ଦେଶର ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ମେଣ୍ଟି ଯିବ ।

ବିକଳ ବାକ୍ୟର ମହାଭକ୍ତା ମଧୁରରେ ଭୁଳା ସଜ୍ଜ କରିବାର ଅର୍ଥାତ୍ ଆସନା ଶରୀର ଓକିଲରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦାନ କରିବାର ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଅଛି । ଏହି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଉପସ୍ଥିତ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୈଷ୍ଣବ ଓ କଞ୍ଜାଳମାନଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ ଦେବାର ନିୟମ ମାତ୍ର ମହାଭକ୍ତା ସମୁଦାୟ ଏପରି ଦାନ ନ କରି ଉତ୍ତମଧରୁ ୩୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ଗୋଟିଏ ମଧ୍ୟମଶ୍ରେଣୀର ବଦ୍ୟାଳୟକୁ ଏହି ନିୟମରେ ଦାନ କରିଅଛନ୍ତି ବ ଉକ୍ତ ବଦ୍ୟାଳୟ ଉଚ୍ଚ-ଶ୍ରେଣୀର ବଦ୍ୟାଳୟ ହେବ ଏବଂ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ତହିଁରେ ଶିକ୍ଷାଲାଭ କରିବେ । ହୁଦୁମାନେ ଧର୍ମକାର୍ଯ୍ୟରେ ଯେତେ ଯେତେ

ଅମ୍ଭେମାନେ ଦୁଃଖର ସହିତ ଅବଗତ ହେବୁଁ ସେ ମଣିଷର ପୂର୍ବଜା ସୁରତପ୍ରସିଦ୍ଧ ସେ ବ ସଜ୍ଜପଦ ବ୍ୟାଗବର କଲିକତାରେ ଅସି ରହିଥିଲେ ସେ ଜୁର ଏବଂ ରକ୍ତାକ୍ତସାରୀତା ପ୍ରାୟ ସପ୍ତାହକାଳ ଭୋଗନର ଚଳିକମାସ ତା ୩-

ଉତ୍କଳରେ ଏସମୟରୁ ବିଦ୍ୟାୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ କଲେ । ଗାଦାକ ନିକଟରେ ଥିବା ଲୋକମାନେ ଗାଦାକ ଶବ୍ଦକୁ ଚେଲ ନିମନ୍ତେ ଗାଦାକରେ ଯଥାବିଧିରେ ସମ୍ପର୍କ କଲେ । ମହାମାନ୍ୟ ଗାଦାକରେ ନିମନ୍ତେ ସମ୍ମାନାର୍ଥେ ଜଣେ ଦେଶୀୟ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଶବ୍ଦସଙ୍ଗେ ଗାଦାକପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଠାଇ ଦେଇ ଥିଲେ । ମୁକ୍ତଚକ୍ରୀ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସରକାରଠାରୁ କିଛି ଖୋରାକ ଲାଭ୍ୟାଦି ପାଇ ନ ଥିଲେ । ଗାଦାକ କଥା ଥିଲା ଯେ ସେ ବୃନ୍ଦାବନବାସୀ ଦେଲେ ଖୋରାକ ପାନ୍ତେ । ଅନୁମୋଦନ ଆଣି କରୁ ଗାଦାକ ଶ୍ରୀ ପୁସ୍ତାକର ଉତ୍କଳପୋଷଣର ବିହାର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ସରକାର କରି ଦେବେ ।

ଗର ବି, ଏଲ, ପଦ୍ମାବତୀ ଫଳ ବାଦାରି-ଅଛି । ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଜ ୫ ଟା ଏବଂ ୨ୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ଜ ୪୫ ଟା ସର୍ବସ୍ୱକା ଜ ୫୦ ଟା ଉତ୍କଳୀୟ ଦୋଇଅଛନ୍ତି । ନାଗପୁରର ମହାସ-ଇଲେକ ସଂକୋଚ ପ୍ରାନ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ର ଅଛି । ପ୍ରଭବର୍ଷ ଅନେକ ଶ୍ରମ ଏ ପଦ୍ମାବତୀରେ ଉତ୍କଳୀୟ ଦେଉ-ଥିବା ପୁଲେ ଏ ବର୍ଷ ଏବେ ଉତ୍କଳୀୟ ଦେଖି ରମ୍ଭ ଦେଉଅଛନ୍ତି ଯେଉଁକିଲ ଅବିଶ୍ୱର ଦୋଇ-ଅଛି । ମାତ୍ର ପଦ୍ମାବତୀ ଦେଉଥିବା ଶ୍ରବଣ ସମ୍ପା ଜଣାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ କଥିତ ହୁଅଇ ଯେ ନିକଟରେ ଏ ବର୍ଷ ପଦ୍ମାବତୀ ପଡ଼ିବାରୁ କେବଳ ଯେଉଁମାନେ ପୁରୀ ଦାଉସାଇ ଥିଲେ ସେହି-ମାନେ ଏପଦ୍ମାବତୀରେ ଉପସ୍ଥିତ ଦୋଇଥିଲେ ନୁହେଁ ଶ୍ରମ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି । ଏପରି ଦୋଇଥିଲେ ପଦ୍ମାବତୀ ଫଳ ମନ ବୋଲିପାଇ ନ ପାରେ । ଏଠା ରେବକଣା କଲେଜର କୌଶଳୀ ଶ୍ରମ ଏପଦ୍ମାବତୀରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ନ ଥିଲେ ।

ଅନୁମୋଦନ ଅଧିକାର ଦୁଃଖର ସହିତ ଲେଖିଅଛି । ଯେ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାର ଜଣେ ବଡ଼ କମିସନର ଏବଂ ସେଠା କଲକତ୍ତାକ ମଠର କମିସନର ଜଣେ ମେମ୍ବର ବାବୁ ସମଗୋବିନ୍ଦ ଜଗଦେବ ଗର ଶ୍ରମକାର ଦିବା ଦୁଇ ପ୍ରଦର ସମ୍ପର୍କରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅରୋହଣ କଲେ । ଉଦ୍-ପୁସ୍ତକ ଦିନ ସେ ବାରବୋଟରେ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାରୁ ଏ ନଗରକୁ ଆସି ଥିଲେ ଏବଂ ସାମାନ୍ୟ ଜୁରରେ ଶୀତଳ ଥିଲେ । ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ସନ୍ଦି-ପାତ ହୋଇ ଏବେ ଶୀତ୍ର ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଲା ଯେ

ସ୍ୱାଭାବ ଉତ୍କଳୀୟ ସୁଦା ଦୋଇ ପାଇ ନାହିଁ । ଏହାଙ୍କର ବୟସ ପ୍ରାୟ ବ ୫୫-୬୦ ବର୍ଷ ଦୋଇଥିଲା ଗର ବର୍ଷ ଏହି ବଗର ବିଷୟାତ ବାବୁ ଜଗନ୍ନାଥ ଭୂମରବର ଧରାଧାର ଉପାଗ କରିଥିଲେ ଏବର୍ଷ ଏ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷନା ହେଲା । ସମ-ଗୋବିନ୍ଦ ବାବୁ ନିଗାହଲୋକ ଥିଲେ ଉତ୍କଳୀୟ ବରୁ ଗାଦାକର ଏକ ମାତ୍ର ସମ୍ମାନ ଲକ୍ଷ୍ମୀନା-ଗପୁର ବାବୁ ଦକ୍ଷତା ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଏବର୍ଷର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହେବେ ।

ଜାଗାୟ ମହାସମିତିର ଆଗାମି ଅଧିବେଶନ ଚଳଚମାସ ତା ୨୨ ଉତ୍କଳରେ ନାଗପୁରଠାରେ ଆରମ୍ଭ ହେବ । ଅନୁମୋଦନ ଅନନ୍ତ ସହିତ ଅବଗତହେଲୁଁ ଯେ ନାଗପୁରଠାରେ ସଭା ବସିବାର ସମସ୍ତ ଅପ୍ରେକ୍ଷକ ଏଥିମଧ୍ୟରେ ସନ୍ତୋଷଜନକରୂପେ ପ୍ରାୟ ଶେଷ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଗୁରୁଅନ୍ତେ ପ୍ରଭବିଧିକାରୀନିକାର୍ଯ୍ୟ ଲାଗିଅଛି । ଓଡ଼ିଶାରୁ ଏଥର କେହି ଯିବେ କ ନାହିଁ ଅବଧି ଜଣାଯାଇ ନାହିଁ । ଆଗାମିକାଲ୍ୟ ଉତ୍କଳସଭାର ଗୋଟିଏ ଅଧିବେଶନ ହେବ ଏବଂ ଉତ୍କଳରେ ଏଥିର ବିଶ୍ୱର ହେବ । ଏଥି ଉତ୍କଳରୁ ଆଉ ବ ୩୫ ବର୍ଷ ଉତ୍କଳବର୍ଷରେ ମହାସମ-ତିର ଅଧିବେଶନ ହେବ ନାହିଁ ଏବଂ ସନ ୧୯୧୩ ଜୁନା ସନ ୧୯୧୪ ରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ନଗରରେ ଏହି ସମିତିର ଗୋଟିଏ ଅଧିବେଶନ ହେବ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ଲାଗିଅଛି । ଏଥର ଅଧିବେଶନର ସରସତ ମାନ୍ଦ୍ରାଜିଦା-କୋଟର ଜଣେ ବିଷୟାତ ଓଡ଼ିଶା ଗୁଡ଼ି ବାବା-ଦୁର ଅନନ୍ତଭୂଇଲୁ ହେବାର ପ୍ରିୟ ଦୋଇଅଛି ଏବଂ ସେ ସମ୍ଭବ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ତୀନଗଜ୍ୟରେ ବିଦ୍ରୋହକ୍ରମେ ଉତ୍କଳର ଆକାର ଧାରଣ କରିଅଛି । ଅନୁମୋଦନପ୍ରଥମେ ସମ୍ପାଦ ପାଇଥିଲୁଁ ଯେ ବିଦେଶୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ବିଦ୍ରୋହକର ଦୃଷ୍ଟି ନ ଥିଲା ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ ଜଗାଯାଏ ଯେ ବିଦେଶୀ ଶ୍ରୀକ୍ଷ୍ମାଗୁଣମାନଙ୍କ-ପ୍ରତି ଏମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କୋପାବସ୍ତୁ ହୋଇ ନାନା ଅଭ୍ୟାଗୁର କଲେ । ତୀନ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡା ଏସମ୍ପାଦ ପ୍ରାପ୍ତହୋଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଦମନ କରିବା କାରଣ ସେନା ପ୍ରେରଣ କଲେ । ଏବଂ ପ୍ରଥମରେ ବିଦ୍ରୋହମାନେ ସୁଜଗାୟ ଜ ୫୦୦-୦୦୦ ଶେନାକୁ ସମ୍ବ୍ରମ୍ଭକଲେ । ଏସମ୍ପାଦ ପ୍ରାପ୍ତ-ହୋଇ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡା ପୁଣି ଜ ୨୦୦୦ ଶେନା

ପଠାଇଲେ । ଚଳଚମାସ ତା ୪ ଉତ୍କଳରେ ଆସିଥିବା ବିଲଭର ଭାରସମ୍ପାଦରୁ ଜଗାଯାଏ ଯେ ସୁଜଗାୟ ସେନା ଦୁଇଦିନ ଲଢ଼ାଇଲେ ବିଦ୍ରୋହମାନଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ପରସ୍ତ କରି ଅଛନ୍ତି । ବିଦ୍ରୋହକ ସରଦାରସହିତ ଜ ୫୦୦-୦୦୦ ଦଳ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଅପରସ୍ଥାନରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଦାଉ ପାଇ ଅଛନ୍ତି । ଏଥିରୁ ଅତ୍ୟା ହୁଅଇ ଯେ ଏଥର ସୁଜଗାୟ ହେବ ।

ଉତ୍କଳବର୍ଷର ଟେଲିଗ୍ରାଫ ଅର୍ଥାତ୍ ଭାର-ତୀୟ ବିଭାଗର ଗର ବର୍ଷର ଆୟ ବ୍ୟୟ ପ୍ରକା-ଶିତ ହୋଇ ଅଛି । ଉତ୍କଳରୁ ଅନୁମୋଦନ ଆନନ୍ଦସହିତ ଅବଗତ ହେଲୁଁ ଯେ ପଠି-ତ୍ରାକପତ୍ର ଭାରତୀୟର ବିଲକ୍ଷଣ ଉତ୍କଳ ଦେଉଅଛି । ଏବର୍ଷମଧ୍ୟରେ ୧୨୮ ନୁହେଁ ଆମିସ ବସି ସର୍ବସ୍ୱକା ୩୧୦୦୦ ଭାର ଆମିସ ହୋଇ ଅଛି ଏବଂ ଏକଲକ୍ଷ ୧୩ ଦୁକାର ମାଇଲ ବାଟରେ ଭାର ଗୁଲୁଅଛି । ବର୍ଷିତ-ବର୍ଷର ମୁଲ୍ୟନ ପ୍ରାୟ ୨୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମିଶି ସର୍ବସ୍ୱକା ୫ କୋଟି ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଭାରତୀୟ ବସାଇବାରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇ ଅଛି । ଏଥିରୁ ଏହିବର୍ଷର ଆୟ ୨୮ ଲକ୍ଷ ୨୮ ଦୁକାର ୮୮୫ ଟଙ୍କା ଅର୍ଥାତ୍ ଗରବର୍ଷର ପ୍ରାୟ ୨ ଲକ୍ଷ ୫୩୫ ଅଧିକା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହର ବ୍ୟୟ ୧୨ ଲକ୍ଷ ୮୮ ଦୁକାର ୮୦୨ ଟଙ୍କା ଅର୍ଥାତ୍ ଗରବର୍ଷଠାରୁ ପ୍ରାୟ ୧୫ ଲକ୍ଷ ଅଧିକ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗରବର୍ଷ ୫ ଟା ଆୟ ହୋଇ ଅଛି । ଅଧିକ ମୁଲ୍ୟନର ସ୍ୱଧ ଗରବର୍ଷ ୫ ୪୯ ଟଙ୍କା ଉପରେ ଗୁରୁଅଣା ଲଭ ହୋଇ ଅଛି । ବିନୁ-ସରକାର-ଭାରସମ୍ପାଦର ଆୟ ଶୁଣି ଦେଲେ ନିଟଆୟ ଶତକର ୫ ୨୯ ଟଙ୍କା ହେଉଅଛି । ଏଥିରୁ ବେଶାପାଏ ଯେ ଭାରତୀୟର ସେ ସର-ମାଣରେ ସରକାରଙ୍କର ସେହି ସରମାଣରେ ଲୋକଙ୍କର ମଧ୍ୟ ସ୍ୱଧର୍ଯ୍ୟା ହୋଇ ଅଛି ଏବଂ ବିଲମ୍ଭ ଭାରସମ୍ପାଦର ନିୟମ ଦେବାରୁ କମଣ୍ଡ ସାଧାରଣ ଆୟ ଦୂର୍ବି ହେଉଅଛି । ଏଣିକି ଖର୍ଚ୍ଚା ଉତ୍କଳ ଦେବାର ଅଛି କିନ୍ତୁ ନିୟମ ଦେଲେ ଅଧିକ ସରମାଣରେ ଭାରସମ୍ପାଦ ସାଧାରଣ ଏବଂ ଭଦ୍ରା ଆୟ ବୃଦ୍ଧି ହେବ ।

ଏଥର ଉତ୍କଳବର୍ଷର ପ୍ରାୟ ଗୁରୁଦିନରେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ । ସ୍ୱୟଂ ବକ୍ତୃଲକ୍ଷ ବାଦାକ୍ ଆପଣା-ବଦ୍ଧିତାରେ ପ୍ରକାଶ କରିଅଛନ୍ତି ଯେ ସୁନ-

ତା ୧୨ ଉତ୍କଳ ଉତ୍କଳର ସମ ୧୮୯୮ ମସିହା

ସୁନ୍ଦର କେତେକ ଅଂଶର ବିଶେଷତା ଯେଉଁ
 ଅଂଶ ଇଣ୍ଡିୟାନ୍ କର୍ମମେଣ୍ଡା ଅଧୀନରେ ଅଛି
 ତହିଁରେ ଏବଂ ମାନ୍ୟ ଓ ବୃତ୍ତିସମ୍ବନ୍ଧର ଏକ
 ଅଂଶରେ ଫସଲର ଅବସ୍ଥା ବଡ଼ ଶୋଚନୀୟ ।
 ଏବଂ ଉତ୍କଳ, ବେନେର ପୁରୀ ଏବଂ ଦୁର୍ଗ
 ଶର ଅବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ଏ ପରି ଅଟଇ । ବଙ୍ଗପ୍ର-
 ଦେଶର କଥା ମଧ୍ୟ ଅସ୍ଥିର ରହିଅଛି । ଅତି ଦୁର୍ଭ-
 ଳିକ ପ୍ରାୟରେ ମେଢ଼ର ଗଣି ପେର ଦେବ
 ନିହତ୍ତପରେ ସମସ୍ତ ନିର୍ଭର କରଇ । ବେବଳ
 ସାମୁଦ୍ରିକ ବିଷୟ ଏହିକ ଯେ ଏ ବିଷୟରେ
 ଯୁକ୍ତି କରିବାକୁ ଗବର୍ତ୍ତମେଣ୍ଡା ପୂର୍ବରୁ ଅଧିକ
 ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି । ଯଥାସମ୍ଭବରେ ସମ୍ଭାବ ପାଇବା
 ଏବଂ ସାହାଯ୍ୟ ଯୋଗାଇବାର ଉପାୟମାନ
 ପୂର୍ବପେକ୍ଷା ଅନେକ ପ୍ରଭୃତ ଅଟଇ । ସମସ୍ତ
 ପ୍ରଗତିଜିତ ପ୍ରାନ୍ତରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବେବଳ ଅଂଶର
 ଲୋକ ସେବାକ୍ଷ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଅଛନ୍ତି ।
 ଏକା ସନ ୧୮୮୯ ସାଲର ଗଣନା ଦୁର୍ଭିକ୍ଷରେ
 ଏଥିରୁ ଅଧିକ ଲୋକଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରାଯାଇ-
 ଥିଲା ଏବଂ ଉତ୍କଳପାଳ ପଶୁ ବିପ୍ଳବ ମଧ୍ୟ ପଡ଼ି-
 ଥିଲେତେ ଅନାଦାରରେ ମରବାଲୋକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା
 ଅଧିକ ଅତି ସାମାନ୍ୟ ଅଟଇ । ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଶାସନ-
 କର୍ତ୍ତାମାନେ ବିଶେଷତା ବୁଝିଲେ ସର୍ବ ମାକଞ୍ଜି
 ଶାବେକ ଏବଂ ମାନୁଆରେ ଏକ ଓ ଏକଲକ
 ପ୍ରଶଂସନୀୟ ଉପରେ । ସହିତ ସାହାଯ୍ୟଦାନର
 ବନୋବସ୍ତୁ କରୁଅଛନ୍ତି । କନ୍ୟାଶିଳରେ
 ଦୟାଳବ ଉପାତ ଦିଶିବାର ଯାହା ଲୋକେ
 ଅଗଣ୍ୟ କରୁଥିଲେ ତାହା କ୍ରମେ ଦେଖିଲାରେ
 ଆସୁଅଛି କିନ୍ତୁ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଅଟଇ ।

ଦଳ କରୁଅଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନଙ୍କର ପରଶ୍ରମର
 ସମୟ କର୍ତ୍ତକ ଦେବାରୁ କଲର ଅଧିକମାନେ
 ପୂର୍ବରୁ ଅଳ୍ପ ସମୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ନୋ-
 ହିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେଇ କେବଳ-
 ପୁରୁଷ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ କର୍ମ ତଳାଇବେ ।
 ତାହା ହେଲେ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଆଉ ଦୂଳି ଲାଗି ଶା-
 ଲପାଇବେ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ କଲରେ କାର୍ଯ୍ୟ
 ଦେବାରୁ ସୁଧାକଟା ଇତ୍ୟାଦି ଘରେ ବସି କାର୍ଯ୍ୟ
 କରିବାର ଉପାୟ ନାହିଁ । ଏଣେ ଗଦମ
 ବାଳଗର ମୂଲ୍ୟ ପୁରୀପେକ୍ଷା ଅନେକ ଅଧିକ
 ଦେବାରୁ କଲରେ ଅଧିକ ସମୟ ଦୁଃଖ କରି
 କୌଣସିରୂପେ ନିର୍ବାହ ଦେଉଥିଲେ । କଲର
 କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ ହେଲେ ସେମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ଅନା-
 ଦାରରେ ମରବେ । ଗବର୍ତ୍ତମେଣ୍ଡା ଏମାନଙ୍କ
 ଅବେଦନର ଉପର ବିଚାର କରିବେ ଏହା
 ଦେଖିବାକୁ ଅନୁମୋଦନ ଅସ୍ଥିର ରହିଲୁଁ ।
 ନାସ୍ତବରେ କାଲିଖାନାଆଇନଟି ଏଦେଶର
 ଉପଯୋଗୀ ହୋଇ ନାହିଁ । ବଲତର କଥା
 ବିଲଭକୁ ସାକଳ । ଏଠାର ମଜୁରମାନେ ଅପତ୍ତି
 କରି ନ ଥିବାପ୍ରଲେ ତାହାଙ୍କ ପରଶ୍ରମ ଲାଭ-
 ପ୍ରତି ଆଇନ କରିବାର ପ୍ରୟୋଗକ ନ ଥିଲା ।

ସମ୍ଭଳପରଦିବାସୀ ମୁସଲମାନପରଭକ
 ମୌଲବୀ ଦସେନଅଲି ଯେ କି ଧର୍ମପ୍ରଭୃତର
 କାର୍ଯ୍ୟରେ ନାନାସ୍ଥାନରେ ଭ୍ରମଣ କରୁଅଛନ୍ତି
 ତଳତ ସପ୍ତାହରେ କଟକନଗରରେ ପହୁଞ୍ଚି
 ମଞ୍ଚୁ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟସ୍ଥାନରେ ତାଙ୍କର
 ମୁସଲମାନଧର୍ମସମ୍ପର୍କରେ କେତେକଗୋଟି ବ-
 କୁତା ପ୍ରଦାନ କରି ଅଛନ୍ତି ଓ ଗର ଗୁରୁଦାର-
 ସନ୍ଧ୍ୟାସମୟରେ ଏଠା ରେବନଶାଳଲୋକ
 ଗହରେ ଇଂରାଜାଭାଷାରେ ମହତ୍ତର ନିଗୁଡ଼
 ତରୁ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ସୁନ୍ଦର ବକ୍ତୃତା ପ୍ରଦାନ
 କରିଥିଲେ ବକ୍ତା ଧର୍ମପ୍ରଭୃତର ଥିବାରୁ ଧର୍ମ-
 ସମ୍ପର୍କରେ ସତରତର ବକ୍ତୃତା ପ୍ରଦାନ କରି
 ଥାଆନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଅଳ୍ପ କଲେକସକଙ୍କ ଅନୁ-
 ରୋଧକ୍ରମେ ମାନସମ୍ପର୍କୀୟ ଉପସେକ୍ତି ବିଷ-
 ଯରେ ବକ୍ତୃତା ପ୍ରଦାନ କରି ଥିଲେ । ତାକୁ
 ମଧ୍ୟସୁଦଳର ଓ ମହାପତ୍ରର ଆସନ ଗ୍ରହଣ
 କରି ଥିଲେ । ବକ୍ତୃତା କେବଳ ବାଳକମାନଙ୍କ
 ପ୍ରତି ଉପଦେଶସରୂପ ଥିଲେତେ ଅଗାଧତ୍ୱକ
 ସମସ୍ତଙ୍କପ୍ରତି ଉପଦେଶ ଥିଲା ଓ ଉପସ୍ଥିତ ବ୍ୟକ୍ତି-
 ମାନେ ତାଙ୍କ ଉପଦେଶ ଶ୍ରବଣ କରି ବକ୍ତୃତାର
 ଆରମ୍ଭରୁ ଶେଷପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଘନୀ କରୁଥାନ୍ତି

ପ୍ରଦାନ କରି ଥିଲେ । ବକ୍ତୃତାର ସାରମର୍ମ
 ନିମ୍ନେ ପ୍ରଦାନ କରୁଅଛି ।
 ମହାନବ୍ୟକ୍ତି ଦେବା ସମସ୍ତଙ୍କ ଭାବ୍ୟରେ
 ଯାହା ନା ତହିଁର ବରତ ଉତ୍ତରକ ହସ୍ତେ ।
 ସମସ୍ତେ ମହାନ ନ ଦେଲେସୁଦା ତାହା ଦେବା-
 ପାଇଁ ଯତ୍ନଶୀଳ ଦେବାର ଉଚିତ । କାରଣ କି
 ମହତ ଦେବକୁ ଯେ ଜନ୍ମ ହୋଇଅଛି ତାହା
 ତାକୁ ଅବହେଳା ଓ ସମସ୍ତେ ଦେଖା କଲେ
 ଅବଶ୍ୟ ତାହାର ଉନ୍ନତି ଅଧିକ ହୋଇପାରେ
 ମହତ ବ୍ୟକ୍ତି ହୋଇ ନ ପାରିଲେ ସୁଦା ମହ-
 ତବ୍ୟକ୍ତିର ସମ୍ଭବତରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ-
 ପାରେ । ମହତ ବ୍ୟକ୍ତି ଦେବା ନିମନ୍ତେ ନିମ୍ନ-
 ଲିଖିତ ଗୁଣମାନ ଅବଶ୍ୟକ କରେ । ସତ୍ତ-
 କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏକାଦକ୍ରମେ ଚେଷ୍ଟା
 କରିବାର ଉଚିତ । ନିୟତ ସାଧୁ ସନ୍ଧ୍ୟାଶୀଳ
 ଓ ଧର୍ଯ୍ୟବାନ ଇତ୍ୟାଦି ଦେବାର ବିଧେୟ ।
 ଇତ୍ୟାଦି ଗୁଣାଳଙ୍କୃତ ହୋଇ ସୁଦା ମନ୍ୟୁ
 ମହତ୍ତର ପରତପ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରି ନ ପାରେ
 ଯଦିତ ତାଙ୍କର ଉତ୍ତରକଠାରେ ବିଶ୍ୱାସ ନ
 ଥାଏ । ଉତ୍ତରଅବଶ୍ୟା ଲୋକ ସର୍ବପ୍ରକାର
 ପାପ କରି ପାରେ । ମହତ ଦେବା ନିମନ୍ତେ
 ବାଳକମାନଙ୍କର ଚେଷ୍ଟା କରିବା ବିଧେୟ ।
 ବୌଦ୍ଧମାନେ ପଦହଲେତର ଆଦର୍ଶ ସମ୍ମୁଖରେ
 ସ୍ତ୍ରୀପତ୍ନ କରି ତଦନୁବର୍ତ୍ତୀ ଦେବା ନିମନ୍ତେ କି-
 ମଣୀ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ସେ ଅବଶ୍ୟ ସଫଳଗାମୀ
 ହୋଇପାରେ । ଉପଦେଶାପେକ୍ଷା ଅଦର୍ଶର
 ଉପଦେଶ ଅନ୍ୟଧିକ ଓ ଦୁର୍ଦ୍ଦୟଗ୍ରାଣୀ । ସତ୍ତପତ୍ନ
 ସତ୍ତରକ୍ଷମୁଖରେ କହିଥିଲେ ଯେ ବକ୍ତୃତା
 ବକ୍ତୃତାର ସହିତ ସମସ୍ତ ବିଷୟରେ ଏକପଦ
 କେବଳ ଏହିକ ଅନ୍ୟମତ ଯେ ମହତଲୋକ
 ସମସ୍ତେ ହୋଇ ନ ପାରିଲୁ ଏହା ତାଙ୍କର ମତ
 ନୁହେଁ । ତାଙ୍କ ମତରେ ସମସ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ
 ମହତଲୋକ ହୋଇପାରିଲୁ । ବକ୍ତୃତାର ଇଂ-
 ରାଜାଭାଷାରେ ବକ୍ତୃତା କରିବାରୁ ସୁଦକ୍ଷତା
 ଅଛି । ତହିଁରେ ସମସ୍ତେ ସମ୍ମୁଖ ହୋଇ ତାହା-
 କର ପ୍ରଶଂସା କରିଥିଲେ ।

ବକ୍ତୃତା ଓ ଦେଶାଧିକାରୀ ।
 କଲକତାରେ ଥିବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରଗ୍ରାମୀ ଇଂରାଜ-
 ମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଦେଶର ପ୍ରଧାନ ମହାସୁବୁଦ୍ଧ
 ସେଣ୍ଡାଏଣ୍ଡରୁଙ୍କ ସୁରୋର୍ଥ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଗୋଟିଏ
 ବୃହତ୍ ଭୋଜି ଦିଅନ୍ତି । ଏଥର ଉକ୍ତ ଲୋକ
 ଶରମାସ ତା ୩୦ ରଖରେ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ

ହାରଖାନାସାଲର ଫାକ୍ତୋଗଅଲନ
 ନାମରେ ଯେଉଁ ନୂତନ ଅଲନ ଜାଣି ହୋଇ
 ଅଛି ତହିଁରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟମଧ୍ୟରେ
 ଉତ୍କଳ ହୋଇଅଛି ଯେ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଏକଦଳ
 ତ ୧୧ ଶାରୁ ଅଧିକକାଳ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରୁବେ
 ନାହିଁ । ପାଠକମାନେ ଜାଣନ୍ତି ଯେ କଲତ-
 ବସିମାନେ ଏ ଦେଶୀୟ ଦୁଃଖିଲୋକଙ୍କୁ ଅତି-
 ରକ୍ତ ପରଶ୍ରମରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ବାବଦ ଗବର୍ତ୍ତ-
 ମେଣ୍ଡାଙ୍କ ଦାୟ କର ଏ ଅଲନ ଜାଣି କରଇ
 ଅଛନ୍ତି । ସୁତରାଂ ଏଠାର ସ୍ତ୍ରୀ ପୁରୁଷ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କ
 ହିତାର୍ଥେ ଏଅଲନଜାଣି ହୋଇଅଛି ବୋଲିବାକୁ
 ହେବ । ଏଥକୁ ବେନେରପ୍ରଦେଶ ଅକ୍ରମୋ-
 ଦାବାବର ଲୁଗାକଲରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା
 ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଏହି ମର୍ମରେ ଗବର୍ତ୍ତମେଣ୍ଡାରେ ଅବେ-

ପ୍ରାୟ ୩୩୦ ଶ ସମ୍ପାଦନାରେ ଅମଳଗମ୍ଭରେ
 ଚର୍ଚ୍ଚିତେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଅବଶ୍ୟ ଏମାନ-
 କର ଅଧିକାଂଶ ଇସ୍ତଫାପାତ୍ର ବା ସାହେବେ ।
 ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ବେଶିରକେନରଲ ଲଟ ଲଗ୍ନ-
 ଠାକୁନ୍ ମଧ୍ୟ ଏହି ଲେଖକରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ।
 ଲେଖକମାନେ ଲଟବାଦୀଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ
 ସଂଗ୍ରହ ଯେଉଁ ବକ୍ତୃତା କରୁଥିଲେ ଚର୍ଚ୍ଚିତରୁ-
 ରରେ ଲଟମତୋଦୟ ଉଚ୍ଚତରବର୍ତ୍ତର ସ୍ୱକା-
 ର୍ଯ୍ୟସକାନ୍ତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କଥାମଧ୍ୟରେ ଗୁଆଲିଅର
 ଉପାଳ ଇନ୍ଦୋରପ୍ରଭୃତି ଦେଶୀୟ ସ୍ୱକାଳ
 ଅଧୀନରାଜ୍ୟରେ ଭ୍ରମଣ କରି ସେମାନଙ୍କ
 ଗାସନକର୍ଯ୍ୟରେ ସନ୍ତୋଷ ଲଭ କରୁଥିବାର
 ପ୍ରକାଶ କଲେ ଏବଂ ଚର୍ଚ୍ଚିତରେ ଦେଶୀୟ
 ସ୍ୱକାଳ ସମ୍ପର୍କରେ ଏତଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ କି
 ଗୁରୁତ୍ୱପାତ୍ର୍ୟ ଏଡ଼େ ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଏକଥା-
 ରେ ସାଧନ କରବାର ଇଚ୍ଛା ଇଂରାଜଗବର୍ଣ୍ଣମେ-
 ଶ୍ୟଙ୍କର ଏତେ ଅଧିକ ଯେ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଅଧୀନ
 ଦେଶୀୟ ସ୍ୱକାଳ ଗାସନରେ ଥିବା ଭୂମିଖଣ୍ଡର
 ସମ୍ପାମଣ ଏବଂ ସ୍ୱକାମାଳଙ୍କ ଦାୟତ୍ୱ ଉପା
 ଦେଲେ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଦେବ ଏବଂ ଦେଶୀୟ
 ସ୍ୱକାମାନେ ଯେତେବେଳେ ଆଗାଧୀ ସ୍ୱକ୍ୟ
 ଉତ୍ତମଗୁପ୍ତେ ଗାସନ କରୁଥିବେ ତେତେବେଳେ
 ସେମାନଙ୍କ ସ୍ୱଧୀନତା ଶବ୍ଦ କରବା ଅନାୟୁ
 ଦେବ । ଉତ୍ତମଗାସନର ଯେପରି ଅର୍ଥ
 ଇଂରାଜମାନେ ବୁଝନ୍ତି ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଅଧା
 ଠିକ୍ ସେହିପରି ଭାବରେ ଗାସନ କରୁ ନ ଥିବେ
 ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରକାମାନେ ଯେ ଇଂରାଜଙ୍କ
 ସାକ୍ଷାତ ପ୍ରକାଳର ସ୍ୱତ୍ୱସ୍ୱକ୍ଷମତା ଦେଖି ସକା
 ଅପଗାଧୀ ସ୍ୱକାଳ ଶ.ସ.ପ୍ରଣାଳୀକୁ ଅଧିକ
 ସ୍ୱତ୍ୱକର ବୋଲି ମନେ କରୁ ନାହାନ୍ତି ଏହା
 ନିସ୍ତୟ ବୋଲିମାନ କି ପାରେ । ଫଳତଃ
 ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱକାମାନେ ଯୋଗ୍ୟତାସହିତ
 କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରନ୍ତେ ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ
 ଯେଉଁ ସ୍ୱଧୀନତା ତେଜ କରୁଅଛନ୍ତି ତାହା
 ରକ୍ଷା କରବା ଗାଢ଼ମୟ । ବିଶେଷତଃ ସର୍ବଦାରେ
 ଏକ ନିୟମ ନ ହୋଇ ଏକପାଖରେ
 ଦେଶୀୟ ସ୍ୱକାମାନେ ଅପଗାଧୀ ସ୍ୱକାମାନଙ୍କରେ
 ସ୍ୱକାଳକର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରୁଥିବାର ଏବଂ ଅପର-
 ପାଖରେ ଇଂରାଜ ସାକ୍ଷାତଅଧିକୃତ ସ୍ୱକାଳରେ
 ଅଧିକ ଏକପ୍ରକାର ନିୟମରେ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉ-
 ଥିବାର ଦେଖିବା ଦେଶୀୟଲେଖକ ଏବଂ
 ଇଉରୋପୀୟଲେଖକ ଉଭୟଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ସୁ-

ଫଳପ୍ରଦ ଅଟଇ । ଏହାଦ୍ୱାରା ପରମ୍ପର ଶିକ୍ଷା-
 ଲଭ କରନ୍ତେ ।

ମହାମାନ୍ୟ ଗବର୍ଣ୍ଣର ଜେନରାଲଙ୍କ ଉପର-
 ଲିଖିତ ସୁନ୍ଦର ଓ ନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ମତରୁ ଶୁଣି
 ଜଣାଯାଉଅଛି ଯେ ସେ ଦେଶୀୟସ୍ୱକାଳର
 ବିସ୍ତୃତୀ କଥା ଆଉ ସେମାନଙ୍କର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଓ
 ସ୍ୱାର୍ଥୀନତା ରକ୍ଷା କରବାକୁ ଏକାନ୍ତ ଜିପୁର
 ଅନୁମୋଦନ ଅଣା କରୁଁ କି ଦେଶୀୟ ସ୍ୱକା-
 ମାନେ ଏହା ପାଠ କରି ଅସ୍ପଷ୍ଟ ହେବେ ଏବଂ
 ଅପଗାଧୀ ସ୍ୱକାଳର ସୁଗାସନ ପ୍ରତି ସମ୍ପର୍କ
 ଉପାସୀ ହେବେ । ତେଣୁ ସକା ଯେପରି
 ମାଣରେ ଅପଗାଧୀ ପ୍ରକାବର୍ତ୍ତର ହିତ ସାଧନ
 କରବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବେ ସେ ସେଃ-
 ମାଣରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଶ୍ୟଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରଶଂସା ଓ
 ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପାଇବେ ସନ୍ଦେହରେ ଲଟବାଦୀଦ୍ୱାରା
 ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଏହି ଉପଦେଶ ଦେଇଅଛନ୍ତି ।

ଅବଦାଣ୍ଡ—ସୂଚନା ।

ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶର ସନ ୧୮୯୦/୯୧ ସାଲର
 ଅବକାଶମତକୁମର କାର୍ଯ୍ୟଫଳ ସନ୍ଧେପରେ
 ଏହି କି ଗତବର୍ଷଠାରୁ ଆୟ ୧୨ ହଜାରଟଙ୍କା
 ଉପା ଏବଂ ବ୍ୟୟ ପ୍ରାୟ ୯୮ ହଜାର ଟଙ୍କା
 ଅଧିକ ଉପା । ଏହି ଅଧିକ ବ୍ୟୟରକାରଣ
 ଏହି କି ୧୭ ଜଣ ଡେପୁଟି କଲେକ୍ଟର ଏବଂ
 ଦୁଇଜଣ ଜନଶ୍ରେୟ ଏବର୍ଷ ନିୟୁତ ହେଲେ
 ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱା ମୋହରରପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ
 କେତେକ ଉନ୍ନତ ହେଲା ।

କେଉଁ ମାତ୍ରଦୁର୍ଦ୍ଦବ୍ୟର ଆୟ ଗତ ଦୁଇବ-
 ଶରେ ବସଇ ବୋଇଅଛି ତହିଁର ତାଲିକା
 ନମ୍ବେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହେଲା, ଯଥା;

	ନାମ	ଆୟ
		ସୁ ୧୮୯୯୯୦ ସୁ ୧୮୯୦/୯୧
ଦେଶୀମଦ	୪୭୦୭୧୩୨	୪୪୨୮୭୮
ରମ	୧୦୯୭୭୪	୧୮୩୮୩
ବିଲଭ୍ୟଦ	୨୧୪୦୯୯	୨୩୧୦୫୪
ଗାଡ଼	୮୨୭୩୧୪	୮୪୪୮୮୭
ଚୁଆଇ ବା ହାଣ୍ଡିଆ	୨୩୨୮୮୨	୨୭୨୮୮୮
ପତ	୪୩୩୪୧	୪୪୭୯୧
ମଦତ୍ୱ	୮୨୮୩୩	୮୧୪୭୭
ଚଣ୍ଡ	୩୩୨୧୭	୩୭୨୭୭
ଗଢ଼େଇ	୨୨୪୧୭୯୦	୨୩୧୧୭୧୩
ଅପ୍ତ	୧୯୪୯୪୧୧	୧୯୯୪୩୧୨

ଚରଣ ଓ ମାଜୁମର ଆୟ ବାର୍ଷିକ ଦୁଇ ଭିନ୍ନ

ଦ୍ୱାରାରୁ ଅଧିକ ନ ଥିବାରୁ ଶୁଦ୍ଧଦେଲୁ ।
 କେବଳ ଦେଶୀମଦ ରମ ଓ ମଦତ୍ୱ ଏହି ଭିନ୍ନ-
 ଦୁବ୍ୟର ଆୟ ଗତବର୍ଷାପେକ୍ଷା ଉପା, ଅଧିକ ସମସ୍ତ
 ଆୟ ଅଧିକ ହୋଇ ଅଛି । ଦେଶୀମଦର ଆୟ
 ଗତ ଭିନ୍ନବର୍ଷରୁ କ୍ରମାଗତ ଉପା ହେଉ ଅଛି
 ଏବଂ ଏହାକ୍ରମେ ମଦର ବ୍ୟବହାର ଉପାକରଣ-
 ସକାଶେ ଯେ ସମସ୍ତ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବିତ ହୋଇ
 ଅଛି ତହିଁର ପଲ ଅଟଇ । ଏ ଫଳରୁ ଅବଶ୍ୟ
 ଅନଳଜନକ ବୋଲିବାକୁ ହେବ । ମୋହସଲ-
 ଶୁଣି ଅନେକ ଜଣାରୁ ଉଠିଯାଇଅଛି । କେବଳ
 ଯେ ସବୁ ସ୍ଥାନରେ ଲୋଭସଖ୍ୟା ଉପା ଏବଂ
 ଚୋରୀ କାରବାରର ଅଧିକ ସୁବିଧା ଅଛି ସେହି
 ସବୁ ସ୍ଥାନରେ ମୋହସଲଶୁଣି ନ ରହିଲେ
 ନ ତଳେ ବୋଲି ରହିଅଛି ମାତ୍ର ଚୋରମଦ
 ଚରଣର ଯେମନ୍ତ ବିପ୍ରାରିତ ଉପାୟ ହୋଇଅଛି
 ଚର୍ଚ୍ଚିତୁ ଅପା ହେଉଅଛି ଯେ ଚୋର କାରବାର
 ଅଧିକ ଉପା ହେବ । ରମର ଆୟ ସଙ୍ଗେ
 ଶର୍ଚ୍ଚିତ ମଧ୍ୟ ଉପା ପଡ଼ିଅଛି ଅର୍ଥାତ୍ ଦୁର୍ବର୍ତ୍ତର
 ୪୪୫ ହଜାର ଗାଲନ ପ୍ରଲେ ଗତବର୍ଷ ୪୧
 ହଜାର ଗାଲନ ଶର୍ଚ୍ଚି ହୋଇ ଅଛି ।

ବିଲଭ୍ୟସରକର ମାସଲ ଅଧିକ୍ୟ ଆଧିକ
 ଦେଲେହେଁ ଅସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ପ୍ରସ୍ତାବରୁ ଅନେକ
 ସରକ ଅନୁମୋଦନ ହେଇ ଦେଶସରକସଙ୍ଗେ
 ପ୍ରତ୍ୟୋଗିତା କରୁଅଛି । ଦେଶୀୟ ରମର
 କାରବାର ବୃଦ୍ଧି ନିମିତ୍ତ ଯେଉଁ ଉପାୟ ହେଉ
 ଅଛି ତଦ୍ୱ୍ୟ ଏହା ଦମନ ହୋଇ ପାରେ ।

ତାପର କମ ଆହୁର ବୃଦ୍ଧି କରବାର
 ଉଦ୍ୟମ ଲାଗିଅଛି ପଞ୍ଜାବୀମାନଙ୍କଠାରୁ ମତ୍ତର
 ସଖ୍ୟା ଅନୁସାରେ ସିଂଧ ନିୟାୟିକ ଏବଂ କମିଦାର-
 ମାନଙ୍କର ଶର୍ଚ୍ଚିତଗତ ଉପରେ ଖଜଣା
 ବସାଇବାର ଅଧିକାରସମ୍ପର୍କରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ
 ଓ ବନୋବସ୍ତ ହେବେ ।

ଗଢ଼େଇର ଆୟ ଗତବର୍ଷଠାରୁ ପ୍ରାୟ ଅଧ-
 ଲକ୍ଷ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇ ଅଛି ମାତ୍ର ଶର୍ଚ୍ଚି ବୃଦ୍ଧି ନ
 ହୋଇ ବରଂ କିଛି ଉପା ହୋଇ ଅଛି ଅର୍ଥାତ୍
 ସୁବର୍ତ୍ତ ମ ୨୧୦୧ ଦଶ ପ୍ରଲେ ମ ୨୧୯୫ ଦଶ
 ହୋଇ ଅଛି ଅବକାଶକମିତ୍ତର ଗଢ଼େଇକୁ
 ବଡ଼ ଅନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରଦ୍ୟ ବୋଲି ଲେଖିଅଛନ୍ତି
 ମାତ୍ର ମାନସବର ଶେଷଲଟ ଚର୍ଚ୍ଚିତରେ ଚିତ୍ତ
 ନ ହୋଇ କହିଅଛନ୍ତି ଯେ ତାବଦରକର
 ଭୁଲି ଓ ନାଉରଅମାନେ ଡିଏଏ ଆୟ ବା
 ଗଢ଼େଇ ଖାଲି ବିନା ଅଦାରରେ ଅନେକ
 ପରିଶ୍ରମ କରବାର ଦେଖା ଯାଇଅଛି । ସୁବର୍ତ୍ତ

ଏହାକୁ ଏକପ୍ରକାର ସୁଖାଦ୍ୟ ବୋଲିପାରି ପାରେ ।

ଅପୂର୍ବ ଖର୍ଚ୍ଚ ମା' ୯୦୫ ଦୁର୍ଗଠାରୁ ମ ୧୯୪୭- ଦଶକୁ ବୁକି ହୋଇ ଅଳ୍ପ ଏବଂ ସେହି ପରିମାଣ ଅପୂ ବୁକିଅଛି । ପୁସ୍ତକଖାନାର କେତେକ ଜିନିଷରେ ଅପୂର ମାସୁଲ ଏବର୍ଷ ବୁକି ହୋଇ ଅଳ୍ପ ଏବଂ ଅବଶ୍ୟକ ଦେଲେ ଅଧିକ ବୁକି ଦେବ ।

ଅବକାଶୀଅନୁକୂଳ ଅପସ୍ତର ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ଚିହ୍ନ ସଙ୍ଗେ ଦଣ୍ଡ ପାଇବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବୁକି ହୋଇ ଅଳ୍ପ ଏବଂ କ୍ଷୁଦ୍ରମାନାର ପରିମାଣ ଗତବର୍ଷଠାରୁ ଅଧିକ ଦେଲେଦେଁ ଉତ୍କଳ ଉତ୍କଳ ହୋଇ ଅଳ୍ପ । କ୍ଷୁଦ୍ରମାନା ଟଙ୍କା ସବୁ କେବଳ ପୁଲିଷ ଓ ଅବକାଶୀବର୍ମରୁକ୍ତ ପୁରସ୍କାରସବୁର ଦୟାମାଲ ଗୋଏନାମାଳକୁ କିଛି ବ୍ୟୟାଧିକାର ରିପୋର୍ଟରେ ଲେଖା ନ ଥିବାରୁ ମାଲ୍ୟବର ଶ୍ରେଷ୍ଠତା ଅଧିକାରୀ ହୋଇ କହିଅଛନ୍ତି ଯେ ଗୋଏନାମାଳକୁ ଉତ୍କଳ ଦେବା ପୁରସ୍କାରର ପ୍ରଧାନ ଉ ଦଶ୍ୟ ଅଟଇ ।

ବାମଣୀ ଜାକମାସୁଲ ।

ଏହି ନାମଧେୟ ଗୋଟିଏ ପ୍ରବଳ ଗତମାସ ୩୧-୧୧-୧୯୧୧ ବ୍ୟୟାଧିକାରରେ ଗୋଏନାମାଳ ଗୋଟିଏ ଲେଖକଙ୍କର ଚଳାଚଳ- ବସ୍ତୁସଂଗ୍ରହ ଓ ନ୍ୟାୟବରୁର ଦେଖି ବଡ଼ ଅମୋଦେ ହୋଇଅଛି । ଲେଖକ ପ୍ରବଳ ଅରମ୍ଭରେ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି ବାମଣୀ ଉତ୍କଳର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୁଖ୍ୟପରି ତ୍ରିତ୍ୱିଷ୍ଟରେ ଗଜ୍ୟ ନୁହଇ । ଏହା ଗୋଟିଏ ଫିଉଡ଼େଟିଷ୍ଟ ସଜ୍ୟ ଅଟେ । ସେହି ସଜ୍ୟର ସଜା ଫିଉଡ଼େଟିଷ୍ଟ- ଗାଫ ନାମରେ ପରିଚିତ ଏବଂ ସକଳକାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ୱାଧୀନଭାବରେ କରିବାକୁ ଯମତାଗାଳ । ଏଥିରୁ ବୋଧ ହେଉଅଛି ଯେମନ୍ତ ତ୍ରିତ୍ୱିଷ୍ଟ- ସଜ୍ୟର ସଜାନାକେ ସ୍ୱାଧୀନଭାବରେ ବହୁ ବ- ରପାରିନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ଏମାନଙ୍କର ସୁଭାଷକାର ଫିଉଡ଼େଟିଷ୍ଟ ସଜାନାକଙ୍କଠାରୁ ଉତ୍କଳ ଅଟଇ । ବାସ୍ତବରେ ତାହା ନୁହେ । ତ୍ରିତ୍ୱିଷ୍ଟସଜ୍ୟର ଅର୍ଥ କରଦସଜ୍ୟ ଏବଂ ଫିଉଡ଼େଟିଷ୍ଟସଜ୍ୟର ଅର୍ଥ ଅଧୀନସଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ତ୍ରିତ୍ୱିଷ୍ଟ ବା ଗଜକାଳର ସଜାନାକଙ୍କର ସୁଭାଷକାର କୌ- ଶସିଆରେ ସୁଏପୁର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଫିଉଡ଼େ- ଟିଷ୍ଟ ଚପ୍ ବା ସଜାନାକଙ୍କଠାରୁ ଉତ୍କଳ ନୁହେ କରଂ ଅଧିକ ଅଟଇ । ଏମାନଙ୍କ ପ୍ରଦତ୍ତକର

ଅଦୌ ବୁକିହୋଇ ନ ପାରେ ସେ ଯାହା ଦେଉ ସୁଲଅଧିକାରରେ ବୋଲିବାକୁ ଦେବ ଉତ୍କଳସଂଗ୍ରହୀର ସଜାନାକ ଅଧିକାର ଓ ସ୍ୱାଧୀ- ନତା ପ୍ରାୟ ସମାନ ବର୍ତ୍ତମାନପ୍ରବଳସଜାଣେ ଏକକ ବର୍ଗର କରବା ଯଥେଷ୍ଟ ଅଟେ । ବାମ- ଣୀରେ ଜାକବିଭାଗର ଯେଉଁ ବନୋବସ୍ତୁ ହୋଇ ଅଳ୍ପ ଚିହ୍ନରେ ଉତ୍କଳସଜ୍ୟର ଲେଖ- ମାନେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟରୁ ଚିପିପକ୍ତ ପଠାଇଲେ ଦୁର୍ଗୁଣ ବା ଚିହ୍ନରୁ ଉତ୍କଳ ମାସୁଲ ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରୁ ଓଡ଼ିଶା ଗଜକାଳସଜ୍ୟମାନଙ୍କରେ ଯେଉଁ ବନୋବସ୍ତୁ ହୋଇଅଛି ଚିହ୍ନରେ ସେଠାଲେଖକୁ କିଛି ଅଧିକା ଦେବାକୁ ପଡ଼ଇ ନାହିଁ । ଶେଷଲିଖିତ ବନୋବସ୍ତୁର ଉଦାହ- ରଣ ଦେଖାଇ ଅନୁମାନେ ବାମଣୀସଜାକୁ ତାହାଙ୍କ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ଅଭିଭକ୍ତ ମାସୁଲରୁ ଅବ୍ୟାହତ ଦେବାହାରଣ ଅନୁରୋଧ କରି- ଥିଲୁ । ଏଥିକୁ ସବସାଗିକର ଉତ୍କଳପ୍ରବଳ- ଲେଖକ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି ବାମଣୀସଜା ଲଜା କଲେ ଅଭିଭକ୍ତ ଜାକମାସୁଲ ଉତ୍କଳ ଅଥବା ଏହାବେଳକେ ରହିତ କରିପାରିନ୍ତି ମାତ୍ର "ଉଦ୍ଦି" ସେ ଅଲେଖ ବ୍ୟୟ କରୁଥିବାସ୍ତୁଲେ ଜାକମାସୁଲ ଉଠାଇଦେବା ସଜାଣେ ବାଧ୍ୟ କରାଯାଉ ନାହିଁ । ଉତ୍କଳ ସୁଭାଷକାଣେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ଅବଶ୍ୟ ଚିହ୍ନରେ ବ୍ୟୟ ପଡ଼ବ । ସାଧାରଣ ସୁଭାଷ- ଥେୟା ଅପଣା ବ୍ୟୟକୁ ଅଧିକ ବୋଲି ମଣିବା କି ସୁପୁକ୍ତି ? ସରକାର ଏଡ଼େବଡ଼ ସଜ୍ୟର ଜାକକାର୍ଯ୍ୟ ସୁଲଭମାସୁଲରେ ତଳାଇପା- ରିଲେ । ବାମଣୀପରି ଶ୍ରେଣୀ ସୁତ୍ରସଜ୍ୟରେ ତାହା ହୋଇପାରି ନାହିଁ ଏକଥା ଶ୍ରୀମର ବୋଲିଯିବ ? ବାମଣୀର ଜାକବିଭାଗରେ କେତେ ବ୍ୟୟ ଦୁଅଇ ଲେଖକ ତାହା କହି ନାପାନ୍ତି ଏବଂ ଯେବେ ବ୍ୟୟ ଯୋଗାଇବା ସଜାନାକର ଲଜା କେବେ କାର୍ଯ୍ୟର ପରିମାଣ- ନୁଷାରେ ବ୍ୟୟର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଉଚିତ । କୋହଲେ ସେ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ ସରକାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟରେ ତାହାଙ୍କ ସଜ୍ୟରେ ଜାକ- ଯାକାସୁଲର ବନୋବସ୍ତୁ କରଦେଲେ । ଶେ- ଙ୍ଘଠାରେ ଚିପିପକ୍ତ ସାଧାସୂତ ଏବେ ଉତ୍କଳ ଯେ ଜଣେ ସଭକ ଯୋଗୁମାସୁଲ ରହିବାର ବ୍ୟୟ ନିର୍ବାହ ହେବାହଲ ମାସୁଲ ଅଦାୟ ଦୁଅଇ ନାହିଁ ସେଠାରେ ସରକାର ସୁଲମାସୁଲ ଅଥବା ଭଲ ବୋକାନଦାରପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ କିଛି

ଅଧିକା ଦେଇ ଜାକକାର୍ଯ୍ୟର ଭାର ଦେଉଅ- ଛନ୍ତି । ବାମଣୀରେ ଅବଶ୍ୟ ସଜାନାକର ମୋ- ଫସଲରେ ଅନେକପ୍ରକାର କର୍ମଗୁଣ ଏବଂ ପାଏକ ରତ୍ନବରପ୍ରଭୃତି ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ଦ୍ୱାରା କି ଜାକର କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ନ ପାରେ ? ଅନୁମାନଙ୍କ ବିବେଚନାରେ ବାମଣୀର ଜାକ- ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟ ନୟାଗଜ ଶେଜାନାଲପ୍ରଭ- ତରୁ ଅଧିକ ହୋଇ ନ ଥିବ । ଏଥିପାଇଁ ଯେବେ ସେ ଏବେ ଅଧିକ ବ୍ୟୟ କରୁଅଛନ୍ତି ସେ ପ୍ରଜାକଠାରୁ ଅଭିଭକ୍ତ ମାସୁଲ ନ ନେଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ କେବେ ତାହା ବନୋବସ୍ତୁର ଦୋଷ ବ୍ୟୟାଧିକ୍ୟ ଅଭିଭକ୍ତ ମାସୁଲ ନେବାକୁ ଉଚିତ ହେଉହୋଇ ନ ପାରେ । ଅନୁମାନେ ଜାଣୁ ଏବଂ ସସାରଜାଣନ୍ତି ଯେ ବାମଣୀସଜା ଜଣେ ବିଭକ୍ତ ଏବଂ ଦୟାବାନ୍ ଶାସନକର୍ତ୍ତା ଏଥିପାଇଁ ସେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେନ୍ତରୁ ବିଶେଷସୁଖ୍ୟାତ ଓ ଉଚ୍ଚତ୍ରାଧ୍ୟ ପାଇଅଛନ୍ତି । ପ୍ରଜାକଠାରୁ ଅଭି- ଭକ୍ତ ମାସୁଲ ନେବା ତାହାଙ୍କର ଅଭିପ୍ରାୟ ବ- ଦାତ ହୋଇ ନ ପାରେ । କୌଣସି ଗ୍ରମବସତଃ ସେପରି ବନୋବସ୍ତୁ ହୋଇଥିବା ବିବେଚ- ନାରେ ଚିହ୍ନ ପ୍ରଭ ତାହାଙ୍କର ମନୋଯୋଗ ଅବର୍ଣ୍ଣଣ କରି ସୁଗରୁ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ଦେଲେ ଏବଂ ଅପରାଧଦର ମଧୁର୍ଣ୍ଣ ଚଳିବା ସେ ସମୟରେ ସେ ଚିହ୍ନର ସୁଗରୁ କରିବେ କେବଳ ଲେଖକଙ୍କପରି ଯମପର୍ଯ୍ୟଦାଙ୍କୁ ଅନୁ- ମାନଙ୍କର ଭୟ ଏଥିପାଇଁ ଏ ପାର୍ଥସବକ ଲେଖିବାରେ ପ୍ରତ୍ୟୁ ହେଲୁ । କିଭାବ ସଜା- କର ଶାସନକାର୍ଯ୍ୟକରୁକରେ କୌଣସି ପ୍ରଜା- କୁଳ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିବା ଅନୁମାନଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନୁହଇ ।

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦ ।

ଏ ନଗରରେ ଜୁର ଓ ବାଗସେବ ପୁକ୍ରାସ ଚଳୁଅଛି । ଚନ୍ଦ୍ରକା ଠାକେ ସାମାଜ୍ୟରେ ଚଳୁଅଛି । ବାଲେଶ୍ୱରର ଚୌର ଅଗାମୀ ହୁଅକାରଠାରୁ ଅନୁମ ଦେବ । ଏଥିପାଇଁ ଅନୁମାନଙ୍କ ନିକ୍ଷାଦେବ ଅଗାମୀ ସୋମବାର ବୋହୁବେଳାଳ ବାଟେ ଯାଣ ବଲ୍ଲବେ । ଅନୁମାନଙ୍କ ବଲେକର ବାଟେ ବର ରୁଧକାର ମୋଟ- ବାର ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେବ ଅଟିଲେ । ଦେଲ୍ଲପତ୍ତୀର ସବୁକିକନ ହାକମ ହାଇଡ ସାହେବ ପ୍ରମାଣରୁ ବଦଳାଦେବାର ଅବେଶ ପାଇଅଛନ୍ତିକୋର ସୁଭାଷାଏ । ଦେଲ୍ଲପତ୍ତୀକାସିମାନେ ଏଥିରେ ଅନୁଚିତ ହେବେ । ବାଲେଶ୍ୱରର ସଜା ସୁବ ବର୍ଷନକୁ ସେଇପରି ଗତ- ବାର ଅପଣା ଗହୁ ଯାହା କଲେ ।

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ।

ଶୁକ୍ର ୨୭ ଗ
୪୯ ଖ

ପା ୧୯ ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ୧୯୧୯ ମସିହା ୯ ଚାନ୍ଦିନୀ ଶୁକ୍ର ୨୭ ଗ ୧୯୧୯ ମସିହା ୧୯୧୯ ମସିହା

ପ୍ରେମ ବାହିକ ମୂଲ୍ୟ
ସହ ଦେବ

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଓଡ଼ିଆ

ସନ ୧୯୧୮ ମସିହା ୩ ମସିହା

ନୂତନ ପଞ୍ଜିକା ।

ଉତ୍କଳ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ହାଉସ୍‌ରେ ପୁସ୍ତକ-ପ୍ରାୟ ଶୁଣା ଦୋର ବିକ୍ରୟ ହେଉଅଛି ।

ମୂଲ୍ୟ ଟଙ୍କା ୯୯ ମାତ୍ର ମାତ୍ର ମାତ୍ର ୯୯ /

ଓଡ଼ିଶା-ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଁ ଲଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରିବା ପାଇଁ ଏହି ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି । ଏହା ଓଡ଼ିଶାରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି । ଏହା ଓଡ଼ିଶାରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି ।

ପତ୍ରିକା ପଢ଼ିବା ବା ମୁଦ୍ରିକାର ଯେଉଁ ଲୋକ ଏ ନଗରକୁ ଆସିଥିବାର ଏଥି-ସ୍ୱଳ୍ପ ଲେଖିଥିଲୁ ସେମାନେ ଗଣସମାଜରେ ମାତ୍ରାକୁ ଫେରସାଇ ଅଛନ୍ତି । ଏଠାରେ ଦେଶୀୟ ଲୋକଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରାୟ ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ଏକ ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି । ଏହା ଓଡ଼ିଶାରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି ।

ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କିଛି ସାହେବ ମୋଟସଲ କଲେଜମାନ ଦେଖିବାକୁ ଆଦୌ ବାଦୁ ନ ଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କିଛି ସାହେବ ମୋଟସଲ କଲେଜମାନ ଦେଖିବାକୁ ଆଦୌ ବାଦୁ ନ ଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କିଛି ସାହେବ ମୋଟସଲ କଲେଜମାନ ଦେଖିବାକୁ ଆଦୌ ବାଦୁ ନ ଥିଲେ ।

ପୁସ୍ତକ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏହି ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି । ଏହା ଓଡ଼ିଶାରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି । ଏହା ଓଡ଼ିଶାରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି ।

କଲକତ୍ତାରେ ଥିବା ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି । ଏହା ଓଡ଼ିଶାରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି । ଏହା ଓଡ଼ିଶାରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି ।

ଅତି ଅସମ୍ଭବ ଥିବାରୁ ଅନିରକ୍ତରେ ଅଗା ଯେ ସେ ଆଗା ପ୍ରକାଶକରୁ ପାଆନ୍ତୁ । ଏହା ଓଡ଼ିଶାରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି । ଏହା ଓଡ଼ିଶାରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି ।

ପୁସ୍ତକ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏହି ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି । ଏହା ଓଡ଼ିଶାରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି । ଏହା ଓଡ଼ିଶାରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି ।

କଲକତ୍ତାରେ ଥିବା ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି । ଏହା ଓଡ଼ିଶାରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି । ଏହା ଓଡ଼ିଶାରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି ।

ଅଧୀନରେ ଯେଉଁ ଅମଳମାନେ ଅଛନ୍ତି ସେ ମାଙ୍କ ଛତା ମାସକୁ ଅର୍ଥ ୫୦ ଟଙ୍କା ଅମଳ-ଶରଣ ମନ୍ତ୍ର ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ଅବଶ୍ୟ-କମତେ ନିଜର ଅମଳ ନିୟମ ଦେବେ । ଚନ୍ଦ୍ର-ସିଲଦାର ଯେପରି ଅଛନ୍ତି ସେହିପରି ରହି ଅମୁଲ ରହୁଥିଲେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ । କଳମା ଓ ଚୋକାମାଳ ପ୍ରଭୃତି ନାବାଳଗଣ ଗୁଡ଼ିକାମା-ଦାଳମାନ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱୟଂ ବାହାଦୁରଙ୍କ ଅଧୀନରେ ରହିବ ।

ବିଷୟଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଥମ ବା ଫାଷ୍ଟାଅର୍ଡ଼ସ ପଦ୍ମାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ନ ଦେଲେ କଲିକତାର ମେଡିକେଲ କଲେଜରେ ଭରତ ଦେବାର ନିୟମ ନାହିଁ । ଅମ୍ବୁମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷାକ୍ରମର ଡାକ୍ତରଙ୍କର ଶାସ୍ତ୍ରକୁ କିମ୍ପା ସାହେବ ଚିକିତ୍ସା-ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ସୁବିଧା ନିତ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରସ୍ତାବ କରୁଅଛନ୍ତି କି ସୁସାମ୍ୟର ବିକାଶ ଉଚ୍ଚିତ-ବିକାଶ ଏବଂ ପ୍ରାଣିତରୁ ଏହି ବିଷୟମାନ ପ୍ରବେ-ଶିକା ପଦ୍ମାରେ ଅନୁର୍ଗତ କରିବେ ସେ ସେହି ଶକ୍ତି ଏଥିରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ଦେବେ ସେ ଏକାଦେ-ଲକେ ମେଡିକେଲ କଲେଜରେ ଭରତ ହୋଇ ପାରିବ । ଅମ୍ବୁମାନେ ବିବେଚନା କରୁ ଏ ନାମ୍ବୁମ ପଦ୍ମାବର୍ତ୍ତନଦ୍ୱାରା ଉପକାର ଦେବ ।

ଅମ୍ବୁମାନଙ୍କ ବଲେକର ସାହେବଙ୍କ ଅବେ-ପମତେ ଡେପୁଟିକମେଣ୍ଡର ଦାରୁ ସୁସବିଦ୍ୟାଳୟ ନାମ୍ବୁବ ଗର ସପ୍ତାହରେ ବାବ୍ୟାପାତିର ଅଞ୍ଚଳର ଅବସ୍ଥା ପରବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ଯାଇଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତରେ ମଜ ଅମ୍ବୁମାନେ ଅବଧ କାଞ୍ଚି-ତାକୁ ସମର୍ଥ ଦୋଇ ନାହିଁ । ଅମ୍ବୁମାନଙ୍କର ବ୍ୟାପ ସେ ସେ ପରଶ୍ରମ ଓ ଯତ୍ନସହକାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତାହାଙ୍କ ଉପୋକ୍ତରେ ଅବଶ୍ୟ ପ୍ରକାମାନେ ଅବଶ୍ୟକୀୟ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇବେ । କଲେକର ସାହେବ ପ୍ରଥମରୁ ଏହାକୁ ପଠାଇଥିଲେ ଅନ୍ତର ଭଲ ହୋଇ-ଥାନ୍ତା । ଯାହା ହେଉ ସେ ଯେପରି ଶେଷରେ ଭଦ୍ର କରବାର ଅବଶ୍ୟକତା ଅନୁଭବ କଲେ ଏଥିପାଇଁ ତାହାଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଅଛୁ ।

—*—

ଗତ ଏମ ଏ ପଦ୍ମାରେ ଫଳ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି ବଙ୍ଗଳା ବିଷୟଦ୍ୟାଳୟରୁ ସବ-ପୁକା କ ୫୦ ଶହଟି ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣମା ଲବ କରି ଅଛନ୍ତି । ଏପଦ୍ମାରେ ଓଡ଼ିଶାର ବାଳକଙ୍କ ନାମ

ଅରେ ବ୍ୟଗତ କେହେଁ ଖଡ଼ପତ ନ ଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନୁଭବ ସହଜ ଦେଖିଲୁଁ ସେ ଏକଦେଶୀୟ ଯୁକ୍ତ ବାବୁ ହରିହରନ୍ତ୍ର ଦତ୍ତ ବାହାରପୁଟି ସ୍ୱରୂପ ମନୋବିଜ୍ଞାନ ଓ ନ୍ୟାୟ-ଦର୍ଶନବାସ୍ତରେ ଚୁଗାୟୁଶ୍ରେଣୀରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣଲାଭ କରିଅଛନ୍ତି । ଏହି ବିଷୟରେ ସବାପୁକା ଜଣ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି । ଦୁଇଶ ବାବୁ ଏଠାରେ କଲେଜର ଲେକଚର ବା ଅଧ୍ୟା-ପକ ଦୋଇଥିବାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲୁଁ ନରମାନ ଭାବର ଏମ ଏ ପଦ୍ମାରେ ସୁଚେଷ୍ଟା-ରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଥିବାର ଦେଖି ଅଧିକତର ଅନୁଲୋକ କଲୁଁ । ଅମ୍ବୁମାନେ ଶୁଣିଲୁଁ ସେ ଅନ୍ତର ଦୁଇଜଣ ପଦ୍ମାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ଥିଲେ । ସମ୍ଭବତଃ ଏଠାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ଦାନର ଭଲ ବନୋବସ୍ତ ନ ଥିବାରୁ ସେମାନେ କୃତ-କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

କଗଡ଼ସିଂହପୁର ଅଞ୍ଚଳରେ ବାରିକମାୟାର ବଟଲର ସାହେବ ଓ ବାରିଲେ ସାହେବ ପ୍ରଭୃତି ମାତ୍ର ଖାଇଥିବା ମାମଲପ୍ରସଙ୍ଗ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଅଛି । ଏଥିରେ ପ୍ରଧାନ ମୁଦାଲ ଗୋଷ୍ଠି-ନାଥ ସରଜା ଅଛନ୍ତି ଓ ମଧ୍ୟ ସେ ଜଣେ ପ୍ରଧାନ ମାମଲକାର । ଏ ମାମଲର ବିଚାର ଏ ଜିଲ୍ଲା-ରେ ନ ହୋଇ ଅନ୍ୟଠିରେ ହେବା ଅଞ୍ଚଳରେ ଦାଉକୋର୍ଟରେ ପ୍ରକାଶପଦ୍ମରୁ ଅବେଦନ ହେବା କାରଣ ଏମାସ ତା ୧୫ ରଖିଲୁଁ ବିଚାର ପୁକର ରହିଥିଲା ମାତ୍ର ଡାକ୍ତରକୋର୍ଟରେ ମୋକ ନ ହେବାରୁ ଉକ୍ତ ଭାରତରେ ଏଠାର ଡେପୁଟି-ମେଜିଷ୍ଟ୍ରାଲ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଓଧାଡ଼ି କୋନସ୍ଟ ସାହେବଙ୍କ ଅବାଧକରେ ବିଚାର ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ମାମଲ ବଡ଼ ଜମକରେ ବଡ଼ଅଛି । ସାହେବଙ୍କ ଶେରୁ ସରକାର ଓଜାଲ ଓ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବଡ଼ ଜାଣିଲ ଏବଂ ପରଜାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଭିନିକମ ବଡ଼ ଓଜାଲ ଓ କେତେ ମୁକ୍ତିଆର ନିୟମ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ତା ୧୫ ରଖିଲେ ଏକା ବଟଲର ସାହେବଙ୍କର ଓ ତା ୧୭ ରଖିଲେ ଏକା ବାରିଲେ ସାହେ-ବଙ୍କର ଜୋବାନକନୀ ଓ ଜେରରେ ଦିନପାତ ହେଲା । ଅନ୍ୟ କେତେକ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ଜୋବାନକନୀ ହୋଇ ଅସନ୍ତା ତା ୪ ରଖି-ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋକଦ୍ଦମା ସ୍ତବ୍ଧ ରହିଲା ।

ଗୋଟିଏ ନାଲଗୁଦାର ।
କଲମପାସ ତା ୨ ରଖିଲେ ଓଡ଼ିଆ ଓ ନବ-

ସବାଦରେ ଲେଖାଅଛି ବି ଗଜାମ
ଘାଟବାଟରେ ବାବେମ
ସରର ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚବାଟି
ଅଭିଷାଳକୁ ଚରବାକୁ ଯାନ୍ତି ।
ହେବାର କୌଣସି ବନୋବସ୍ତ ଭର ବିଅ.ପାଲ
ନାହିଁ ମାତ୍ର ଜଳରେ ପହୁଁର ପାରିଦେଲେ
ସେଠାକାର ଘାଟବାଲ ପଲ' ଗୋରୁ ଧର ଅଣି
କାଞ୍ଚିହାଉସରେ ପକାଇଦେନ୍ତି । ତେଣେ
ବେଳାକଳରେ ଉଠିଲେ ମଧ୍ୟ କାଞ୍ଚିହାଉସକୁ
ଦେଇଯାଏ । ସହଯୋଗୀ ଏହି ବସ୍ତୁର କଥା
ଲେଖି ବେଳାକର୍ମଗୁରୁଙ୍କୁ ଗୋରୁ ପାରିଦେ-
ବାର ବନୋବସ୍ତ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି
ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଅଛନ୍ତି କି ଯେଦେ
ଏହି ସୁବିଧା ସବାଶେ ଗୋରୁଙ୍କପ୍ରତିମାସିକ କଲ
ଠିକ୍‌ସ କେବେ ତାହା ସୁଦ୍ଧା ଲେବେ ଦେବାକୁ
ସମ୍ମତ ହୋଇପାରିନ୍ତି । କାରଣ ଅଦାରଣ ଉଚ୍ଚ
ଦେବାଠାରୁ ମାସିକ କଲ' ଦେବା ଅଳ୍ପ ବାଧ୍ୟ-
ବାର ସମ୍ଭବନା ।

ଉପରଲିଖିତ ଗୁଣର ପ୍ରକ୍ରି ମନୋଯୋଗୀ ହେବା କାରଣ ସହଯୋଗୀ ନାମ ଏଲକାର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷକୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଅମ୍ବୁ-ମାନେ ତାହାଙ୍କ ସହଜ ଯୋଗ ହୋଇ ଶୀଘ୍ର ଏଥିର ପ୍ରକାଶ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛୁ । ଏକା ଗୁଣପୁରଦାଟ ନୂତନ ଅନେକଦାଟରେ ମନୁଷ୍ୟ ଓ ଗୋରୁଙ୍କର ଏହିପରି ବସ୍ତୁ ଦେଉଅଛି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଗୁଣପୁରପରି ସେହିଁ ଗୁଣରେ ଦଳାର' ଗବାନ ପଶି ପାର ଦେବାଇ ବାଟ ସେଠାରେ ଯୋଲ ନିର୍ମାଣ କରୁବା ନିତାନ୍ତ ଅବଶ୍ୟକ । କେଧ ବୁଅଲ ଗୁଣପୁର ଠାରେ ଘାଟକୌକା ଥିବ ଓ ଚନ୍ଦ୍ର ସ ମନ୍ତ୍ରଣ ପାରିବେବାର ଦେବେକ ସୁବିଧା ଗୋଇଥିବ । ମାତ୍ର କୌକାରେ ସବାଦ ପାର'ଦେବାପ୍ରକଥା-ଜନବ ନୁହଇ ବୋଲି ପ୍ରାୟ ସବଳସ୍ଥାନରେ ସେମାନେ ପହୁଁର ପାର ହୁଅନ୍ତି । ଏଥିରେ ସେବେ ସେ ପଶୁମାନଙ୍କୁ ଧର କାଞ୍ଚିହାଉସରେ ବିଧୂଗଲ ଚେବ ଅଭ୍ୟାସରର ସେସ ବୋ-ଲିବାକୁ ଦେବ । ପାରିଦେବାର ସୁଯୋଗ ନାହିଁ ଅଧିକ ପହୁଁର ପାରିଦେଲେ ଧର ବସ୍ତୁ ଦେବ ଏହା ନିତାନ୍ତ ଜୁଲମ । ଏହିକୁ ଘାଟବାଟେ ପହୁଁର ପାରିଦେଲେ ଅନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରବେଶର ଅପସ୍ତ କରି ଦେଲ ଅମ୍ବୁମାନେ ଗୁଣପୁର ନାହିଁ । କାଞ୍ଚିହାଉସମାନ ଉଚ୍ଚୁବୁବୋର୍ଡର ଅଧୀନ । ଅଭ୍ୟାସମତେ ଦେହି ଗୋ ମେଶବ

ପତ୍ର ପଞ୍ଜିକାଦ୍ୱାରା ସମ୍ପାଦନା ଦେଲେ ବୋ-
 ଡିଂଗର ଚର୍ଚ୍ଚା କଲେ ତରକା ଅପରାଧ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
 ଜ୍ଞାନ କରୁ ନାହାନ୍ତି । ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସେବକମଳ
 ଦ୍ୱାରରେ ଅମୃତାସନାଧାରୀ ଦେବୀର ମୂଳ-
 ଦେବତା ଏହି ସେ ସେମାନେ ଅପରାଧ ଏକକାର
 ଶେଷକ ଅବସ୍ଥା ବୁଝି ଦୁଃଖଲଭ୍ୟ ଏବଂ ଉଦ୍ଧର
 ସାଧନର ଉପାୟ କରନ୍ତେ । ଶ୍ରୀକାରଣ ଶର
 ଗୋରୁ କାଞ୍ଚି ଦାଉସକୁ ପ୍ରେରଣ ଦେଇଥିବା-
 ସୁଦ୍ଧା ଚର୍ଚ୍ଚା ପ୍ରଶଂସା କରାଯାଇ ଜଣାଦୋ-
 ଣ୍ଡି ବାଧ୍ୟ ଅବଦାନ ଅନୁମୋଦନ ବୋର୍ଡର
 ଚେତନାମାନ ଓ ଭାରତ ଚେତନାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା
 କରୁଅଛୁ କି ନୀଳଜୟରେ ଗୋଟିଏ ସେତୁ
 କମିଶନ କରାଯାଏ ନାହିଁ ଏବଂ କାଞ୍ଚି ଦାଉସର
 ଦାୟତ୍ୱ ପରିଚାଳନା ଅବ୍ୟାହତ ଦେଉଛି ।

କାହାର ଦୋଷ ।

ଓଡ଼ିଶାର ଉତ୍କଳ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ କନୋକପ୍ରମୁଖ-
 ମାନେ ସେ ସବୁ ଦରଶାସୁ ଉଦ୍ଧାର ଦାଖଲ
 ଦେଉଅଛନ୍ତି ଚର୍ଚ୍ଚାରେ କୋଟିଶିଷ ଦେବାକୁ ଦେଉ
 ଅଛୁ ଏବଂ କନୋକପ୍ରମୁଖୀୟ ଅପିଲ ଉତ୍କ-
 ହାସ୍ୟେ ଚ - - - - - ମୁଲ୍ୟର କୋଟିଶିଷ
 ଲାଗିବ ବୋଲି ମହର୍ଷିମେଘ ସମ୍ପଦ ଜୟମ କର
 ଅଛନ୍ତି ଏହି ଜୟମମାନ କରୁର କରବା ଏବଂ
 ଚଳଚଳମାସ ଶେଷଭାଗରେ ନାଗପୁରଠାରେ
 ଯେଉଁ ଜାଗାସୁ ମହାସମିତି ବସିବ ତହିଁପାଇଁ
 ଏଠାରୁ ପ୍ରତିନିଧି ମନୋନୀତ କର ପଠାଇବା-
 ସକାଶେ ଗତ ରବିବାର ଉତ୍କଳସଭାର ଗୋଟିଏ
 ଅଧିବେଶନ ଦେବାର ଥିଲା । ମାତ୍ର ବ୍ୟସନରେ
 ବିଜ୍ଞାପନ କରା ଯାଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ଜ ୮୫ ଶରୁ
 ଅଧିକ ସଭ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ ନ ଦେବାରୁ ଜୟମାନ-
 ସାରେ ସଭା ବସି ଯାଇଲା ନାହିଁ । ସୁତରାଂ
 ଯେଉଁମାନେ ଅସିଥିଲେ ସେମାନେ ଏକତ୍ରଭାବୁ
 ଅଧିକ ସମୟ ଅପର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବୁଝି ଦେବା
 ଦୋଇ ଦେଖିଲେ । ଉତ୍କଳସଭାର ଏପରି
 ଅଧୋଗତି ଦେଖି ଶୁଣୁ ଜଣା ଯାଉଅଛି ଯେ
 ଏ ନଗରବାସିଙ୍କର ସାଧାରଣ ହୃଦୟାର୍ଥରେ
 ସାବା କରୁ ଚେଷ୍ଟା ଓ ଉପାଦ ଥିଲା ତାହା
 କିମନ୍ତ ଉତ୍କଳଗୋରୁ ବର୍ତ୍ତମାନକୁ ଏକାକେଲକେ
 ଶୀତଳ ହୋଇ ଯାଇ ଅଛୁ । ସୁଦ୍ଧା କରୁ ଥିଲ-
 ବୋଲି ଉତ୍କଳସଭା ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ

ସୁଦ୍ଧାବର୍ତ୍ତମାନଙ୍କର ମହାସମିତିକୁ ଏଠାରୁ ପ୍ରତ-
 ନିଧ୍ୟମାନେ ପ୍ରେରଣ ଦୋଇ ଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ
 ଶିକ୍ଷିତଲୋକ ଏବଂ ସ୍ୱାଧୀନତାବାଦୀଙ୍କ ସଖ୍ୟା
 ବୁଝି ଦେବାର ଦେଖି ଅନୁମୋଦନ ଆଣି କରୁ-
 ଥିଲୁ ଯେ ସାଧାରଣ ହୃଦୋତ୍ତେଜନା ବୁଝି
 ଦେବ ଏବଂ ଚତୁର୍ଥ ଦେଶର ଅନେକ ଉଦ୍ଧର
 ଦେବ କନ୍ତୁ ଫଳ ତହିଁର ଠିକ ବସତର ଦେଖା-
 ଯାଉଅଛି ଅର୍ଥାତ୍ ଶିକ୍ଷାର ବୁଝିର ଅନୁପାତରେ
 ସାଧାରଣ ଉତ୍କେଜନା ଉଣା ପଡୁଅଛି । ଏହା
 ଶିକ୍ଷାର ଦୋଷ କି କାରଣ ଦୋଷ ଉତ୍କଳ
 କରବା କଠିକ । ଶିକ୍ଷାର ଦୋଷ ଦୋଲି ବୋଲି-
 ବାକୁ ଅନୁମାନଙ୍କର ସାହସ ଦେଉ ନାହିଁ
 ତାରଣ ଇଂରାଜୀଭାଷିଣୀର କୌଣସି ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ
 ଏପରି ଉପଦେଶ ନାହିଁ ଯେ ସାଧାରଣ-
 ହୃଦାର୍ଥେ କୌଣସିପାର୍ଥ୍ୟ କରବ ନାହିଁ ।
 କରୁ ପିଲାକନ୍ତୁ ସୁଲଭ ପ୍ରମୋଦନେ ମନୁଷ୍ୟର
 ସ୍ୱାଧୀନତା ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଜ୍ଞାନର ସହ-
 ପଦେଶମାନ ଆଇ ଅସୁ ପଞ୍ଜିକା ଏବଂ ସାଧାରଣ-
 ହୃଦୟାର୍ଥରେ ବୁଝା ଦେବାକାରଣ ଉତ୍କେଜିତ
 ଦେଉ ଅଛନ୍ତି । ତାଳର ଦୋଷ ମଧ୍ୟ ବୋଲି-
 ଯାଇ ନ ଯାରେ । ଜାଗାସୁ ମହାସମିତି ବ ୭ ଶ
 ଦେଶ ବସି ଅସୁଅଛୁ ଏବଂ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏଥିର
 ସଭ୍ୟସଖ୍ୟା ବୁଝି ଦେବାକାର ଉଣା ଦେବାର
 ବେଶା ସାଧୁ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମଧ୍ୟ ଭାରତ-
 ଦର୍ଶନ ତାମ୍ରା ପ୍ରାଚୀନେ ଲୋକେ ପ୍ରତିନିଧି
 ମନୋନୀତ କରବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ଆଡକସ୍ତ୍ର ବା
 ଜନାଜାତ ଜଣକପ୍ରସଙ୍ଗ ଭେଦି ବଙ୍ଗଳାର
 ଅଭିପାତ ଦେହାଭବସିମାନେ କେମନ୍ତୁ ପ୍ରକଳ
 ଅନୋଲନ ଲଗାଇ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି । ତାହା
 ସମସ୍ତେ ଦେଖୁଅଛନ୍ତି । ସୁତରାଂ ବୋଲିବାକୁ
 ଦେବ ଏ ଦୋଷ ଓଡ଼ିଶାର ଅର୍ଥାତ୍ ଓଡ଼ିଶାବାସୀ
 ଶିକ୍ଷିତ ଲୋକଙ୍କର ଅଟେ । ଅନୁମୋଦନେ
 ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କପରି ଉତ୍କଳଶିକ୍ଷା କର ବସୁ-
 ଅଛି ଓ ଚତୁର୍ଥ ଦୁରଗଣ ଅର୍ଜିବାକୁ ସମର୍ଥ
 ହୋଇ ଟିକିଏ ବଜ୍ରଲୋକର ବେଶ ଧାରଣ
 କରୁଅଛୁ । ମାତ୍ର ଏକକରେ ମନ ଏଡେ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ
 ହୋଇ ଅଛୁ ଯେ ଶିକ୍ଷାର ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ
 ଏକାକେଲକେ ଗାଧୋଇ ପକାଉଅଛୁ । ସମ୍ପେ-
 ପରେ ସମ୍ପାଣ୍ଡି ସ୍ୱାର୍ଥପରତା ଅନୁମାନଙ୍କର ମୂଳ-
 ମନ୍ତ ହୋଇ ଅଛୁ । ନିଜର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଏତାନ୍ତ
 ଅକ ହୋଇ ଅଛୁ ଯେ ଯହିଁରେ ଅପରାଧ
 ସ୍ୱାର୍ଥ ସଙ୍ଗେ ସୁଦେଶୀୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟାରଣର ସ୍ୱାର୍ଥ
 ଲାଭ ଦେବତାହିଁ ପ୍ରତି ସୁକା ଅସ୍ତ୍ରା କରୁ ନାହିଁ ।

ଅନୁମାନଙ୍କର ପ୍ରମୁଖ ଦେବେ ଦେବ କିଛି
 ଜଣା ଯାଉ ନାହିଁ ।
 ଲବଣ କର ।
 ବଙ୍ଗଳାର ସନ ୧୮୯୦-୧୧ ସାଲର ଲବଣ-
 ସଜ୍ଜାବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟ ବଡ଼ ପ୍ରାଚୀନ ଅଟେ ।
 ଏବର୍ଷର ଆଖି ପ୍ରକରେ ୨ କୋଟି ୯୯ ଲକ୍ଷ
 ଟଙ୍କା ଏବଂ ବ୍ୟୟ ୪ ଲକ୍ଷ ୭ ହଜାର ଟଙ୍କା
 ସୁତରାଂ ଲାଭ ୨ କୋଟି ୯୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଟେ ।
 ଅଧିକ ସନ୍ତୋଷର ବସନ୍ତ ଏହି କି ଶର ଧାତ୍ୱ-
 ଦର୍ଷରେ ଏବର୍ଷପରି ଅସୁ ହୋଇ ନ ଥିଲା
 ଅଥଚ ଗରବର୍ଷଠାରୁ ୨୫୫ ଛୁଣା ହୋଇଅଛି ।
 ଓଡ଼ିଶାରେ ଯୋକ୍ତାମି ଦେବା ଲୁଣର କର
 ଏବର୍ଷ ୯ ଲକ୍ଷ ୨୧ ହଜାର ଟଙ୍କା ଅଦାୟ
 ହୋଇଅଛି । ଗରବର୍ଷ ଦେବଳ ୨ ଲକ୍ଷ ଥିଲା ।
 ଗଞ୍ଜାମରୁ ଲୁଣ ଅଳ୍ପ ଅସିଥିବାରୁ ଏପରି ଦେଲା ।
 କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଶା ଲ ବଣମହକୁମାର ବ୍ୟୟ ଗର-
 ବର୍ଷ ୧ ଲକ୍ଷ ୭ ହଜାରକୁ ଏବର୍ଷ ୧ ଲକ୍ଷ
 ୯ ହଜାର ହୋଇଅଛି । ଅସୁ ବୁଝି ସଙ୍ଗେ ୨
 ଲକ୍ଷର ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟ ବଢ଼ିଅଛି । ସନ ୧୮୮୫-
 ୯୦ରେ ପ୍ରାୟ ୧୫୫ ଲକ୍ଷ ମହଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋ-
 ଇଥିଲା ସନ ୧୮୯୦-୧୧ ରେ ୯୮ ଲକ୍ଷ
 ମହଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଅଛି । ଅବଦାନ ଦେଖା-
 ଯାଏ ସେ କରବୁଦ୍ଧିଦ୍ୱାରା ଯେଉଁମାନେ ଲବ-
 ଣର ଖର୍ଚ୍ଚ ଉଣା ପଡ଼ିବାର ଅର୍ଥାତ୍ ଲୋକଙ୍କୁ
 ଦାୟତାର ଅଗଣା ବଦଳରେ ଚର୍ଚ୍ଚିତ କର
 ମୂଳ ନାହିଁ । ଲବଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓ ଗରାସୁତର
 ପ୍ରବ୍ୟା ଅନୁସାରେ ଅଦୁର ଖର୍ଚ୍ଚ ବଢ଼ିବାରୁ
 କଥା । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶାନ୍ତ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ ସେପରି
 ବଢ଼ୁଅଛି ତହିଁ ଭୁଲକାରେ ଲବଣର ମୂଲ୍ୟ
 ବୁଝି କଦାର ଅଧିକ ନହୁଇ ।
 ବର୍ତ୍ତମାନଙ୍କର ଅଛୁ ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତ୍ୱଳ
 ଏହି କି ବଳର ଅର୍ଥାତ୍ ଲବଣପୁଲ ଲୁଣ
 ଅମଦାନ ଗତ ଦୁଇବର୍ଷରୁ କମଣ ଉଣା
 ଦେଉଅଛୁ ଏବଂ ମାନାକ ଓ ଉତ୍କର ପଶୁମରୁ
 ଅଧିକ ଅମଦାନ ଦେଉଅଛୁ । ମାନାକକୁ
 ଜାଦାକରେ ଲୁଣ ଅସିବାର ଟିକିଏ ଅସୁବ୍ୟା
 ଅଛୁ ତାହା ଉଠିଗଲେ ଅଦୁର ଅଧିକ ଲୁଣ
 ଅସିବ । ମାନବର ଶ୍ରେଣୀକଟି ବାଦାଦୁର
 ଯଥାର୍ଥ ବହୁଅଛନ୍ତି କି ଏ ଅବସ୍ଥା ଅନନ୍ତର
 ବସନ୍ତ ଅଟେ କାରଣ ଲୁଣପରି ସକାର୍ଯ୍ୟ ଉଦ୍ଧ-
 ଚବର୍ଷ ଅପଣା ଖର୍ଚ୍ଚ ନମନ୍ତେ ଅପେ ପ୍ରସ୍ତୁତ
 କରବାର ଉଚିତ ବିଦେଶରୁ ଅମଦାନ କରବା

ହୁଏ ନୁହେଁ । ଏଥୁ ଅମେମାନେ କହୁଁ ଯେ ଉତ୍କଳବର୍ଷ ଲବଣ ପ୍ରସ୍ତର କରବାକୁ ପଶ୍ଚାତ୍ତପ୍ତ ନୁହେଁ ମାତ୍ର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଖା କହିଁର ଯଥୋଚିତ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ ନ କଲେ ଲୋକେ କପର ଲବଣ ପ୍ରସ୍ତର କରବେ ? ଏବଂ ଆଉ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରମାଣ ଏହି କ ଓଡ଼ିଶାର କୃଷି ନାମକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଚିଠି ଶର୍ତ୍ତାରେ ଲବଣ ପ୍ରସ୍ତର ଦୋଳପାରେ ଏହି ଦରରେ ମ ୧୦୦ ଶ ଲାଗୁ ମୂଲ୍ୟ ଟ ୪୦ କା ଦେ-
 ଳୁଅଛି । କିନ୍ତୁ ସେହି ଅନୁକୂଳ ଲବଣପୂର୍ଣ୍ଣ ଲାଗୁ ମ ୧୦୦ ଶକୁ ଟ ୨୮ କା ଦରରେ ଗର-
 ବର୍ଷ କଲବରାକୁ ଅମଦମା ଦୋଳଥିଲା ଏବଂ
 ଚିହ୍ନିତ୍ତପରେ ତୋଳଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ପଡ଼ିଥିଲା ।
 ଏଥିର ଏହି କାରଣ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଦୋଳଅଛି କ
 ଲବଣପୂର୍ଣ୍ଣ ଲାଗୁ ସେଠାଲୋକେ ଅଧିକ ଅବର
 କରନ୍ତି । ପ୍ରକୃତରେ ତାହା ନୁହେଁ ମାତ୍ରାଜବତା-
 ଲବଣମଦକୁମାର କିମ୍ପାମର କଠିକ ଦେଉ
 ଓଡ଼ିଶାଲୋକେ ଲାଗୁ ପ୍ରସ୍ତର କରପାରୁ ନ
 ଥିବାରୁ ଅଗତ୍ୟା ହବେଶି ଲାଗୁ ଅମଦମା
 କରୁଅଛନ୍ତି

ଓଡ଼ିଶା ସମକ୍ଷରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଖା ପ୍ରକାଶ
 କରୁଅଛନ୍ତି କି ସନ ୧୮୮୮ ସାଲ ଅଭିମୁଖୁ
 ଓଡ଼ିଶାର ଲବଣବିଭାଗ ମାନ୍ଦ୍ରାଜର ଅଧୀନ
 ଦୋଳଅଛି । ସଙ୍ଗାଲୁଗ ସ୍ୱକ୍ଷପ୍ରତି ଦନ୍ତାବକ
 ଏବଂ ଚିତ୍ରାବଧାନର ଅପରାଧତେରୁ ଏକାକେ-
 ନକେ ଉଠାଇ ହୟା ଯାଇଅଛି ଏବଂ କେବଳ
 କରବର୍ଷ ବା ଗୋଡ଼ାଲୁଗ ଯୋଜ୍ଞାନର ଅନୁ-
 ମତ ଦୋଳର କିମ୍ପାମ ଦୋଳଅଛି । ଚଳକା-
 କିମ୍ପା ଟ ୪୫ ଅତ୍ୟନ୍ତରେ ପୂର୍ବେ ସଙ୍ଗାଲୁଗ
 ଦେଉଥିଲା କିନ୍ତୁ ଗୋଡ଼ାଲୁଗ ଯୋଜ୍ଞାନ ମଲ-
 ଶିକ ଦୋଷରୁ ସ୍ୱାକ୍ଷମତ ନ ଦେବାରୁ ଚଳକ
 ସନ ୧୮୯୧ ସାଲର କାନୁନୀ ମାସରୁ ସର-
 କାର ସ୍ୱୟଂ ଗୋଡ଼ାଲୁଗ ଯୋଜ୍ଞାନ କରବାର
 ଅରମ୍ଭ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ବାଲେଶ୍ୱରଜିଲ୍ଲାର
 ସାରଥ ଅତ୍ୟନ୍ତରେ ମଧ୍ୟ ପଶ୍ଚିମା ସ୍ୱରୂପ ଗୋ-
 ଳାଲୁଗ ସରକାର ପ୍ରସ୍ତର କରବାର ପ୍ରିବ
 କରୁଅଛନ୍ତି । ବିଳମ୍ବରେ କାର୍ଯ୍ୟାଭିମୁ ଦେବାରୁ
 ଏସବୁର ଫଳ ଭଲ ହୋଇ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସରକାର
 ସ୍ୱୟଂ ଗୋଡ଼ାଲୁଗ ଯୋଜ୍ଞାନ କରି ଲୋକକୁ
 ବିଶ୍ୱାସଦେବାର ସେହି କିମ୍ପାମ ଦରଅଛନ୍ତି ତାହା
 ଉଚିତ ଦୋଳଅଛି ଏବଂ ଅଧା ଦୁଅର ଏବା
 ସକଳଦି ଦେବ । ଗରବର୍ଷ ଲାଗୁ ଯୋଜ୍ଞାନ-
 ସଙ୍ଗାଲୁଗ ଓଡ଼ିଶାବର୍ଷକୁ ଶ ୨ ଶ ଅନୁମତପକ୍ଷ

ହୟା ଯାଇଥିଲା ମାତ୍ର କଥିତ ଦୁଅର ସେ ସଙ୍ଗା-
 ଦାରମାନେ ଲଗିପଡ଼ି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁ ନାହାନ୍ତି ।
 ପଞ୍ଚାଦାରମାନେ ଅଲବ୍ୟ କଲେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଖାଦର
 କ ଦୋଷ ?
 ଲବଣବର୍ଷର ଅପରାଧ ଗରବର୍ଷଠାରୁ ଉଣା
 ଦୋଳଅଛି ବସେଗର ଓଡ଼ିଶାରେ ଗରବର୍ଷ
 ଏପ୍ରକାର ମୋକଦମାରେ ଏକସହସ୍ର ଲୋକ
 ଶୂନ୍ୟ ଦୋଳଥିବା ସୁନେ ଏବର୍ଷ କେବଳ
 କ ୩୧୭ ଶ ଶୂନ୍ୟ ଦୋଳଅଛନ୍ତି । ମାନ୍ଦ୍ରାଜ-
 ଲବଣକମିଶ୍ନର ଏଥିରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ ଦୋଳ
 ଲବଣଦାଟିର ଆଇନ ଓ କିମ୍ପାମରେ ଦୋଷ
 ଥିବାର ଲେଖି ଅଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ବୋର୍ଡ଼ର
 ଦାକମମାନେ ଯଥାର୍ଥ କରୁଅଛନ୍ତି କି ଏ
 ଘଟଣା ଅସନ୍ତୋଷକମକ ନୁହେଁ କାରଣ
 ଏଥିରୁ ପ୍ରକାଶ ପାଉ ଅଛି ଯେ ଅକେକଲୋକ
 ଅନର୍ଥକ କ୍ଲେମରୁ ରକ୍ଷା ପାଇ ଅଛନ୍ତି । ଏବଂ
 ସେଇରୁ ଉଣା ଲାଗୁ ରଖିବା ଅପରାଧକ୍ଷେ ୮ଜଣ
 ରୁକିଲୋକ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଓ ପିଲ ଶୂନ୍ୟ ଦୋଳ
 ଥିଲେ । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଖଲସ ପାଇଲେ ।

ପୁଲ୍ଲସପଦ୍ମାର—ବ୍ୟବସ୍ଥା ।
 ପୁଲ୍ଲସ ଓ ଫକ୍ତୁରଦାସମୋକଦମାର ବିଭୁ-
 ପ୍ରଣାଳୀ ସଂଗୋଧନ ଦେବାର ପ୍ରୟୋଜନୀୟତା
 ଉପଲକ୍ଷ କରି କି ପ୍ରକାର ସଂଗୋଧନ କରବା
 ଉଚିତ ତାହା ପ୍ରିବ କରବା କାରଣ ବର୍ଜାୟ
 ଗବର୍ଣ୍ଣମେଖା ଗୋଟିଏକମିଶନ ନିୟୁକ୍ତ କରବାର
 ଯଥାସମ୍ଭବରେ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଥିଲୁ ।
 କମିଶନ ଅବଶ୍ୟକୀୟ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି
 ସନ ୧୮୯୧ ସାଲ ଫେବୃଏରୀ ମାସ ତା ୨୭-
 ରଖରେ ଅପରାଧ ଅଭିପ୍ରାୟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଖାକୁ
 ଜଣାଇଲେ । ଅମ୍ପମାନଙ୍କର ଶ୍ରେଷ୍ଠତଃ ସେମା-
 ନଙ୍କ ଉପୋକ୍ତ ପାଠ କର ଯାହା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କରି
 ଅଛନ୍ତି ତାହା ଶକ୍ତି ମାସ ତା ୨୮ ରଖର
 ନିର୍ଦ୍ଦାଶରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରି ସର୍ବସାଧାରଣକୁ
 ଜଣାଇ ଦେଲଅଛନ୍ତି । ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦାଶର ବିନ-
 ରାଗରେ ବିଭକ୍ତ ଦୋଳଅଛି, ଯଥା;— ୧—
 ଚୌକାଦାର ବା ପ୍ରାମ୍ୟ ପୁଲ୍ଲସ, ୨—କିମ୍ପାମ
 ପୁଲ୍ଲସ ଓ ୩—ସୌଜଦାସ ଅଦାଲତ । ଚୌ-
 କାଦାରଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ନୁହେଁ ଗୋଟିଏ ଅଇନ
 ଦେବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦୋଳଅଛି ଏବଂ ଚିହ୍ନିତ୍ତ
 ଅନେକ ପରବର୍ତ୍ତନର ବିଷୟ ଥିବାରୁ ଚିହ୍ନିତ୍ତ
 ପ୍ରସଙ୍ଗ ପଠକୁ ରଖି ଦେଇ ଅଗ୍ରେ କିମ୍ପାମ
 ପୁଲ୍ଲସପଦ୍ମାରେ ଯେସବୁ ସମ୍ଭାରର ପ୍ରସ୍ତାବ

ଦୋଳଅଛି ତାହା ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଉ-
 ଅଛି ।
 ପୁଲ୍ଲସ କାର୍ଯ୍ୟୋଦ୍ଦେଶ୍ୟମାନଙ୍କରେ କମିଶନଙ୍କର
 ପ୍ରଧାନ ଅନୁଦେଶ ଏହିକ ସର୍ବଭଲ୍ଲୋକଟର
 ନ୍ୟୁନସଦର କୌଣସି ପୁଲ୍ଲସକର୍ମଶୂନ୍ୟତା ମୋ-
 କଦମା ତଦାରଖର ଭାର ତଅଧିକ ନାହିଁ ଏବଂ
 ଦେଉକନେଷ୍ଟୁବଲଙ୍କ ସଖ୍ୟା ଉଣା ହୋଇ
 ସେମାନଙ୍କୁ ଅସେକ୍ଷାକୃତ ଉଣା ଦାୟିତ୍ୱର
 କାର୍ଯ୍ୟଭାର ତଅଧିକ । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଖା ଏକସ୍ୱୟମ୍ଭୁ
 ଅନୁମୋଦକ କରୁଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର କରୁଅଛନ୍ତି କି
 ଏପରି କେତେପ୍ରାକ ଅଛି ସେ ଚିହ୍ନିତ୍ତରେ ଅପରା-
 ଧର ସଖ୍ୟା ବିସ୍ତର ଉଣା ଦେବାରୁ ସର୍ବଭଲ୍ଲ-
 ଶେକଟର ନିୟୁକ୍ତ କରବାର ଉଚିତ ଦେବ
 ନାହିଁ ଏବଂ ସବୁଠାରେ ତଦାରଖକାଗ ଦେଉ-
 କନେଷ୍ଟୁବଲ ଦଦଲରେ ସର୍ବଭଲ୍ଲୋକଟର
 ନିୟୁକ୍ତ କଲେ ଖର୍ଚ୍ଚା ଏତେ ଅଧିକ ଦେବ
 ଯେ ବର୍ଜାୟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଖା ତାହା ଦେଇ ପାର-
 ବେ ନାହିଁ । କେବେ ପୁଲ୍ଲସର କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଧନ-
 ଦ୍ୱାରା ଅକେକ ଦେଉକନେଷ୍ଟୁବଲ ଉଠିଯାଇ
 ପାରବେ ଏବଂ ସେ ଖର୍ଚ୍ଚାରେ କେତେକଜଣ
 ଅଧିକା ସର୍ବଭଲ୍ଲୋକଟର ରଖିବାର ଆବଶ୍ୟକ
 ଦେବ । ଏକସମ୍ପୂ ପୁଲ୍ଲସଅନୁସନ୍ଧାନ ଉପରେ
 ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରେ ଏଥିପାଇଁ ଗୋଟିଏକମିଶନ ଚିଠି
 ଦେଲ ଏବଂ ବର୍ଜାୟ ସେକେଟର କଟନ ସା-
 ଦେବ ଚିହ୍ନିତ୍ତ ସରକାର ଦେଲେ । ଏହିକମିଶ୍ନୀ
 ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲାରେ କେତେଜଣ ସର୍ବଭଲ୍ଲୋ-
 କଟର ରହିବାର ଏବଂ ପୁଲ୍ଲସଦଲର କି
 ପରବର୍ତ୍ତନ ଅବଶ୍ୟକ ଚିହ୍ନିତ୍ତ ବିସ୍ତାରକ
 ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତର କରି ଦେବେ ଏବଂ ସର୍ବଭଲ୍ଲ-
 ଶେକଟରପଦ ଯାଇବା କାରଣ ବିପ୍ରକାର
 ସୋରାବଦା ଅବଶ୍ୟକ ତାହା ମଧ୍ୟ ବିସ୍ତର
 କରବେ । ପ୍ରତିଯୋଗିତା ପଶ୍ଚାତ୍ତପ୍ତାସ ଯୋଗ୍ୟ
 ବାହି ନେବାର କେହି ପ୍ରସ୍ତାବ କରି
 ଅଛନ୍ତି ।
 ଉନ୍ନତ୍ତୋକଟର ନିମ୍ନଶ୍ରେଣୀର ଦେଲନ
 ଟ ୧୦୦୦ କା ସୁଲେ ଟ ୧୫୦୦ କା ଏବଂ
 ସର୍ବଭଲ୍ଲୋକଟର ନିମ୍ନଶ୍ରେଣୀର ଦେଲନ
 ଟ ୩୦୦୦ କା ସୁଲରେ ଟ ୪୦ ଓ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱଶ୍ରେଣୀର
 ଦେଲନ ଟ ୮୦୦ କା ସୁଲରେ ଟ ୧୦୦୦ କା
 କରବାରୁ କମିଶ୍ନୀ ପ୍ରସ୍ତାବ କରୁଥିଲେ । ମାତ୍ର
 ଗବର୍ଣ୍ଣମେଖା ମତରେ ଏହିପରି ଦେଲନ
 ରୁକିର ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଦୋଳ
 ନାହିଁ ଏବଂ ତାହା ଦୋଳଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଏତେ

ଅର୍ଚ୍ଚା ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେବାକୁ ସମ୍ମତ ନୁହନ୍ତି । ଶ୍ରେଷ୍ଠଲେଖକ ବିବେଚନାରେ ନିମ୍ନଶ୍ରେଣୀର ସର୍ବନିମ୍ନକୃମାନେ ପଦାଧୀନରେ ନିମ୍ନକୁ ଦେବେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଶମତା ମଧ୍ୟ ଅଳ୍ପ ଦେବ । ସୁତରାଂ ଟ ୩୦୯ କା ସାପେକ୍ଷ ।

ଦେଉଳନେଷ୍ଟକ ବର୍ତ୍ତମାନ ଟ ୧୦, ଟ ୧୫, ଟ ୨୦ ଓ ଟ ୨୫ କା ଏହି ଚାରି-ଶ୍ରେଣୀର ଅଛନ୍ତି । କମିଶନରମାନେ ଟ ୧୫ ଟ ୨୦ ଓ ଟ ୨୫ ଏହି ତିନିଶ୍ରେଣୀ କରବାର ପରମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ । ଏଥକୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡଙ୍କ ବିବେଚନାରେ ସେପ୍ରଲେ ପ୍ରଥମଶ୍ରେଣୀର କମିଶନରଙ୍କର ଦେଉଳ ଟ ୧୯ କା ଅଛି ଏବଂ ସରକାରୀସଦାସେ ଟ ୧୯ କା ଅଧିକା ପାଇଲେ ଟ ୧୯ କା ଦେବ ସେପ୍ରଲେ ଦେଉଳନେଷ୍ଟକର ଦେଉଳ ଚହୁଁରୁ ଅଧିକ ଦେବାର ଉଚିତ । ମାତ୍ର ସାଧାରଣତଃ ଦେଉଳନେଷ୍ଟକର ମାନକୁ ତଦାରଖର ଭାବ ଦିଅଯିବ ତାହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଟ ୧୨, ଟ ୧୫ ଓ ଟ ୨୦ କା ଏହି ତିନିଶ୍ରେଣୀର ଦେଲେ ସାପେକ୍ଷ ଦେବ ।

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବଙ୍ଗଳାରେ ମନୁର ଏକ ନିମ୍ନଶ୍ରେଣୀର ଲୋକଙ୍କ ମୂଲ୍ୟ ରହି ଦେବାକୁ ପୁଲସ-କାର୍ଯ୍ୟସଦାସେ ଲୋକ ପାଇବା ଦିନ ହୋଇ ଅଛି । ଏଥିପାଇଁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସୀ, ବର୍ତ୍ତମାନ, ଗଜସାଗ୍ର, ଭାଦ୍ରା ଓ ଏକ ଚତୁଷ୍ଟାମ-କ୍ରମଗମାନଙ୍କରେ ମତ କୁଲମପାସରୁ କଟକ୍ଷ-କମଳ ଦେଉଳ ଟ ୨୯ କା ପ୍ରଲେ ଟ ୨୯ କା କର ଦେଇଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଟଙ୍କାପ୍ରଲ ଅଧିକାରୀ ଲେଖାଏ ପେନସନ ଖରଚ କଟି ଯିବାର ନିୟମ ରହିବ କରଅଛନ୍ତି । ପ୍ରଥମେ ନିମ୍ନକୁ ଦେବାସମୟରେ ପୁସ ଯୋଷାକ ଦିଅଯିବ ଏବଂ ଚହୁଁରୁ ଯୋଷାକ ଖର୍ଚ୍ଚା କରୁ ଅଧିକ ଦିଅଯିବ । ଏଥିରେ ଦାଖିର ଟ ୧୭୧୮୧୭୯ କା ଅଧିକା ପଡ଼ିବ ଏବଂ ଇଣ୍ଡିୟା ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡ ତାହା ମନୁର କରଅଛନ୍ତି ।

ଅଣାନ୍ତ ବ୍ରହ୍ମୋଦ୍ଧ ଉତ୍ତମକ ନିକାରଣ-କମଳେ ଦେଉଳକଣ ପୁଲସକୁ ମୋପସଲକୁ ଅଣାଇ ଧାରଣରେ କରାକ ଶିକା ଦିଅଯିବାର ଆବଶ୍ୟକ । ଏବଂ ସମୟରେ କମିଶନରମାନେ କୌଣସି ମତ ଦେଇ ନ ଥିବାରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁକ୍ତି ହୋଇ ଥିବା କମିଶନରଙ୍କୁ ସେ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଦେଉଳା କରବାର ଅଦେଶ ଦୋଇଅଛି । ଉପରୁଲିଖିତ ବିବରଣରୁ ଧ୍ୟାନକମାନେ ଚାହିଁବେ

ଯେ ପୁଲସସମ୍ପାଦର ଯେତେ ଅଣା ଥିଲା ତାହା ଅଳ୍ପ ସାମାନ୍ୟରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେଲ । ଦେବଳ ଖାସ ବଙ୍ଗଳାରେ କଲକ୍ଷୁବଲମାନଙ୍କର ଦେଉଳ ବୁଦ୍ଧି ଦେଲ । ଓଡ଼ିଶା ବନ୍ଦାର ଓ ଶ୍ରେଷ୍ଠକାଗସର କପାଳରେ ତାହା ସୁଦ୍ଧା ଯିଲେ ନାହିଁ । ଦେଉଳ-କଲକ୍ଷୁବଲକ ନିମ୍ନଶ୍ରେଣୀର ଦେଉଳ ଦୁଇଟିକା ବୁଦ୍ଧି ଦେଲ । କିନ୍ତୁ ଚହୁଁ ଶ୍ରେଣୀର ଦେଉଳ ପାଞ୍ଚଟିକା ରହିଗଲା । ମୋଟରେ ସେମାନଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ବର୍ତ୍ତମାନଠାରୁ ଭଲ ନ ହୋଇ ବରଂ ଉଣା ହେଲ । ଅଥଚ ଏମାନଙ୍କଠାରୁ ମୋକ-କମା ତଦାରଖର ଭାବ ଏତାବେଳକେ କାହିଁ ନିଅନାଲ ନାହିଁ । ଅର୍ଥାତ୍ କେହି ବର୍ତ୍ତମାନ-ପର ମୋକକମାର ତଦାରଖ କରାବେ ଅଥଚ ଉଣା ଦେଉଳ ପାଇବେ । ସବରନେଷ୍ଟକର-ପଦର ଯୋଗ୍ୟତା ପୁର୍ବଠାରୁ ଅଧିକ ଦେବ ଓ ସେମାନଙ୍କ ଶମତା ବଢ଼ିବ ମାତ୍ର ଦେଉଳ ବଢ଼ିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଯେବେ ସବରନେଷ୍ଟକରଙ୍କ ଦେଉଳ ବର୍ତ୍ତମାନପର ରହିଲେ ତେବେ ଇନଷ୍ଟେକ୍ଟରଙ୍କ ଦେଉଳ ବଢ଼ାଇବାର କଥା ହୋଇ ନ ପାରେ । ଏସବୁର ସମ୍ପାଦର ଅର୍ଥ ଅମ୍ଭେମାନେ ଚାହିଁବାକୁ ଅସମ୍ଭବ । କଥା ହୋଇଥିଲା ଯେ ସର୍ବଭଳିସେବକର ଦେଉଳ ବୁଦ୍ଧି କର ସେମାନଙ୍କୁ ମୋକକମା ତଦାରଖର ଭାବ ଦେଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ଭଲ ଦେବ ଏବଂ ଯୋଗ୍ୟଲୋକ ସେ ପଦ ପାଇବାକୁ ଅଗ୍ରଣୀ ଦେବେ । ପରଶେଷରେ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଦେଲ ଯେ ସେମାନଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତା ଓ ଶମତା ବୁଦ୍ଧି ଦେବ ମାତ୍ର ଦେଉଳ ବଢ଼ିବ ନାହିଁ । କାରଣ ଦେଉଳବୁଦ୍ଧିର ବ୍ୟୟ ଯୋଗାଇବାକୁ ଗବର୍ଣ୍ଣ-ମେଣ୍ଡଙ୍କଦ୍ଵାରାରେ ମାଗି ନାହିଁ । ଯେବେ ଅର୍ଥ ନାହିଁ ତେବେ ତତ୍ତ୍ଵକାର୍ଯ୍ୟ ଲୋଡ଼ିବାର ଅଣା କାହିଁ ? ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡଙ୍କ ସମ୍ପାଦ ଅରମ୍ଭ ସମ-ୟରେ ତାହା ବ୍ୟୟପାପେକ୍ଷ ବୋଲି କାଣି ନ ଥିଲେ ? ଏହା କାଣି ନ ଥିଲେ ଅଥବା ଚୁଣି କଥାରେ ସମ୍ପାଦ କରବାର ଅଣା କରଥିଲେ ବିଶେଷ ଚୁମ ବୋଲିବାକୁ ଦେବ । ଉନ୍ନତଶ୍ରେଣୀର ଯୋଗ୍ୟଲୋକ ପୁଲସରେ ରହି ମାସକୁ ଟ ୩୦୯ କାରେ ସମ୍ପାଦ ନିକାଦ କରବାକୁ ସମର୍ଥ ଦେବ କଦାଚ ଅଣା କଷ୍ଟପାଇ ନ ପାରେ । ଗସ୍ତ ସଦାସେ ଗୋଟାଏ ଗୋଡ଼ା ଏବଂ ଚାରି-ଅଡ଼େ ଚୁଲିକାର ବସାଧରତ ଯୋଗାଇ ପାରି-ବାର ପ୍ରକ୍ରିୟାଳନ ସଦାସେ ଟ ୩୦୯ କାକୁ ବଢ଼ି ବଢ଼ାଇପାରିବ ନାହିଁ । ସୁତରାଂ ସିଦ୍ଧାସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ କମିସନ ନିମନ୍ତ ଉପରଲିଖିତ ଲୋଡ଼ିବ ଏବଂ ତଦା-

ଉତ୍ତର ପଲ ବର୍ତ୍ତମାନଠାରୁ ଅଧିକ ନିରପେକ୍ଷ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ ଗୁମ୍ଫାନକର ବସ୍ତୁ ଦେଉ ଅଛି ଯେ ଏଥିରୁ ପୁଲସର ଉନ୍ନତ ନ ହୋଇ ଅବନତି ଦେବ ।

ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ବାଦ ।

କଟକର ପଲ ଦେଉଳରେ ଅଗାଧି ଦୁଧିକାରୀର ବଦଳ ମିଶି ପାଞ୍ଚଦିନ କରେଇ ବଦ ଦେବ । ଏଠାରେ ଶୀତ ପ୍ରକଳ ହୋଇ ସଦା । ଗତ ୧୫ ନରୁ କଞ୍ଚି ରଖା ପଡ଼ି ଅଛି । ସାଧ୍ୟର ଅବସ୍ଥା ଗତ ସପ୍ତାହ ପରି ଅଛି । ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ କମିଶନରସାହେବ ଅର ଦୁଇ ଏକ ବରରେ ଗତକାଳପ୍ରସ୍ତୁ ହେଉଅସିବେ । ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ବଲେଦ୍ଵାର ସାହେବ ସାକପୁର ଗସ୍ତରୁ ହେଉଅସିବେ କୁଳମଅଞ୍ଚଳକୁ ଯାଇ ଅଛନ୍ତି । ଅଗାଧି ଦୁଧିକାର ହେଉ ଅସିବେ । ସାକପୁରର ତେପୁଣି କାକୁ ମଳମୋହନସବୁ ସଦର ମୁକାମକୁ ଅସୁ ଅଛନ୍ତି । କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାର ତେପୁଣି ହାଇଡ଼ ସାହେବ ସାକପୁର ବରଦ ଦେଲେ । ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ବଦଳ ସାହେବ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ସବରକମଳେ ଚାଲି ଚେକେ । ଗତ ମଙ୍ଗଳବାର ଏଠାର ଦାଃକାଞ୍ଚି ହାଇସରେ ସରକାରୀସମୟରେ ଖଚେଇ ଦେଇ ଚୋର ପଣି ଗୋଟାଏ ହେଉଇ ଦେବ ମୋକ୍ତି ମାରପଦାଇ ଚୁଗାରେ ବାଜି ନେଇ ଯାଇ ଥିଲ । ମୋହରର କାର୍ଯ୍ୟସଦା ତାହା ପରେ ହୋଇ ବାବୁ ହେଉଇ ବଦାଇ ଦେଇ ପଦାଇଗଲା । ଏବିକ କାଞ୍ଚି ହାଇସର ପାତେଇ ଉଚ ଓ ବୁଦ୍ଧ କରବାର ଅବଶ୍ୟକ ।

କଲିକତା-ମେଜେଟ ।

କଲିକତା ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରଥମ ସେକେଟସ ପାରମ୍ପର ବଡ଼ଗାର ୧୫୫ ହର କୁଟା ପ୍ରକଣ ବସ୍ତୁକାରୁ ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀମତେ ମାନମାୟୁ ବରୁ, ସେ, ଏସୁ କଟକ ନିପୁତ୍ର ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ପାଠକା ଦେବର କମିଶନର ମିଃ ସି, ସି, ବିଭେସସ, କୋର୍ଡର ମେମ୍ବର ମିଃ ଏ ପୁଅ ଅବସର ପ୍ରକଣ କରବାବୁ କୋର୍ଡର ମେମ୍ବରପଦରେ ନିପୁତ୍ର ହୋଇ ଅଛନ୍ତି । ସବୁ ପ୍ରସବଦ ମହାନ୍ତ କାଦାପୁର ପୁସ ତନ୍ତ୍ର କୁକୋର୍ଡର ସରକାରଦ୍ଵାରା ମହତା ପ୍ରତାପ କରବାବୁ ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀମତେ ଗୋର୍ଖା ଶ୍ରୀମତୀ କୋର୍ଡର ସରକାରୀରେ ମିଃ ତରକର, ସି, ଟେଲରକୁ ସରକାରରେ ନିକାଦନ କରୁ ଅଛନ୍ତି । ସାକପୁର ନିଉନିପିପାଣିକ ନିଉନିପିପାଣି ଅରକର ୨୨୪, ୨୩୨, ୨୪୦, ୨୪୧, ୨୪୫, ୨୪୫, ୨୪୭, ୨୪୯, ୨୫୦ (୫ ପ୍ରକର) ଓ ୨୫୨ ଧାରମାନ ବର୍ତ୍ତମାନ କଲିକତା ପ୍ରକାଶ ହୋଇ ଅଛି । ଉକ୍ତକୋଟି ରେଭର୍ସସ୍ତେ କମଳେ ବଡ଼ ଓ ପୁସ ପ୍ରକ-ଲରେ ୨୮ ମାଇଲ ଲମ୍ବ ଏବଂ ୮୦ ଚୁ ୫୦୦ ଫୁଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓସାର ରୁମି ନେକାର ଅବଶ୍ୟକ ଦେବାକୁ ଯେଉଁ ମୋକାକୁ ଉତ୍ତୁ ଲିମି ନିୟାନ୍ତ୍ରକ ସେ ସମସ୍ତର ନାମ ରେକେଟରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ ଅଛି ।

ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ।

ଶ୍ରୀ ୨୭
୪ ୫୦ ଶ୍ରୀ

ଶ୍ରୀ ୨୭ ରଙ୍ଗ ମାତେ ଉପସର ସନ ୧୯୧୧ - ଦିନା । ମୁ. ଗୌର ଉ. ସନ ସନ ୧୯୧୧ ସାଲ ଉପସର

ପ୍ରଥମ ଦାଣ୍ଡିକ ମୂଲ୍ୟ ୫
ସହାୟକ ୫

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଓଡ଼ିଶା
ସନ ୧୯୧୧ ମସିହାର

ନୂତନ ପତ୍ରିକା ।

ଉତ୍କଳ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ପୁସ୍ତକ-
ପ୍ରାୟ ଶ୍ରୀମାତା ଦୋର ବିକ୍ରୟ ହେଉଅଛି ।
ମୂଲ୍ୟ ୫୦/ ଡାକମାତ୍ରମୂଲ୍ୟ ୫୦/

ଶ୍ରୀମଦଭଗବତ୍ ଗୋଟିଏ ଗୁରୁକର ପ୍ରଧାନ
ହାତ । ଏଠାରୁ ଗୁରୁକର ଅନେକ ସ୍ଥାନକୁ ରପ୍ତାନୀ
ହୁଅଇ ଏବଂ ତଦ୍ୱାରା ଅନେକଲୋକ ଜୀବନ
ଧାରଣ କରନ୍ତି । ଏବର୍ଷ ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ
ଫସଲ ହୋଇ ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ଗୁରୁକର
ଦର ଅଧ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି । ଏଥିର ଫସ-
ଲର ଅବସ୍ଥା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମାଜ ।

ରାଜ୍ୟର ଜଣେ ହିନ୍ଦୁବିଧବା ବ୍ରାହ୍ମଣରେ
ପୁନର୍ବାର ବିବାହ ହେବାରୁ ପ୍ରଥମରେ
ଅନ୍ଧାପୁରଣ ରାଜ୍ୟର ଉଦ୍ଧୃତପତ୍ନୀରୁ ସେ ହାକୁ
ବେଦନା କଲେ । ସ୍ତ୍ରୀ ମୃତପତ୍ନର ସମ୍ପତ୍ତି
ପାଇବାର ନୀତିର କରନ୍ତେ କଲିକତାର ହାଇ-
କୋର୍ଟ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରୁଅଛନ୍ତି ଯେ ହିନ୍ଦୁବିଧବା ସ୍ୱର୍ଗ-
ସରଭାଗ କଲେ ବିଧବା ଅନ୍ୟପତ୍ନ ପ୍ରକୃତ
କଲେ ପୁରସ୍କାର ଉଦ୍ଧୃତପତ୍ନୀର ଅଧିକାରୀ

ହୋଇପାରବ ନାହିଁ । ବିଭିନ୍ନ ସମାର୍ଥ ହେଉ
ଅଛି ।

—୦୪୦୫୦—

ବାବୁ ନଗେନ୍ଦ୍ରନାଥପୁତ୍ର ତ୍ରେମୁକା ମାଜ-
ଷ୍ଟ୍ରେଟ କଟୋସ୍ତାରୁ ଏ ଜିଲ୍ଲାକୁ ବଦଳ ହୋଇ
ଗତ ସନବାର ଏଠା ସଦରକର୍ତ୍ତାଙ୍କଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟ-
ଭାର ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । କାର୍ଯ୍ୟନୀଳ ସଫଳତା
ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି ଏହାକ ବିଭୂର ଓ ବିଧିବଦ୍ଧ-
ରେ କଟୋସ୍ତାବସିମାନେ ଅଧ୍ୟନ୍ତ ସମୁଦ୍ଧ-
ଥିଲେ । ତ୍ରେମୁକାବାବୁଙ୍କ ଅଗମନ ସଙ୍ଗେ
ରାଜ୍ୟକୁ ସୁଖ୍ୟାଭର ସମାପ୍ତ ପାଇ ଅଗ୍ନେମାନେ
ବକ୍ତ ଅନୁଭବ ହେଲୁ । ଭରଣା କରୁଁ ଏଠାରେ
ସେ ଅଧିକ ସୁଖ୍ୟାଭର କରନ୍ତେ ।

—*~*~*

ଉତ୍କଳ-ପତ୍ରିକାପତ୍ରର ହାତୁଅନେକର ମଦା-
ଗଜା ବାହାଦୁରଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପୁସ୍ତକ-
ର ମହାଲକାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ବିବକ୍ଷଣପୂର୍ଣ୍ଣ
ସେଠାରେ ହୋଇଥିଲା । ପତ୍ରିକାଜକ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-
ନନ୍ଦସାମୀ ଏପରି ସୁନ୍ଦର ଓ ମନୋହର ବକ୍ତୃତା
ପ୍ରଦାନ କଲେ ଯେ ଅନେକଙ୍କର ନୟନ ଅଶ୍ରୁ-
ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା । ସମସ୍ତଙ୍କ ମଦାଗଜା ଉଦ୍ଧ-
ସହସ୍ର ଟଙ୍କା ଓ ତାଙ୍କର କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରମାନେ ଏକ-
ସହସ୍ର ଟଙ୍କା ଗୁନା ସାକ୍ଷର କଲେ । ଅଦୂର
ହେବା ଉପିବାର ସମ୍ଭାବନା ।

—*~*~*

ସନ ୧୯୧୦ ସାଲ ଡା ୧୯ ରଙ୍ଗ ନବମ୍ବର

ବିଜ୍ଞାପନରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଯେସମସ୍ତ ପ୍ରଗତି-
ଜନକ ହେବାର ଅନେକ କୋଇଥିଲ ସେସବୁ
ପ୍ରଗତିମୟ ମରତପୁର, ମାଲୁନ, ବଜ୍ରକୋଟି,
ପାରିକଦ, ମାଣିକପଟ୍ଟିକା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଏହି ମାହା-
ଲମାନ ଗୁଡ଼ିକ ଦେବାର ଅବସ୍ୟକ ବିବେଚନା
କରି ମାନବର ଶ୍ରେଣୀରୁ ଉକ୍ତି ମହାଲମା କର୍ମ
କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ ମୁକ୍ତି ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଅନୁମ-
ବିବେଚନାରେ ପ୍ରଥମ ବିଜ୍ଞାପନରେ ଉପ ଗେ-
ଥିଲି କର୍ତ୍ତମାନ ସମୋଦୟ ହେଲ ସୁଖର ବି-
ଅଟଇ ।

—୦୫୦୦୦—

ବଙ୍ଗଳାର କୃଷିବିଭାଗର ଉତ୍ତରକୁରସା-
ହେବ ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶର ଫସଲସମ୍ପର୍କରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ଭିତ୍ତିରେ ଏହି ମନ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛନ୍ତି କି
ବିଆଳୀ ଫସଲ ପ୍ରାୟ ବାରମାସ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ
ଶାରଦ ଫସଲ ୧୧୦ ପାଖରୁ ଅଧିକ ହେବାର
ଆଶା ନାହିଁ । ନଦୀ, ଦନାଜପୁର, ସାଦାବାଦ,
ଭାଗଲପୁର, ମୁର୍ଖେର ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କରେ ଏଥି
ମଧ୍ୟରେ ଠାରେ ଅନୁକୂଳ ଆଶଙ୍କା ହୋଇ
ଅଛି ଏବଂ ଉତ୍କଳ ବିହାରର ଅଧିକାଂଶ ସ୍ଥାନ
ଓ ପାଟନାବିଭାଗର ଦକ୍ଷିଣସ୍ଥିତ ଜନକପୁର
ଫସଲ ଅପ୍ରଭୁର ହେବାରୁ ଅନିଷ୍ଟ ଘଟିବ
ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଉଅଛି ।

—୦୫୫୫୦—

ସମ୍ବାଦବାହିକାରୁ ଅନନ୍ୟସହ ଅବଗତ
ହେବୁଁ ସେ ଗଜା ବିକ୍ରୟନାଥ ଦେ ବାଦା-

ୂର୍ ବାଲେଶ୍ଵରର ଶୋକନେତ୍ରୀ ଯୋଗ୍ୟ-
ନାମକ ଅଭିଭୂତ ଓ ପ୍ରାଚୀନ ପୁସ୍ତକାଳୟ
ପକୋର ବରଦାଳୁ ମନସ୍ତ କର ଜଳ ଶୁଣା-
ଇବାପାଇଁ ନୀଳ ଶୋକନେତ୍ରୀ ଆରମ୍ଭ କର-
ଅଛନ୍ତି । ଜଳ ଶୁଣିଲେ ମାଟିକାମ ଅରମ୍ଭ ହେବ
ଏ ଯୋଗ୍ୟ ଏକେକେ ଏକ ଏପରି ଯୋଗ୍ୟ
ପତ୍ରଅଛି ଯେ ଏକକ ଅର୍ଥବ୍ୟୟ ନ ହେଲେ
ଏକବର୍ଷମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେବା କଠିନ ।
ସୁଜାବାଦୀଦୁର ଏହି ବୃହତ୍ ସାଧାରଣ ହିଲ-
କର କାର୍ଯ୍ୟରେ ବାଲେଶ୍ଵରବାସିକର ଅସୀମ
ବୃତ୍ତତାର ଉତ୍କଳ ଦୋଳଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଏଥି-
ପାଇଁ ଅନେମାନେ ତାହାକୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଉ-
ଅଛନ୍ତି ।

ଅଜ୍ଞାପକ ପ୍ରକାର ଅନେକବର୍ଷ ହେବ ଏକା-
କେକେକେ ଉଠିବାରୁ ଲୋକେ ଏକପ୍ରକାର
ସେବଣା ପାସୋର ଯାଇଥିଲେ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ବାଲେଶ୍ଵରର ସମ୍ପାଦକମାନଙ୍କରୁ ଜଣାଗଲା
ଯେ କେତେକଦିନ ହେଲେ ତାହାର ଉତ୍କଳ-
ଶିରେ ସିନ୍ଦୂର ବସା ଖଡ଼ୀରେଖାମାନ ଅକ୍ତିତ
ହେବାର ଦେଖାଯାଇ ଥିଲା । ପୁଣି ପୁରୁଷୋ-
ତ୍ତମ ନିମ୍ନାଠାରୁଶୁଣାଙ୍କ ନାମର ଏକ ଅଜ୍ଞାପକ
ମୋତେ ପରପତ୍ନୀ ଦୋଳରେ ରହିବେ
ଲେଖା ଅଛି କି ଏବର୍ଷ ମାର୍ଗଶିର ଶୁକ୍ଳନା-
ର୍ତ୍ତସାର ଶେଷମାଳରେ କେହି ମଣ୍ଡାପିଠା ନ
କର ହେବ ବଦଳରେ ଛେନା ସନ୍ତେନ ଲଢ଼ି
ଉଦ୍ୟାଦ ବାଜିତେ ଏକ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ତମ
ଛେନା ଓ ଦକ୍ଷିଣା ଦେବେ । ଏ ଅଜ୍ଞାନ
ମାନଙ୍କେ ବଜ୍ରପୁତ ନାଶ ହେବ । ବୋଲିବା
ବାହୁଲ୍ୟ ସେ ସ୍ତମାନେ ଅଜ୍ଞାପକାଦ୍ୟରେ
ମଣ୍ଡା ବନ କର ହିଲ ମିଶ୍ଟାନୁ ବାଜିଅଛନ୍ତି ।
ମାତ୍ର ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କର ଅଣା ପୁଣି ହୋଇ ନାହିଁ ।
ଏକାକରେ ଭଗ୍ନମାନଙ୍କ ଅଣା ପୁଣି ହେବା
ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶର ମାନ୍ୟବର ଛେଟାକିଟ ସର
ଇନ୍ଦ୍ରପୁଟ ବାହାଦୁର ଅସନ୍ନା ଦେଫୁ ଏକମାସରେ
ଓଡ଼ିଶାକୁ ଶୁଭଗମନ କରବାର ଏକପ୍ରକାର
ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛି । ସେ ଉତ୍କଳମାସ ତା ୨ ଉ-
ତ୍କଳରେ ପୁଣ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚି ସେଠାରେ ଦୁଇଦିନ
ଏବଂ ପିଣ୍ଡିରେ ଏକଦିନ ରହି କଟକ ନଗ-
ରରେ ଭବନମାନ ହେବେ ଏବଂ ଏଠାରେ
ତା ୩ ନ ଅବସ୍ଥିତ କର ଉଦ୍‌ଘନ ଯାଣା

କରବେ । କେହିଝରଗଡ଼କୁ ଯିବାର ଅବଧ
କିଷ୍ଟୁ କଣାଯାଇ ନାହିଁ । ସମ୍ଭବତଃ ଉଦ୍‌ଘରେ
କେହିଝରର କଥା ମୀମାଂସା କର ବାଲେଶ୍ଵରକୁ
ଯାଣାକରିବେ ଏବଂ ସେଠାରୁ ମଧୁଭୂତଞ୍ଜଳି ଯିବେ
ଅଭାବ ଏବା ଏହି କଗରରେ ଦୁଇ ସପ୍ତାଦ
ଯାଦା ରହିବାର କଥା ଶୁଣା ଯାଉ ଥିଲା ତାହା
ନ ହୋଇ ନସହି ସମମୁଖରେ ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଶା-
ତ୍ରମଣ ଶେଷ ହେବ ।

ଦେବୀରପ୍ରଦେଶର ଆକବସ୍ତ ଜଗତ
ବରୁଦ୍ଧରେ ସେଦିନ କଲିକତାର ଉତ୍କଳସତ୍ତ-
ଗୁଦରେ ଯେଉଁ ବରୁଦ୍ଧଗଣ ହୋଇଥିଲ
ତହିଁରେ ମହାଶକ ଦୁଗାତରଣ ଲ ଓଡ଼ିଶା-
ଜଗତର ଉତ୍କଳ କର କହି ଥିଲେ କି ଗତ
ତୋଫାନରେ ଓଡ଼ିଶାର ଏକଅଂଶ ନାରଖାର
ହୋଇ ଯାଇଅଛି ଅଥଚ ସେ ଅଞ୍ଚଳର ଜଗତ-
କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ସରକାରୀ କର୍ମଗୁରୁମାନେ
ପ୍ରେରଣ ହେଉ ଅଛନ୍ତି । ଏ ସମୟରେ ପ୍ରଜା-
ମାନଙ୍କୁ ଅପଣାର ଅବସ୍ଥା ସଜାଡ଼ି ନେବାକୁ
ଅବକାଶ ନ ଦେଇ ଜଗତଦ୍ଵାରା ଲଶହଣ
କରବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । କଲିକତାବାସୀ କର୍ମ-
ଦାରମାନେ ଓଡ଼ିଶାବନ୍ଦୋବସ୍ତର ଚିନ୍ତା କରୁ-
ଅଛନ୍ତି ବଳୁ ଏଠା କର୍ମଦାରମାନେ କହିଲେ ।
କିନ୍ତୁ ଉତ୍କଳର ଅଧ୍ୟାୟ ।

ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କ ସଲଗ୍ନ-
ରେ ଗୋଟିଏ ଉଦ୍ୟାନ ଅଛି । ଗୁମ୍ଫାମାନେ
ଉକ୍ତ ଉଦ୍ୟାନର ଏକ ଖଣ୍ଡରେ ସଦୟରେ
ଗାକସବକ ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମସ୍ତ କରନ୍ତି
ଏବଂ ଅବଶ୍ୟକମତେ ଦୁଅରୁ ଜଳ ବାଜି ଦିଅନ୍ତି ।
ଏଥିରେ ସେମାନଙ୍କର ଏକକାଳରେ କୃଷିକା-
ର୍ଯ୍ୟର ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ଶସ୍ତ୍ରରଖିଳା ହୁଅଇ ।
ଏହି ସାକ୍ଷାତ ଲକ୍ଷମଣେ ଠାଏ ଅସାକ୍ଷାତ
ଲକ୍ଷ ହେଲାର ଦେଖାଯାଇଅଛି । ପୁରୁଷଲକ୍ଷ
ପୁରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟଦୃଷ୍ଟି କଲିକତାକୁ ବାସନା ଲକ୍ଷଣ-
ଗଜବରଣରେ ଏକଶତ ବର୍ଷରୁ ମୂଲ ଉଦ୍ୟାନ
ଏବଂ ଗୋ ୩୨ ଟା କୃଷ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି ।
ସେ ଅଞ୍ଚଳର ଓଡ଼ିଶାମାନଙ୍କର ପରଦାର ଦୁପ-
ଜଳ ଶୁକ୍ତି ଅପରଶର ପୁସ୍ତକାଳୟ ଯାନ
କରବା ଅଭ୍ୟାସ ଉତ୍କଳବାର ଅନେକ ଯତ୍ନ
ଓ ତେଷ୍ଟା କଫଳ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ବ୍ୟବହାର
ନ ହେବାରୁ କୃଷମାନଙ୍କର ଜଳ ନିତାନ୍ତ
କର୍ମଧ୍ୟ ହୋଇଅଛି । କିନ୍ତୁ ବିଦ୍ୟାଳୟର କୃଷ-
କରୁ ଉଦ୍ୟାନରେ ଜଳ ଯୋଗ୍ୟ ସମ୍ଭା

କାରବାର ହେବାରୁ ସେ ସବୁର ଜଳ ମଧୁର
ଓ ସୁକ୍ତ ଅଟେ । ଯେଉଁ ପିଲମାନେ ଏ ସମସ୍ତ
କୃଷର ଜଳ ପାନ କରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ମୁହଁରେ
ଭଲଜଳର ସ୍ଵାଦୁ ଗାଦୁ ଲାଗି ଯାଉଅଛି ଏବଂ
ସମ୍ଭବତଃ ସେମାନଙ୍କ ଯୋଗେ ବସ୍ତୁ ଲେକମା-
ନଙ୍କର ସ୍ଵାଦୁର ପରବର୍ତ୍ତନ ଦେଖିବା ବାରିଣ
ଦେଖାଯାଉଅଛି ଯେ ପୁସ୍ତକାଳୟର ଜଳ ଶୁକ୍ତ
ଗ୍ରାମବାସିମାନେ ସୁଲକ୍ଷଣକର ବ୍ୟବହାର-
ନିମନ୍ତେ ଚ୍ୟେନ ଯାଉଅଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କର
କୃଷଜଳପ୍ରକ୍ତି ଏପ୍ରକାର କୁସମ୍ଭାର ହେବାର
ଅନେମାନେ ଏଥିପ୍ରକାର ଶୁଣି ନ ଥିଲେ ।
ତାହା ଦୁଃସ୍ଵିଦାର ଅରମ୍ଭ ହୋଇଅଛି ବଡ଼
ସୁଖର ବସ୍ତୁ ଅଟେ ।

—୦୦୪୫୦୦—
ମୁଦ୍ରଣକାରୀ ସମତନ୍ତ୍ର ।

ଅନେମାନେ ଅଧ୍ୟାୟ ଲୁଣର ସହିତ ଅବ-
ଗତ ହେଲେ ସେ ତାଳତେର ସୁଜା ଗୁମତନ୍ତ୍ର
ବାରବର କୁରତନନ ଦେବ ତଳତ ମାସ
ତା ୧୮ ଉତ୍କଳ ଶୁକ୍ଳବାର ସନ୍ଧ୍ୟା ପ ୨ ଥା ସମ-
ୟରେ ଅପଣା ଗଜଠାରେ ଅକାଳେ ମାନବ-
ଲୀଳା ସମ୍ଭରଣ କଲେ । କେହି ଯାତାରୁ ମୁହ୍ୟ
ଦକ୍ଷିଣ ଉତ୍କଳ ସକ୍ଷେପ ଦୁର୍ଗନ୍ତ ଅନେମାନେ
ଅବଧ ଜାଣିତାଲୁ ସରମ ଦୋଳ ଦାହୁଁ । ସେ
ଦୁଇମାସ ହେଲ ଅର୍ଥାତ୍ ଗତ ଦଶହରଣ ବଡ଼
କାର୍ଯ୍ୟକାରୀରେ ସପରକାରେ ମତ୍ତରୁ ଯା
କର କରକତା ଗୟା କାଣୀ ପ୍ରକୃତ ଗାଣ
ତ୍ରମଣପୁକ ତଳତ ମାସ ତା ୩ ଉତ୍କଳରେ
ଏକମାସରୁ ଫେର ଅସିଥିଲେ । ବାଟରୁ
ତାହାକୁ ରକ୍ତାଭିଷାରସେଗ ଅକମଣ କରଥିଲା
ଏବଂ ବହୁକାଳପୂର୍ବରୁ ବାତଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ
ଗୋଟିଏ ଗୋଡ଼ରେ ଯାତା ଥିଲା ସେହେତୁ
ଶୁଣିବାବେଳେ ବସ୍ତୁ ବୋଧ କରୁଥିଲେ ।
ତାହାଙ୍କର ଶସ୍ତ୍ରର ନିତାନ୍ତ କୃଷ ଏବଂ ଉତ୍କ-
ଳ ବୋଧ ହେଉଥିଲା । ତା ୪ ଉତ୍କଳ ଶୁକ୍ଳ-
ବାର ଏଠାରୁ ଯାଇଥିଲେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମକୁ
ଯାଇ ଏକପ୍ରାୟମଧ୍ୟରେ ଫେର ଅସି ତା ୧୧-
ଉତ୍କଳରେ ନିଜ ଗଜକୁ ବଜେକଲେ ଏବଂ
ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିବାର ଦିନରେ ଏତୁର୍-
ଟନା ହେଲା । ଏଥିରୁ ଜଣାଯାଉଅଛି ଯେ
ଏ ରକ୍ତାଭିଷାରସେଗ ପ୍ରବଳ ହୋଇ ତାହାଙ୍କର
ପ୍ରାଣ ଘେନ ଶୁଣିଗଲା । ଏହାଙ୍କର ବସ୍ତୁ
ପ୍ରାୟ ୩୦୩୨ ଶ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଅନ୍ତ-
କାଳରେ ସେ ଅପଣାର ସୁଜାଗାସନ ଏବଂ

ଓଡ଼ିଶାର ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟର ପ୍ରଭୁର ସମ୍ମାନ ଥିଲେ । ବାସ୍ତବରେ ସେହି ସମୟରୁ ଓଡ଼ିଶାର ଗୋଟିଏ ମହୋତ୍ସବ ରହି ଥିଲେ ଓ ସେହି ରହିର ସାକାଶ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶାବାସୀ ଉତ୍କଳର ଘରେ ଘରାଏ ମନ ପରସର ପ୍ରଭୁତର ସୂଚୀୟ ଆଲୋଚନା ପ୍ରକାଶ ହୋଇ ଅଜ୍ଞାନ ଓ ଅଧର୍ମ-ଅଧିକାରୀଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଦେଖି ହୋଇଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ଚଳୁ କଳାକାରୀଙ୍କ ସେ ଅକାଳେ ଏପରି ଭଳି ହସର କରନ୍ତି ! ପରସରସହୃଦା ଓ ସଖୀ-କଳାକରର ପ୍ରଥମସୂଚୀ କରନ୍ତି କର ସାଧ ମନୁହୁତା କରନ୍ତି ଆରମ୍ଭ କର ସେ ଉପ-ପ୍ରସାରକୁ ଅନୁକୂଳ ଦେଲେ । କଷ୍ଟରେ ଲାଭକର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରକାଶ କରି ଦା-ରଣ କରି ଆନେ କିନ୍ତୁ କାଳ ଯାହା କରି ଦେଲାନାହିଁ । ଏଅଜ୍ଞାନ ଅତି କାହାହାସ ସାଗ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେବ ଏମନ୍ତ ଅସ୍ତା କରୁନାହିଁ । ସେ ଏସବୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁଥିଲେ ପ୍ରାୟ କରନ୍ତୁକାରୀକା କ୍ୟୁ କରି ଅଜ୍ଞାନ । ସରକାରୀ ସମସ୍ତ କୃଷ୍ଣ-ସୁଖା କରୁଥିଲେ ଏବ ମନେନା କରୁର କରି ସୁଖ୍ୟ ହୁଏରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲେଖୁଥିଲେ । ଏହାକର ଲେଖିବାର ଶକ୍ତି ମଧ୍ୟ ରହି ଥିଲା । ଅପରା-ଏକକାର କାର୍ଯ୍ୟ ଉପୋକ୍ତ ଲେଖି ସଂସାଧା-ରଣରେ ତାହା ପ୍ରକାଶକର ଅଭାବ ମୋତର ଓ ଜ୍ଞାନ କରୁର ସକାଶେ ସରକା କରୁକାନ୍ ଥିଲେ । ଏହାକ ମୁଖ୍ୟରେ ସେମନ୍ତ ବାଳ-ରେରକାଶୀ କେମନ୍ତ ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଶାବାସିମାନେ ଭର ଶୋକ ସନ୍ତାପ ଲାଭ ଅଜ୍ଞାନ ଏବ ଅନେକ ଭବ ଏହାକୁ ହୁଏରେ । ପରମେଶ୍ୱର ଏହାକର ଅଭାବ କୁମଳ ଏବ ପରକାରକର-କର ସାନ୍ତାଣୀ ସଧାନ କରନ୍ତୁ ଏକତ ଅମ୍-ମାନକର ପ୍ରର୍ଥନା ।

ସୁବଲିଭବମେଷୀ

ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ଭାରତେଶ୍ୱରୀ ଜଗତ ମହା-ସଖୀ ଉଦ୍‌ଘୋଷଣାକ ସୁବଲି ଅର୍ଥାତ୍ କ ୧୦ ଶ୍ରେଣୀର ଶ୍ରେଣୀ କରକାର ମହୋତ୍ସବର ହୁ-ରାଥେ ଏକକରରେ ଗୋଟିଏ ସୁବଲି ଲିଖ୍ୟାତ ପ୍ରାପତ କରିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ହୋଇ ସାମୟିକ ଉପୋକ୍ତ ପ୍ରମୋକ୍ତ ହେବା ଉପା ଏଥି ଜମନ୍ତେ ପୂର୍ବକ ହେବା ସୁବଲିଭବମେଷୀ-ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତଙ୍କର ହୋଇ ଥିଲା ଏବ ଏ କରକର ମିତ୍ତନସିପାଳିଣୀ ଏଥି ଜମନ୍ତେ ପ୍ରମୁଖ ପାଠ-କରୀବ ଟିକା ହେବା ଦେବାକୁ ସମ୍ମତ ହୋଇ

ଥିଲେ । ସୁବଲିଭବମେଷୀ ସାମୟିକ କର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେବୁ ମିତ୍ତନସିପାଳିଣୀ ସହକ ପରସର କରି ଜମନ୍ତାଅବସ୍ଥା ସହକର ଦକ୍ଷିଣପାର୍ଶ୍ୱରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାକ ସୁବଲିଭବମେଷୀ ସହାସେ ନିଷ୍ପତ୍ତ କଲେ ଏବ ଏହି ଉଦ୍ୟାନସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରେ ମିତ୍ତନସିପାଳିଣୀ କ୍ଷେତ୍ର ଅପ୍ରକ ଦେଖାଇ-ଥିବାକୁ ଉକ୍ତ ବାର୍ଯ୍ୟର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାର ଏବ କହି ଜମନ୍ତେ ଅଦାୟ ହୋଇଥିବା ଦେବା ଟିକା ମିତ୍ତନସିପାଳିଣୀର ଅର୍ପଣ କରି ଅନୁକୂଳ ଦେଲେ । ମିତ୍ତନସିପାଳିଣୀ ବାର୍ଯ୍ୟର ଉଦ୍‌ଘୋଷଣା କରି ଅଜନମରେ କୁମ୍ଭି କିମ୍ବ କରିବାର କନୋବସ୍ତ କରୁ ପ୍ରାୟ ପଞ୍ଚଦଶ ବାହାର ଗଲା । ଶେଷରେ କୁମ୍ଭି କିମ୍ବ କରିବାର ବଜ୍ର-ପକ ବାହାରଲା ଓ ଦର ଉଦ୍ୟାନ ଯାହା ଉଠି ଯିବ ବହିର ଶେଷାସ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦେଲା । ଏଥି-ମଧ୍ୟରେ ଏକକ ନୂତନ ଜମାତନମରେ ମିତ୍ତ-ନସିପାଳିଣୀର ନୂତନ କମିଶନରମାନେ ଅଥର ସେମାନଙ୍କର ତେଅରମାନ ଉକ୍ତ ପ୍ରମୁଦରେ ସୁବଲିଭବମେଷୀ ଦେବା ପ୍ରମାଦକୁ ଅଜ୍ଞାନ୍ୟ କରି ସେ କମି କିମ୍ବ କରୁ କାହାଣ୍ଡି ଏବ ମିତ୍ତ-ନସିପାଳିଣୀଙ୍କରେ ପୁଣ୍ୟ ଯେଉଁ ଗୋଦାମ ଥିଲା ସେଠାକୁ ମିତ୍ତନସିପାଳିଣୀର ଉଦ୍ୟାନ ଅଗ୍ରୀ ହାଟର ଜମରେ ଗୋଟାଏ ଶାଳସକର କରି ରୁ କରି ଅଜ୍ଞାନ ଏବ ସେଠାରେ ସୁବଲିଭବମେଷୀ କରିବେ ହୋଇ ଶୁଣାଯାଉଥିଲା । ସୁବଲି-ଭବମେଷୀ ଯେଉଁ ପ୍ରାକରେ ଉଦ୍ୟାନ କରିବାର ସ୍ଥିର କରି ବହି କମିନ୍ତେ ମିତ୍ତନସିପାଳିଣୀର ଟିକା ଦେଇ ଥିଲେ ଓ ପୁଣ୍ୟ ମିତ୍ତନସିପାଳିଣୀ-ସକରମାନେ ତାହା ପ୍ରକାଶ ପ୍ରକାଶ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରଭୁତ ହୋଇଥିଲେ ନୂତନ କମିଶନରମାନେ ତାହା ଅଜ୍ଞାନ୍ୟା କରିବାକୁ ସମମ ହୋଇ ଅମ୍ଭେମାନେ ବହି କ ସାନ୍ତୁ । ସୁବଲି-ଭବମେଷୀର ଟିକାସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମିତ୍ତନସିପାଳିଣୀ ଏକକ କେଇ ଅପେ କହିର ଘୋଷଣା କରିବାହାସ ଅବକ ହୋଇ ଅଜ୍ଞାନ । କିନ୍ତୁ ଦେହରେ କର୍ତ୍ତମାନର କମିଶନରମାନେ କିମ୍ବତ୍ତେ କଲେ ମିତ୍ତନ-ସାଳିଣୀର ବାର୍ଯ୍ୟରେ ଲେକକର ବ୍ୟାସ ରହିବା କଠିନ ଦେବ । କ୍ଷେତ୍ରର ଉକ୍ତ ପ୍ରାକଟି ଏହି ଦେହରେ ପସନ ହୋଇ ଥିଲେ ବହିର କୁର-ବଗର ବସନ କିନ୍ତୁ ଦର ଥିବାରୁ ଲେକ-କର ନିଷାସ ମାରିବାର ସ୍ଥାନ ନାହିଁ ଏବ ସେଠାରେ ଉଦ୍ୟାନ ଦେଲେ ସେ ଅଜ୍ଞାନର ଲେକମାନେ ବାସୁ ସେବନ କରିବାର ସୁଯୋଗ

ପାଇବେ ଏବ ଉକ୍ତ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର ଉନ୍ନତ ଦେବ । ଅବଏବ ଉଦ୍ୟାନଟି କେବଳ ଘୋର ସକାଶେ ନ ହୋଇ ସଧାରଣସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରୟୋଜନ ହୋଇ ପସନ ହୋଇଥିଲା । ହାଟରେ ଉଦ୍ୟାନ ଦେଲେ ସେ ଫଳ ଦେବ ନାହିଁ କାରଣ ହାଟର ସ୍ଥାନଟି ପୂର୍ବରୁ ପର-ସାର ହୋଇଥିବାରୁ ବାସୁସେବନର ଉପ-ଯୋଗୀ ହୋଇ ଅଛି । ସୁବଲି-ଭବମେଷୀ ପ୍ରସା-ବର ଫଳ ଏହି ଦେବ ଶେ ନରକର ଏବ ଅଂଶର ଲେକମାନେ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷାର ଉପାୟକୁ ବସ୍ତର ଦେବେ ଏବ ଯେଉଁଠାରେ ତାହା ଦେବ ସେଠା ଲେକକର କରୁ କୁପ-କାର ଦେବ ନାହିଁ । ଦେବଳ ମିତ୍ତନା କ-ବତେସ୍ତପାଞ୍ଚରେ ହେଲେ ତେଅରମାନଙ୍କର ଘୋର ଦେଖିବେ । ବାସ୍ତବରେ କର୍ତ୍ତମାନ ସାବେବ ତେଅରମାନଙ୍କ ଅମଳରେ ମିତ୍ତ-ନସିପାଳିଣୀ ଦେବଳ ଘୋରକୁଟି ସକାଶେ କରୁ ଜମରକାସିକ ସାସ୍ତ୍ୟରକ୍ଷା ଓ ଅଭାବ ଦେଖି ପସରେ ଅଦୈ ମନୋଯୋଗୀ କୁହନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ନ ଦେଲେ କ ଗରୁଡ଼ିରେ ଜଗରକାସିକର ଯେ ଉଦ୍ୟାନ ଶକ୍ତ ହୋଇଅଛି ବହିର ପ୍ରକ-ତାର କରିବା ପୁଣ୍ୟ ଶାଳସକର କରି କର-କାରେ ଏକ ମନୋଯୋଗ ଓ ଅର୍ଥ କ୍ୟୁ ହୁଏ । ଜଗରକାସିକର ଏକସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାଳ ହେବା ଉଚିତ ।

ଯୌକତାସୀ ଅବ ଲଭ ସସ୍ତାର । ସୁବଲିଭବମେଷୀର ଉଦ୍‌ଘୋଷଣା ଯେଉଁମାନେ କମିଶନ କରୁକୁ ହୋଇଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରସା-ବ ନୂଷାରେ କିମ୍ବତ୍ତ ସୁବଲିଭବମେଷୀରେ ଏବ-ଶ୍ରେଣୀମେ ଯାହା କରୁଅଜ୍ଞାନ ତାହା ଶାଠକମାନକୁ ଜଣାଇଅଛି । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରକଦାସବ୍ୟର-ସ୍ତର ସମ୍ପାଦ କଷ୍ଟରେ ଶ୍ରେଣୀମେ ଏବ ଅପେ ସଂସେପ କ ଗୋଉଅଛି । କମିଶନରମାନେ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଏହି ପ୍ରଧାନ ଦେବ ବାହାର କରୁଥିଲେ ଓ କରପଦାଳିଣୀ ମାନେ କିମ୍ବତ୍ତଦାଳର ଉଦ୍‌ଘୋଷଣା କାର୍ଯ୍ୟ ଯଥାସ୍ଥିରେ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଜମ୍ଭାମାନଙ୍କୁଟି-ମନେ ଅର୍ଥାତ ମାଳିଙ୍ଗୁଟିକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବର ଦେଖୁଥିଲେ କରୁର ବସ୍ତୁଟ ଅନେକ ପରମା-ଣରେ ଉଣା ହୁଅନ୍ତା । ମାଳିଙ୍ଗର ଶେଷକଟ ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ଉଦ୍ୟ ହୋଇ ନୂତନ କିମ୍ବତ୍ତଦାଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଅଜ୍ଞାନ । ଏହି କିମ୍ବତ୍ତ-

କାଳକ୍ରମେ ଶରଣାର୍ଥୀ ହେବ ଦୋ-
 ଶୁଳ ଦୋଳିଥିବାକୁ ଚାହେଁ କଥେଇଲୁ ।
 ଭୈରାବନାଥଙ୍କରୁ ସାଧୁମୁଖେ କହା
 ଉତ୍ତମର ଶ୍ରେୟର ପ୍ରକାଶ ଦେଖା ପାରିଅଛୁ ।
 ତହିଁକୁ ଅନୁମାନ ଦେଉଅଛୁ ଅଗାଧଲକ୍ଷ୍ମଣ-
 ରେ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମଣମହାର୍ଯ୍ୟ କପୋତ ଗୁଣେ ଦେବ
 କର୍ମଦାରକର ଏହିସମୟରୁ ସାଧ୍ୟାଳ ଦେବାର
 ଛୁପିବ କେହିଲେ କଥକର ସମ୍ପାଦନା ମାତ୍ର
 ଅମେନାକେ ଏଡ଼େ କହା ନିୟମର ଅବଶ୍ୟକ-
 ତା ଦେଖି ନାହିଁ । ଭୂମିଭାଗରୁ ଉତ୍ତମରୁ
 ରେ କ ଦେଲେ ଯେପ୍ରକାରେ ମାକାଳି ବିଲମ୍ବ
 ଦୋଳ ଅପାୟ ଦେଉଅଛୁ ଓ ଭୌତସମୟେ
 ଏକ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ଟଙ୍କା ଅନ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ସର୍ପିଣ୍ୟକୁ
 ରକ୍ତ ନାହିଁ ସେପ୍ରକାରେ ଦୁଇ ଭ୍ରମର ବଳମୁରେ
 ସରକରକର ଏମନ୍ତ କ ଶକ୍ତି ଦେଉଅଛୁ ?
 ଜମିଦାରଙ୍କର ସମୟ ଅସମ୍ଭବପ୍ରକାରେ ଶିବ ଦୁଷ୍ଟ
 ଉତ୍ତମା ଉତ୍ତମମୁଖେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଟଇ ଉତ୍ତମ-
 କାର୍ଯ୍ୟ ସଦାକା ନିବିଡ଼ିକା ଅନୁସାରେ ଶୁଣି
 ନ ପାରେ ଗାଧୁମୁଖେ ଶୁଣୁ ବୁଝିଅଛୁ ଯେ
 ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟସିଲରେ ଅଧିକ ବାଳା ପଞ୍ଚୁଅଛୁ ଏକ
 ତହିଁ ପାଇଁ ତହିଁକୁ ନିବର୍ତ୍ତ ଦେବାକୁ ଉପଦେଶ
 ଦେଉଅଛୁ । ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମ ପ୍ରକାଶନାରେ
 ଜମିଦାରଙ୍କପ୍ରକାରେ କଠିନ ଦେବା ଘୋରମାୟ
 ହୁଏ ।

ପଥପ୍ରଦର୍ଶୀକୁ ଭଲ ଭାବୁନପରେ ମଧ୍ୟ
 ବହୁ ଚାହେଁ ଦୋଳିଅଛୁ ଏକ ଏପ୍ରକାରେ
 ରେଖାଅଛୁ କ ଉତ୍ତମା ନାଶିଲସମୟରେ ଅଗେ
 ପଥର ଭରାଏ କାଟି ନେଇ ଅବଶିଷ୍ଟ କରୁ-
 ଠରେ ଉତ୍ତମ ଦେବ । ଏପରି ଦେଲେ ଜମି-
 ଦାରମାନଙ୍କପ୍ରକାରେ ଅଳ୍ପମାୟ ଦେବ କାରଣ
 ଦେବର ପଥପ୍ରଦର୍ଶୀକୁ ଭଲ ବାଳା ସକାଶେ
 ମଦାଳି ଲକ୍ଷ୍ମଣରେ ଅଧିକ ।

ମନୁଷ୍ୟରୁଦ୍ଧାନ୍ ଉତ୍ତମା ବାଖଲ ଦେବା-
 ସମ୍ଭବରେ ମାନବର ଶ୍ରେଷ୍ଠଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୁଝିଅଛୁ
 ଯେ ଉତ୍ତମାରେ ଠାକରର ଭଲମୁଦେହୁ
 ଦେବେକ ମନୁଷ୍ୟର ସଦାସମୟରେ ପଦୁଷ୍ଟ
 କ ସୁଖ । ମାତ୍ର ଏପ୍ରକାରେ ଠାକରର ଠାକର
 ନିରବାର ବହୁ ଲେଖା ନାହିଁ ଅଥଚ ଏପରି
 ଅଧିକ ସୁଖା ଶୁଣି ନ ଯାଇ ଲକ୍ଷ୍ମଣା ଦେବ
 ମନୁଷ୍ୟର କ ପଦୁଷ୍ଟରେ ମାଦାଳି ଲକ୍ଷ୍ମଣେ
 ଅଧିକ ଦୋଳି ଲେଖାଅଛୁ ବସ୍ତୁରବର୍ଷରେ
 ଏପରି ମାଦାଳି ବାଳା ସକ୍ଷୁଦାୟରେ
 ଲକ୍ଷ୍ମଣେ ଅଧିକ ବହୁ ମଧ୍ୟରୁ ୧୦୭୧

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଦେବ ଓ ସାଧୁମୁଖେ ମୋକଦମା ପୁଣ୍ୟକୁ
 ଉତ୍ତମା ଦୋଳିଅଛୁ ଏକ ଲକ୍ଷ୍ମଣାୟମଧ୍ୟରେ
 ଶ୍ରେଷ୍ଠଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅଦେଶଦେଲଅଛୁ କ ବାଳାଦାର
 ସମ୍ପତ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମଣର ପୁଣ୍ୟ ପ୍ରମାଣ କ ଦେଲେ
 ବାଳାବଳୀ ସକାଶେ ବାଳାକୁ ବଦଳନ୍ତୁ ବହୁ
 ଯିବ ନାହିଁ ।

ଲକ୍ଷ୍ମଣର ଉତ୍ତମକାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ଅଧି-
 ଲକ୍ଷ୍ମଣର ଦୋଳିଅଛୁ ଏକ ସେପ୍ରକାରେ କୁଳିନ
 ନିୟମ କରବାକୁ ଉତ୍ତମମୁଖେ ମନସ୍ତୁ କର-
 ଅଛୁ ।

ସାପାଦିକ ସମ୍ବାଦ ।

ଅମରାବତର ମାନବ୍ୟ ବନିଶୁର ଶ୍ରୀମୁଖ ଉ ୩୧୧
 ପାଦେକ ଶ୍ରୀମତୀରୁଦ୍ଧାନ୍ ଉତ୍ତମମଧ୍ୟରୁ କର ପଦ ବୁଝା-
 ନାକ ଏ ମତରେ ପଦୁଷ୍ଟ ଅଛୁ ।

ଦେଖା ମାନବ୍ୟ ବାହୁ ଉତ୍ତମମଧ୍ୟରୁ ବୁଝା ବାଖୋବୁ
 ବରତ ଦୋଳି ଉତ୍ତମମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତମପ୍ରକାରେ ପଦୁଷ୍ଟ
 ଏଠା ସରମପଦୁଷ୍ଟରେ ଉତ୍ତମ ପୋଲଅଛୁ ।

ଏ ବରତର ଲକ୍ଷ୍ମଣମାନେ ବୁଝାବରତରେ ବହୁ
 ଅମୋଦ ବରତରେ ଉତ୍ତମ ଅଛୁ । ସେପ୍ରକାରେ,
 ମାକାଶମୟ, ମାକାଶମୟ ଉତ୍ତମ ଏମାସ ବାଧୁ
 ଦେଉଅଛୁ ଅଥଚ ପ୍ରଥମ ଦାବରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦେବ ।

ଉତ୍ତମର ବିଶ୍ୱାସୀର ବାହୁ ଦାବରେ କୋଶ ପଦ-
 ସମ୍ପ୍ରଦାୟେ ବୁଝାବରତେ ମୁଦାମଧ୍ୟରେ ପଦୁଷ୍ଟ ଦେଲେ ।
 ଏପ୍ରକାରେ ଏକ ଦେବାଳୟ ମୁଦା ଦୋଳିଅଛୁ ଓ ଅନ୍ୟ
 ଦେବାଳୟରେ ଅଳ୍ପକର ରକ୍ତ ଶ୍ରୀମତୀରୁଦ୍ଧାନ୍ ଦୋଳିଅଛୁ ।
 କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏମାସ ବିଶ୍ୱାସୀରକର ଏପରି ସଂସ୍ଥା
 ଉତ୍ତମରେ ବାହୁ ଦେବ ଦେବ ମାତା ?
 କୁଳିକା-ଗୋଳେଟି ।

ଦେଖାପ୍ରକାରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମାନବ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଏକ ଏକ ପାଟ
 ଦାବରେ ବୁଝା ବାଖୋବୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମାନବ୍ୟ ମଧ୍ୟ ମନୁ-
 ଶ୍ରୀମତୀରୁଦ୍ଧାନ୍ ଉତ୍ତମମଧ୍ୟରୁ ଓ ଉତ୍ତମର ଶ୍ରୀ ମାତ-
 ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମଧ୍ୟ ଏକ ଏକ ଦେଖାପ୍ରକାରେ ପଦୁଷ୍ଟ
 ଦେଲେ ।

ଏକ ଏକ ପାଟେ ଯୋଗଦାବ ଦାର୍ତ୍ତପ୍ରକା-
 ନକ ଶ୍ରୀ ୩୦୭ ଉତ୍ତମା ସମାପ୍ତ ଦେଲେ ।

ବାହୁ ଉତ୍ତମର ପଦୁଷ୍ଟ ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମର ଅଧିକା
 ମନୁଷ୍ୟରୁଦ୍ଧାନ୍ ଅନ୍ୟାନ୍ୟରୁ ଉତ୍ତମ ଦେଲେ ।

କୃତୀ ଉତ୍ତମର ପୁଣ୍ୟ ମୁଦାସମ୍ପଦ ବାହୁ ଉତ୍ତମର ପୁଣ୍ୟ
 ଉତ୍ତମର ଅଧିକା ମୁଦାସମ୍ପଦ ଉତ୍ତମ ଦେଲେ ।

୧୮୧୧ ମସିହା ଓ ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମମାନେ ଶ୍ରୀମତୀରୁଦ୍ଧାନ୍
 ଶ୍ରୀମତୀରୁଦ୍ଧାନ୍ ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମର ଅଧିକରେ
 ଲେଖାବାହୁ ଦେବ ଦୋଳି ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମର
 ଉତ୍ତମ ଦୋଳି ଅଛୁ ।

ଦେଖା ମାନବ୍ୟ ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମର ଶ୍ରୀ
 ଏକ ଏକ ପଦୁଷ୍ଟ, ଉତ୍ତମ ଓ ବାହୁ ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମ
 ଉତ୍ତମ ଓ ଉତ୍ତମରେ ଓ ବାହୁ ଦେବାଳୟର ଉତ୍ତମ ଓ ବାହୁ
 ମନୁଷ୍ୟର ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଏକ ଉତ୍ତମ ଓ ବାହୁ ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମ
 ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମ ଓ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମ ।

ଦେଖା ବର୍ଷର ଦେ, ଦ, ଯୋଗଦାବ ସରମେ ପୁଣ୍ୟ
 ଶ୍ରୀମତୀରୁଦ୍ଧାନ୍ ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମରେ
 ଅଧିକ, ଶ୍ରୀ ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଅଧିକ ।

ଦାସ ଉତ୍ତମା ଉତ୍ତମର, ଦ, ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ

ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଅଧିକ । ଏପରି ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ

ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ

ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ

ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ

ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ

ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ

ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ

ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ

ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ

ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ

ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ

ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ

ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ

ଉତ୍ତମର ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ
 ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ ଉତ୍ତମରେ

କରୁଣ କରବାରେ ଜଣାଯାଏ ଯେ ବୁଦ୍ଧସାମିର
 ଶୋଣିତ ଶାସ ଦେବ ନାହିଁ । ସେଦେହୁ ଉକ୍ତ
 ବାହୁର ପୁତ୍ରକୁ ସେବାକାନ୍ତ ଆଉ ପ୍ରଭବନ
 ଦୁଇ ନିଜେ ମୁଦକୁ ଅପୃଥକା ପୁଲେ ମୁଦ-
 ବାଦାକୁ ଫିଟାଇ ଦେବାରେ ଦୋଷୀ
 ।। ଦୟା ଶାଳକମାନେ ମୁଦ ଅବସ୍ଥାରେ
 ବୁଦ୍ଧସାମିର ଘରେ ତାହା ପ୍ରକାଶ ନ
 ଯାଗେ ଦୋଷୀ ବୋଲିଯାଇ ନ
 ପ୍ରଭବ ମହାସୟ ସେବେ ପ୍ରକୃତ
 ଶୁଣି, ତେବେ ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିରେ

କହ ଲୋକୀ ନୁହନ୍ତି ।
 ଭଲରସିବସୁର } ବସନ୍ତ
 ୩୧୮୧୨୧୧ } ଶା ଯୋଗେନୁମିତ୍ତ
 (ବାଦ୍ୟବିଶାଳଦ)
 ସଖାଦଳ
 ଅର୍ଦ୍ଧଶତାବ୍ଦୀପ୍ରଥମପଦ

CURIOSITY OF URIA LITERATURE.
 କୁରୁକପୁରା—(୧ମ ଭାଗ—୨ମ ସର୍ଗ)

ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ।
 ଦକା ନିଶା ବର୍ଷେ ବାର ଯମ ଗରୁଡ଼ରେ,
 ଝୁପ ଝୁପ ଝୁପ ଝୁପ ଶବଦ ସଞ୍ଚରେ ।
 ତରୁ ନିତା ବୁଲୁ ବୁଣ ଶାସ ଶୁଦ୍ଧେ ଅଜ,
 ଏତଦାଳେ ପ୍ରକୃତର ଚାଳପୁର ବାଜି ।
 “ଦକା ନିଶା ବର୍ଷେ ବାର”—ଦକା ନିଶା-
 ଶବ୍ଦସମ୍ଭବେ କି ? ଚରକାଳ କି ? ନା ଦେବକ
 ଶୈବାଳରେ ? ବାର ବର୍ଷାକାଳରେ ବର୍ଷ-
 ା ନିଶା-ବାରମାସ ବର୍ଷାକାଳର ଭଲକଥା
 ଦକା ବାର ବର୍ଷୁଅଛି—ଚରୁ, ନିତା, ଗୁଣ୍ଡ, କୁଣ୍ଡ
 ଯାହାଗରୁକର କିଲକ୍ଷ୍ମି ଉଦ୍ଧୃତପଦାର୍ଥ)
 ଭାବରେ; ଶକ ଦେଉ ଅଛି—ଝୁପ ଝୁପ ଝୁପ ଝୁପ ।
 କରୁ କିପ୍ରମ ଭର କହୁଅଛନ୍ତି (ଉପ୍ରେଷା ନୁହେ)
 ଏ ତରୁ ନିତାମାନଙ୍କର ଶାସ ପ୍ରକାସର ଶକ,
 ଝୁପ ଝୁପ-ସଦକାଶା ଏ ବସର ନୁଅ
 ଶାସ ପ୍ରକାଶ । କର କହନ୍ତୁ ନା ଏ-
 ଦାସର ପକାଉ ଅଛନ୍ତି । କହକର ସ୍ଵର
 ଶକ ଦେଖଇ ! ଝୁପଝୁପ ଝୁପଝୁପ ସହ
 ପୁରୁର ଶିଳ୍ପିନି ଶିଳ୍ପିନିର କେମନ୍ତ ମଧୁର
 ନ ! “ବାଜ” ଲାଗି “ଅଜ” ଯେ ମରାଗଲା !
 ପ୍ରଭବର ଭବି ବରେ ଦଳଦଳ ସଦା,
 ଚମିରର ଚକ୍ରେ ବଦ ସରେ କ ଶରଣା ।
 ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଯାଗେ ଘନେଘନେ ଚପଳା ପ୍ରମଦା,
 ଶାଳ ଅବସାନ ଶୁଣ କହୁର ବାମଦା ।

ଘନ, ଘନଘନ ରସକରେ ପ୍ରଭବର ସଦା-
 ସୁଖି ଏଣେ ଚମିରର ଚକ୍ରେ । ଘୋର ଅଜ-
 କାର । ଶାଣିଶୁଣି ଏହି ଅର୍ଥ କରଣାଦ-ମେଦ-
 ମାନ ଅକାଶ ପଥରେ ଧାକିଲ ଦେଉଅଛି,
 ବେଳେବେଳ ଅଂଶୁମାଳୀ ଦେବ ବୋଲି
 ଦେଖା ଦେଉଅଛନ୍ତି । କର କହୁଅଛନ୍ତି—
 ମାନ ଅବସାନ ଶୁଣ କହୁର ଚପଳା ପ୍ରମଦା
 ଘନେ ଘନେ କି ? ଛା ! ପ୍ରକାଶା ସହ
 ଚପଳା ବାଜକାର ଉପମା ! ଶପଂସରସଦଳ !
 ନିର୍ଲକ୍ଷ ରସିକତା !

ଶବ୍ଦରଜମରୁରବେ ଦତ୍ତଦତ୍ତ ରଞ୍ଜେ,
 ପ୍ରଭଧନ ବସନ୍ତ ବରୁରେ ପ୍ରବଞ୍ଜେ ।
 ସେ ସହି ସେ ଚହି ବସେ ଅସାରକୁ ଚହି,
 ଚଗଡ଼ର ସଦୃଶ ଚଳକାର ନାହିଁ ।

ତୁମ୍ଭେ ସଦୃଶେ ଶବ୍ଦରଜମରୁରବ
 ଶୁଣି ଅପୁଅ—ଦତ୍ତଦତ୍ତରବର ଶୁଣି କାହିଁ,
 ଅଜିତାର ଦତ୍ତଦତ୍ତରଜିତା ଶବ୍ଦରଜମରୁରବ
 ସର ନୁହେଁ କି ? ବର୍ଷାକାଳରେ ଦେଖୁ—
 ସଦୃଶମାନଙ୍କରେ ଗାଡ଼ ଘୋଡ଼ା ଅବଶାନ୍ତ
 ଦେଉଅଛି—ରେଲଗାଡ଼ ହୁଟିଅଛି—ଦାଟ,
 ଦାଟ, ବଜାରି, ଦାଟ ସଦୃଶରେ ଚମିପ୍ରେତ
 ମଥାରେ, ଚିତାରେ ବର୍ଷା ଶୁଣି ସୁନ୍ଦାରୀସାଧ-
 ନକୁ ବ୍ୟସ୍ତ—ଅବଶାନ୍ତ ହେଉଥିବା ବାରଧାସ
 ପଡ଼ୁଅଛି—କେଦାରରେ—ଲଜନଅ ଅକନ-
 ମତରେ ଗୀତ ଗାଉ ବଳିଅ ସହର ବେତେ
 ଅଲାସ ଭର ଲଜନ ଚାଲୁଅଛି । ଏତ ସାଧ-
 ରଣ ବର୍ଷାକାଳର ମଥା । କହକର ତରୁ ଏ
 ଅସାଧାରଣ ବର୍ଷା ! ଭେଦବନ୍ଧ୍ୟ ହେ ! “ସେ
 ସହି ସେ ଚହି ବସେ—ସଦୃଶ ଚଳକାର
 ନାହିଁ” ସମସ୍ତଙ୍କ ଗୋଡ଼ରେ ଦେଇ—ଦା
 କର ଅସାରକୁ ଚହି ବସିଅଛନ୍ତି—ମୁହିଁରେ
 ପଶପଶ ମାଛ ପଶି ଯାଉଅଛନ୍ତି ।

ଧୁଳି ଧର ବାରେ ବାରେ ହୁଅଇ ବାଦାର,
 ଅଦରକା ଅସେ ହୁଡ଼ ହୁଅଇ ଶ୍ୟାମ ।
 ପ୍ରଥମେ ଚମରୁପରେ, ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ହୁଅରୁପରେ
 ଜାତ—କୃତ—ପଣା । ଏ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭା ଯେମନ୍ତ
 ଦଳନନେ ! ସମରେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଚଳି ବଦା
 ହବା ବହୁଅଛି । ଚୁନ୍ଦାସୁଖର ବସିଣା ଅଦାୟ
 ଭରବାଲଗି ନନେ ଗୀକୁ ବାଦାର ଅଛନ୍ତି ।
 କହକର—“ଶାଶାମୁଗ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭା କହନ୍ତେ କ
 ସରେ”

ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର—“କହକର ଦୁର୍ଲ୍ଲଭା କହନ୍ତେ
 କ ସରେ” ।

ଲମ୍ବାଇ ଲଙ୍ଗୁଳ ଚଳେ ସରକରକରେ,
 ଯାର ଅଗ୍ର ଦେଇ ସଦା ଦେହ ମରୁ ହରେ ।
 ଦରୁ ଜାଳରେ ବସିଅଛି—ଲଙ୍ଗୁଳ ବସ-
 ତର ସଞ୍ଚସର ସିଦ୍ଧା ହେଲି ପଡ଼ିଅଛି । ଲଙ୍ଗୁଳ-
 ଅଗରୁ ମରୁ ହେଉଅଛି । ବାଦା ! କ ଅପଦ
 ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ! କହକର ଦୁର୍ଲ୍ଲଭାଗରୁ ଘେନି ବସ-
 ବର ଘାଟି ଲଙ୍ଗୁଳ ଲମ୍ବାଇ ଦେଇଅଛି—
 ଲଙ୍ଗୁଳ ଅଗରୁ ବସ ହେଉଅଛି ! କହ କହ
 କୁଣ୍ଡ ନାହିଁ ବେସ !

“ All is well that ends well ” ଚମରଣ
 ବେରକାଶାଳ }
 କଲକତା }

ମୂଲ୍ୟପତ୍ରି ।

ଗାରୁ ବଦାକର ଦାସ ଗୋଟି ହେଉ ମାତ୍ର	୧୦୯
କହକରମହାତ୍ମ୍ୟ	୧୨୯
ଗୋକୁଳାଚଳ ଚୌଧୁର	୧୩୯
ଗୋବିନ୍ଦ ମିତ୍ର ଶତ କରକାବ୍ୟ	୧୪୯
ଦକା ବସେ ଶତ	୧୫୯
ଗାରୁ ଦେବଦାସ ମିତ୍ର ଅପୁରୋହର	୧୬୯
ଗର୍ଭାହର ବସ	୧୭୯
ଦତ୍ତଦତ୍ତ ମିତ୍ର ବାମନଦାସ	୧୮୯

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ନାମାବଳୀ ।

ହୁଦ୍‌ମାନଙ୍କର ଦେବାଜିତାଦ ସମୟରେ
 କୁରୁକପୁର ସରୁପ ଅଙ୍ଗରେ ଧାରଣ କରକାର
 ମନୋହର ନାମାବଳୀ ବା ସମ୍ପରକଣ୍ଠ; ଲମ୍
 ପ୍ରାୟ ୩୨୫ କ ଓଷାର ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଏସ୍ତରେ
 ଶ ଚମବାଅକ ପ୍ରଭୁପୁତ୍ର ପାଦପଦ ପ୍ରଭୁ
 ଚିତ୍ର ଏବ ଶ ଜଗଦୀଶ ସରଣ ପ୍ରଭୁର ଅନେକ
 ନାମ ଉଲ୍ଲେଖକାଳ ଓ ଦେବନାଗରଅଞ୍ଚଳରେ
 ଶ୍ରୀ ବୋଇ ବକସ୍ତୁର୍ଥ ପ୍ରସୂତ ଅଛି । ଅମ୍ଭ-
 ଚକଟରେ ଚତୁ ବନେ ମାବଦମାନେ ପାରି-
 ପାରିବେ । ମୂଲ୍ୟ ୧୧ ଟଙ୍କା ୧୧ କା ଓ
 ତାତମାପୁର ୧୦ । ଏହାଦେ ବସ ଦାରୁଣ
 ନେଲେ ତାତମାପୁର ଉଣା ପଡ଼ିବ ।
 କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂପ୍ରେସ }
 ସଦାକର } ଶ ଶୁଣାବଣୀ ଶାଠିକୁ ।
 କଟକ }

ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଁ ଲଢ଼ାଇବା ପ୍ରକାଶ
 କରାଯାଇଅଛି ଯେ ମୋର ଉତ୍କଳ ଅନୁବାଦ-
 କର ମୁଲ୍ୟବିହୀନ ବିକ୍ରୟ "ମନୁସଂହିତା" କୁ
 ଯେ ଲୋକ ନେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତେ ସେ
 ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବାବୁ ଗୌରୀଶଙ୍କର ସାହୁ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ
 କୋମ୍ପାନୀର ସେକ୍ରେଟାରୀଙ୍କୁ ଅବେଦନ କରି-
 ବେ ମଧ୍ୟ ଅତି ସୁଧାଧାରଣ ଶ୍ରୀବୀରୁ ପେସାର
 ଉଗାର୍ଥାପିଣ୍ଡକୁ ଲେଖିଲେ ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ
 ହେବେ ।

ମଧ୍ୟସ୍ତର ପାଇଁ ଡାକମାସୁଲ ଟ ୦ ୭ ୩୩
 ପଠାଇବାକୁ ହେବ ।

ଶ୍ରୀ ସୁମନ୍ତ କରବର ଦ୍ୱାରା
 ସଜା । କା ଡାକରେ ।

NOTICE.

Wanted 3 students for training in
 Technical Education at Jobra Work-
 shop for 3 years. Preference will be
 given to those candidates who shall
 have passed the Vernacular or Minor
 scholarship Examination. The rate
 of scholarship to be awarded on their
 entering an agreement to continue
 study for 3 years will be as follows :—

- 1st year @ Rs. 4 per mensem
- 2nd year @ Rs. 6 "
- 3rd year @ Rs. 8 "

Cuttack District } M. S. DAS
 Boards office }
 The 21st December } Vice-Chairman
 1891.

Wanted a teacher for the Cuttack
 Town School. Salary Rs. 15 per
 mensem. None need apply who has
 not passed the Entrance Examination.
 Applications will be sent to the un-
 dersigned on or before the 1st Janu-
 ary 1892.

22-12-91. } Viswanath Kar
 (Cuttack) Head Master
 for Secretary

NOTICE

Wanted a Translator for the Court
 of the District and Sessions Judge of
 Cuttack, on a salary of Rupees 80 ris-
 ing by biennial increment of Rupees 2
 to Rs. 100 per mensem.
 Applications with copies of testi-

monials will be received by the under-
 signed up to the 31st of January
 1892.

Cuttack Judge's office } B. L. GUPTA,
 The 14th December, }
 1891. } District Judge.

ବାଲିକାଗଣ ।

ଉତ୍କଳଶିଳ୍ପ ଶସ୍ତ୍ରୀ ଦ୍ୱାରା ସଂଗୃହଣ କରାଯାଇ
 ଚୋଧୁରୀ ହୋଇ ବାବୁ ଗୌରୀଶଙ୍କର ସାହୁଙ୍କ
 ଦ୍ୱାରା ନିକଟରେ ବାବୁ ଅଭିଜିତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶ
 ହୋଇଥିବା କିଛି କବିତା ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ —

୧୦ ପଠି ବାଲି	୦ ୧୦ ୫ ୫୫	୦ ୧୦ ୫ ୦୦
୧୫ ପଠି "	" ୫ ୫	" ୫ ୦୦
୨୦ ପଠି "	" ୫ ୫	" ୫ ୦୦
୨୫ ପଠି ବକସପତ୍ରସଂସ୍କୃତ	୫ ୫	" ୫ ୦୦

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବାବୁ ଗୌରୀଶଙ୍କର ସାହୁଙ୍କର
 ଉତ୍କଳଶିଳ୍ପକାରୀ କଥା ନିକଟସ୍ଥ ଅନୁମାନକ
 ହୋଇଥିବା ଚଳିତକାଳୀ ଓ ଉତ୍କଳ ଓ
 ରେସମାଣ୍ଡମେନ୍ତର ଉତ୍କଳ ଓ ଉତ୍କଳ ଓ କଳ-
 କଳ ଉତ୍କଳ ସଂଗ୍ରହର କିଛି କିଛି ଦେଖି ଅପ୍ତ
 ତାହା ସମସ୍ତ ପ୍ରାକରକର୍ମ ମଧ୍ୟରେ କିଛି
 ଶୁଣୁ । ଉତ୍କଳ ଅନେକପ୍ରକାର ଯେଉଁ
 ଉତ୍କଳ କିଛି ସଂଗ୍ରହ, ଶୁଣୁ ଅପ୍ତ ପାଠକର
 ପାଠ୍ୟ ଅବଶ୍ୟକ ହୁଏ ଉତ୍କଳରେ ଉତ୍କଳ-
 ସମ୍ପର୍କ କଲେ ସୁଧାଧାରଣ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ହୋଇ-
 ଶୁଣୁ ।

ପତ୍ରପାଠକ ।

ଏ ପତ୍ରକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ
 ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ଯାହା
 ଦେଲେ ପାଠକଗଣ ବଡ଼ ଦେବ ଦେବ ମଧ୍ୟ
 ଅଛନ୍ତି ଲେଖିବେଳେ ମନକୁ ଦେବ ଓ ମ-
 ଧରଣ କାହିଁ ।

କଟକ ଉତ୍କଳ ଓ ସାହୁରେ ଉତ୍କଳ
 ଲେଖ ମଧ୍ୟ ଅଛି ।

ଅଭିଜିତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

ଉତ୍କଳପତ୍ରରେ ଉତ୍କଳପତ୍ରପାଠକର ଉତ୍କଳ

ଉତ୍କଳଶିଳ୍ପ ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ଦେଖି

ପ୍ରଥମପତ୍ର ମଧ୍ୟରେ

ଅଭିଜିତ ଟ ୦ ୭ ୩୩

ଅଭିଜିତ ଟ ୦ ୭ ୩୩

ଶୁଣୁ ଏବଂ ଶୁଣୁ ଟ ୦ ୭ ୩୩

ଶ୍ରୀ ଗୌରୀଶଙ୍କର ସାହୁଙ୍କର
 ଦେଲେ ଉତ୍କଳ ଉତ୍କଳ ଟ ୦ ୭ ୩୩

ଉତ୍କଳ ଓ ଉତ୍କଳ ସଂଗ୍ରହ ଉତ୍କଳ
 ଅପ୍ତ ଦେଖି ଓ ଉତ୍କଳ ପାଠକମାନଙ୍କ
 ଅଧିକ ଦେଖି ସଂଗ୍ରହ ସଂଗ୍ରହ ଦେଖି
 ଦେଖିବେ ।

ଉତ୍କଳ ଟ ୦ ୭ ୩୩
 ଉତ୍କଳ ଦେଖି ।

କଟକ ଉତ୍କଳ ।

ସହର ଓ ମଫସଲବାସୀ ମାନଙ୍କ ସୁବିଧାର୍ଥ
 ଅଳ୍ପ ପ୍ରାୟ ପାଠକଙ୍କ ଦେବ ପ୍ରାଣେ ଦୋର
 ସୁବିଧାକ୍ରମେ ସହର କାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍କଳ । ଏହି-
 ରେ ନାନାବିଧ ଡାକ୍ତରୀ ଓ କବିତା ଉତ୍କଳ
 ଦେଖି ଶୁଣୁ । ଏହାଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ଯାହାର
 ଯେଉଁଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରକାଶନ କୁ
 ଅଭିଜିତ ଓ ବିଶେଷ ସାହୁ-
 ପଠାଇ ଦିଆଯାଏ । ମାତ୍ର

ଅ ଚି ରି ଦ୍ଵା ।

ଉତ୍କଳବାସିନୀ ଭା ୧୦ ଋଷ ମାଘେ ଜନର୍ପଣ ସନ ୧୮୯୧ ମସିହା ।

ମନୁସୂତ୍ର ଅନୁସାରେ ଅରକ୍ଷଣୀ-
 ସଦବାସ ଦଗ୍ଧ୍ୟାୟ ଚିନ୍ତା ?
 କନ୍ୟା ଚାହାନ୍ତି କୋଲେ ? ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀର ବିବାହ
 ହୋଇ ନାହିଁ, ସେ କନ୍ୟା ।
 ଉତ୍କଳାୟୁଧରପାତ୍ର ବସୁଧୁ ସଦୃଶାୟ ଚ ।
 ଅଗ୍ରାପ୍ରାମି ଚାଂ ଚର୍ଯ୍ୟେ କନ୍ୟାଂ ଦଦ୍ୟାଦ୍‌ସଥାବିଧି ।
 ମନୁ ୧୮୮
 ଉତ୍କଳ ଅଭିରୁପ ଓ ସଦୃଶ ବର ପାଇଲେ ଅଗ୍ରାପ୍ର
 ଦେଲେ ସୁଦ୍ଧା ଯଥାବିଧି ଉକ୍ତ କରଦସ୍ତରେ କନ୍ୟା
 ସମ୍ପ୍ରଦାନ କରବ ।
 ଯେଉଁ ଅର୍ଥରେ ବର 'କନ୍ୟା' ଏହି ଶ୍ଳୋକ
 ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଅଛି, ବଙ୍ଗଦେଶର ପ୍ରଚଳିତ
 ଗଣାରେ ସେହି ଅର୍ଥରେ ବର କନ୍ୟା ଶକ୍ତ ଅଦ୍ୟାପି
 ବ୍ୟବହୃତ ଦେଉଁ ଅଛି । ବିବାହସମ୍ବନ୍ଧେ କଥା
 ଉଠାଇଲେ ବର କନ୍ୟା ଶକ୍ତ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଅଇ ।
 "ଅଗ୍ରାପ୍ରାମି ଚାଂ କନ୍ୟାଂ" ବିବାହଯୋଗ୍ୟ
 ବୟସ ନ ହେଲେ ବାଳକକୁ କନ୍ୟାଶକ୍ତରେ
 ଅଭିହତ କରାଯାଏ ।
 କାମମାରଣାଦିଷ୍ଠେ ଦୁଃସ୍ଵେ କନ୍ୟାତୁ ମନ୍ଦ୍ୟପି
 ନଚୈବୈକାଂ ସପୁତ୍ରେତୁ ଗୁଣଗୁଣାୟ କର୍ତ୍ତିତୁ
 ମନୁ ୧୮୯
 କନ୍ୟା ରତ୍ନମତୀ ହୋଇ ଅମରଣ ପିତୃଗୃହରେ
 ଥାଉ; ଯଥାପି ତାକୁ କନ୍ୟାପି ଗୁଣଗୁଣପାତ୍ରରେ
 ସମର୍ପଣ କରବ ନାହିଁ । ସୁତରାଂ ଅନୁଭାବାଳାକୁ
 ରତ୍ନମତୀ ହେବାପୂର୍ବେ "କନ୍ୟା" ବୋଲିଯାଇ
 ପାରେ ।
 ଗାଣିକର୍ଷାଣ୍ୟାଞ୍ଚେ କୁମାର୍ଯ୍ୟୁତ୍ତମତୀ ସତୀ ।
 ଉକ୍ତଂ ତୁ କାଳାଦେତସ୍ମା ନିନ୍ଦେତ ସଦୃଶଂ ପଞ୍ଚଂ
 ମନୁ ୧୯୦
 କୁମାରୀ ରତ୍ନମତୀ ହୋଇ ଭକ୍ତବର୍ତ୍ତୀଳ ଅପେକ୍ଷା
 କରବ, (ପିତା ତାକୁ ସମ୍ପ୍ରାପ୍ତରେ ସମ୍ପ୍ରଦାନ କରବ
 କ ନା) ଏହି ସମୟ ଅଭିଜାନ୍ତି ହେଲେ ସ୍ଵୟଂ
 ସଦୃଶପତ୍ନୀ ପ୍ରଦତ୍ତ କରବ ।
 ଏହି ପୁଲରେ ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀ ରତ୍ନମତୀ ହୋଇ
 ନ ସ୍ଵବ, ତାକୁ କୁମାରୀ ଶକ୍ତରେ ଅଭିହତ କର-
 ଯାଇଅଛି ।
 ଅଦ୍ୟାୟମାତା ଉର୍ତ୍ତ୍ଵର ମଧ୍ୟଗତେ ଦୁବ ସ୍ଵୟଂ ।

ନୈନଃ କସ୍ତଦବାପୋକ୍ତ ନ ଚ ଯଂ ସାଧୁଗଚ୍ଚିତ ।
 ମନୁ ୧୯୧
 ଅଦ୍ୟାୟମାତା (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ଵୟଂ ଉର୍ତ୍ତ୍ଵ ବରଣ କଲେ
 ତାକୁ କୌଣସି ଦୋଷ ସ୍ପର୍ଶ କରଇ ନାହିଁ, ଅଥବା
 ସାଦାକୁ ସେ ବରଣ କରେ, ସେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି-
 ପ୍ରକାରେ ଦୋଷୀ ହୁଅଇ ନାହିଁ ।
 ଏହି ଅଦ୍ୟାୟମାତା ଆଗଭାର୍ତ୍ତବା ସ୍ଵୟଂବର
 ସ୍ତ୍ରୀ (କନ୍ୟା) କ (କୁମାରୀ) ଶକ୍ତରେ ବାଚ୍ୟ,
 ଏହି ଶ୍ଳୋକରୁ ତାହା ନିର୍ଦ୍ଦାରଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।
 କିନ୍ତୁ ବନ୍ଧ୍ୟମାଣ ଶ୍ଳୋକରେ ଚର୍ଯ୍ୟେ ମାମାଂସା
 କର ହୋଇ ଅଛି ।
 ଅଲଂକାରଂ ନାଦ୍ୟାତ ପିତୃଂ କନ୍ୟା ସ୍ଵୟମ୍ଭୁବ ।
 ମାତୃଂ ଉଚ୍ଚଦତ୍ତଂ ବା ପ୍ରେନା ସ୍ୟାଦ୍‌ଦୁହିତଂ ହରେତ୍
 ମନୁ ୧୯୨
 ସ୍ଵୟଂବର "କନ୍ୟା" ପିତୃଦତ୍ତ କି ମାତୃଦତ୍ତ
 କ ଗ୍ରହଣକୁ କୌଣସି ଅଲଂକାର ପ୍ରଦତ୍ତ କରବ
 ନାହିଁ । ତାହା ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲେ ଚୈର୍ଯ୍ୟଦୋଷରେ
 ଦୋଷୀ ହେବ ।
 ଏଠାରେ ସ୍ଵୟଂବର ସ୍ତ୍ରୀ "କନ୍ୟା" ବୋଲି
 ଯାଇଅଛି । ରତ୍ନମତୀ ହୋଇ ଭକ୍ତବର୍ତ୍ତୀ ଅଭିଜନ
 ନ କଲେ ସ୍ଵୟଂବର ହୋଇପାରବ ନାହିଁ ।
 ସୁତରାଂ ରତ୍ନମତୀ ଅନୁଭା ସ୍ତ୍ରୀ ସୁଦ୍ଧା କନ୍ୟାଶକ୍ତରେ
 ବାଚ୍ୟ ।
 ପିତୃବେଶ୍ଵନ କନ୍ୟା ତୁ ଯଂ ସ୍ଵୟଂ ଜନୟେ ପୁତ୍ରଃ ।
 ତଂ କାମାନ୍ତଂ ବଦେନ୍ନାମା ବୋଧଃ କନ୍ୟାସମ୍ଭବଂ
 ମନୁ ୧୯୩
 ପିତୃଗୃହରେ ଗୋପନରେ କନ୍ୟାର ଯେଉଁ ପୁତ୍ର
 ହୁଏ ତାକୁ ଉକ୍ତ କନ୍ୟାବିବାହକାର ବ୍ୟକ୍ତିର
 "କାମାନ୍ତପୁତ୍ର" ବୋଲିଯାଏ । "କୌମାରସୁତ୍ର"
 ଏପରି ଭାଷା ବ୍ୟବହୃତ ହୁଅଇ ନାହିଁ ।
 ରତ୍ନମତୀ ନ ହେଲେ ଗର୍ଭସଞ୍ଚାର ହୋଇ ପୁତ୍ର ଜନ୍ମ
 ପାଇଇ ନାହିଁ । ସୁତରାଂ ରତ୍ନମତୀଦୃଷ୍ଟି ଅନୁଭାସ୍ତ୍ରୀ
 ସୁଦ୍ଧା 'କନ୍ୟା' ଶକ୍ତର, ଏବଂ ଉଦବସ୍ତ୍ରାପତ୍ନୀ ସନ୍ତାନ
 'କାମାନ୍ତ' ଶକ୍ତର ବାଚ୍ୟ ହୋଇଅଛି ।
 ଯେଉଁସବୁ ଶ୍ଳୋକ ଉକ୍ତ ହେଲେ, ଚର୍ଯ୍ୟେ ସ୍ଵୟଂ
 ଅନୁଭୁତ ହେଉଅଛି ଯେ, ଅଭିବାହରୀ ସ୍ତ୍ରୀ
 ଅଭାଗଭାର୍ତ୍ତବା ହେଉ ଅଥବା ଅଗଭାର୍ତ୍ତବା ହେଉ
 ତାହାକୁ କନ୍ୟା ବୋଲିଯାଏ । କୌଣସିଠାରେ

ରତ୍ନମତୀ କୁମାରୀଶକ୍ତରେ ଅଭିହତ କରାଯାଏ
 ନାହିଁ । କନ୍ୟା ରତ୍ନମତୀ ହୋଇ ବରଂ ମରଣପ-
 ଯ୍ୟନ୍ତ ପିତୃଗୃହରେ ରହିବ, ତଥାପି ତାକୁ ଗୁଣଗୁଣ
 ବରଦସ୍ତରେ ସମର୍ପଣ କରବ ନାହିଁ, ମନୁକର ଏହି
 ଶ୍ଵୟ । ରତ୍ନମତୀ ହୋଇ ଅନୁଭା ରହିଲେ କନ୍ୟାର
 ପ.ପପଥରେ ପଢ଼ଇ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଜଣି
 ମନୁ ଲେଖିଅଛନ୍ତି ।
 ଯୋ ଽକାମଂ ଦୁଷ୍ଟେକ୍ତକନ୍ୟାଂ ସ ସଦ୍ୟୋ ବଧ-
 ମର୍ତ୍ତ୍ୟଂ । ସବାମଂ ଦୁଷ୍ଟଂ ସୁଲୋଧା ନ ବଧଂ
 ପ୍ରାପ୍ନୁ ସୁଲଭଃ ।
 ମନୁ ୧୯୪
 ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଅକାମା "କନ୍ୟାକୁ" ଦୃଷ୍ଟି
 କରବ, ତାହାର ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ହେବ । ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି
 ସକାମା କନ୍ୟାକୁ ଦୃଷ୍ଟି କରବ ତାହାର ପ୍ରାଣବଧ
 ହେବ ନାହିଁ, ଅନ୍ୟ କୌଣସିଦଣ୍ଡ ହେବ । ସକାମା
 କନ୍ୟାସମ୍ଭବରେ ମନୁ ଲେଖିଅଛନ୍ତି ।
 ଉତ୍କଳଂ ସେବମାନସ୍ତୁ ଜୟନ୍ତ୍ୟୋ ବଧମର୍ତ୍ତ୍ୟଂ
 ଶୁଭଂ ଦଦ୍ୟାତ୍ ସେବମାନଃ ସମାଗଚ୍ଛେତ୍ ପିତା ଯଦ୍
 ମନୁ ୧୯୫
 ଅଧମବ୍ୟକ୍ତି ଯେବେ ସକାମା ଉତ୍କମବର୍ଣ୍ଣୀ-
 କନ୍ୟାକୁ ଦୃଷ୍ଟି କରେ, ତେବେ ତାହାର ପ୍ରାଣ-
 ଦଣ୍ଡ ହେବ । ଯେବେ ସବର୍ଣ୍ଣୀ ସକାମା କନ୍ୟାକୁ
 ଦୃଷ୍ଟି କରେ, ତେବେ କନ୍ୟାର ପିତା ଇଚ୍ଛା ବଲେ
 ସମ୍ପୋଗକାର ନିକଟରୁ କନ୍ୟାର ଶୁଭ ଅଦାୟ
 କରାଯାଏ ।
 ସଦୃଶଂ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ବଶଂ ଦାପ୍ୟୋ ଗୁପ୍ତେ ତୁ ତେ
 ବ୍ରଜନ । ଶୁ ଦ୍ରାୟଂ ଶକ୍ତିସ୍ଵବଶୋଃ ସାଦୃଶୋ ଦୈ
 ଭବୋଦମଃ ।
 ମନୁ ୧୯୬
 ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଗୋପନରେ ଯଦିୟୁ ବା ବୈଶ୍ୟ
 ସକାମା କନ୍ୟା ଗମନ କଲେ, ଅଥବା ଶକ୍ତିସ୍ଵ ବା
 ବୈଶ୍ୟ ସକାମା ଶୁ ଦ୍ରା କନ୍ୟା ଗମନକଲେ ତାହାର
 ସଦୃଶପତ୍ନୀ ଦଣ୍ଡ ହେବ ।
 ତେବେ ମନୁ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ଯେ,
 ଅକାମା କନ୍ୟା ସମ୍ପୋଗରେ ସେବମାନବ୍ୟକ୍ତିର
 ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ହେବ । କିନ୍ତୁ ସକାମାକନ୍ୟା ସମ୍ପୋଗରେ
 ଯେବେ କନ୍ୟା ସବର୍ଣ୍ଣୀ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ
 କନ୍ୟାର ପିତା ଇଚ୍ଛା ବଲେ ସେବମାନବ୍ୟକ୍ତି-
 ନିକଟରୁ କନ୍ୟାର ଶୁଭ ଅଦାୟ କରାଯାଏ ।
 ଯେବେ କନ୍ୟା ଉତ୍କମବର୍ଣ୍ଣୀ ହୋଇଥାଏ ତେବେ

ସକାମା କନ୍ୟା ସେବମାନବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ଦେବ । ଚନ୍ଦ୍ର ସକାମା କନ୍ୟା ଅଧମକଣ୍ଠୀ ବୋଲି ସୁଲେ, ସେବମାନବ୍ୟକ୍ତିର ଅର୍ଥଦଣ୍ଡ ଦେବ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ସକାମାକନ୍ୟାର ଦଣ୍ଡକ କଥା ଦେଖୁ-ଅଛୁ ।

କନ୍ୟା ଭଲନୀମଲ୍ଲୁଷ୍ଟଂ ନ କହଦପିଦାପୟେ-ହ । କନ୍ୟା ସେବମାନାଂ ତୁ ସମତାଂ ବାସୟେ-ନୁଦେ ॥ ମନୁ ୮୩୭୫

ସେ ସକାମା "କନ୍ୟା" ଉଲ୍ଲୁଷ୍ଟବର୍ଣ୍ଣ ସୁରୁଷ-ସହିତ ଭୋଗ କରିବ, ତାହାର କୌଣସି ଦଣ୍ଡ ଦେବ ନାହିଁ । ଆଉ ଯେଉଁ ସକାମା କନ୍ୟାନିକ-ହିତୁ ନିକୁଷ୍ଟବର୍ଣ୍ଣ ସୁରୁଷ ଗମନ କରିବ, ତାକୁ ନୃପରେ ବନ୍ଦ ରଖି ଶାସନ କରିବାକୁ ଦେବ ।

"କନ୍ୟା" ଅର୍ଥାତ୍ ଅନୁଭା ଶ୍ଵୀଲୋକସମ୍ପର୍କରେ ଯେତେ ପ୍ରକାର ଦୋଷ ଦୋଇପାରେ, ଅଷ୍ଟମ-ଅଧ୍ୟାୟରେ ଘଣ୍ଟିର ବିଧିବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ମନୁ ଏକାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟରେ ଲେଖିଅଛନ୍ତି ।

ରୋକ୍ଷସେତଃ ସୁଯୋଗାତ୍ କୁମାରୀସ୍ତନ୍ୟଜା-ସୁତ । ସଖ୍ୟଃ ସୁହସ୍ୟ ଚ ଶ୍ଵାସୁ ଗୁରୁଚନ୍ଦ୍ରସମଂ-ବଦୁଃ । ମନୁ ୧୧୫୯

କୃନିଧ୍ୟାବ ସୁଯୋଗ, "କୁମାରୀ" ଅନ୍ୟଜା ଶ୍ଵା, ସଖାପତ୍ନୀ ଓ ପୁତ୍ରବଧୂ ଏମାନଙ୍କଠାରେ ରୋକ୍ଷ-ପାତ କଲେ ଗୁରୁପତ୍ନୀଗମନସମାନ ପାପ ହୁଅଇ । ଗୁରୁପତ୍ନୀଗମନରେ ପା-ର ଅତି ଗୁରୁତର ଶାସ୍ତି ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ।

ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ବୋଲନ୍ତି, ଏସ୍ଥଳରେ "କୁମାରୀ" ଅର୍ଥରେ ଅନାର୍ତ୍ତବା ଶ୍ଵୀ ଲୋକ । ବିବାହ ଦେଇ ଅବା ନ ଦେଇ, ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରଜୋଦର୍ଶନ ନୁହେଁ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶ୍ଵୀ ଲୋକମାନଙ୍କୁ କୁମାରୀ ବୋଲିବ । ଆଉ ରଜୋଦର୍ଶନ ଦେଇ ଅବା ନ ଦେଇ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିବାହ ଦୋଇ ନାହିଁ, ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶ୍ଵୀ ଲୋକମାନଙ୍କ କନ୍ୟା ବୋଲିବ ।

ସକାମା ଓ ଅକାମା "କନ୍ୟା" ସଂଭୋଗ କରି-ବାର ଦଣ୍ଡ ବିଭିନ୍ନ କରି ଶାସକାର "କୁମାରୀ" ସଂଭୋଗ ଅପରାଧକୁ ପୁତ୍ରବଧୂ-ସଂଭୋଗ, ଭଗିନୀ-ସଂଭୋଗ ଓ ଦୁହେଁସଂଭୋଗ ଭିନ୍ନ ବିଧି ଦେଇ-ଅଛନ୍ତି । "କନ୍ୟା" ସଂଭୋଗକଲେ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣ-ରେ ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ହୁଅଇ ନାହିଁ । ଅକାମା କନ୍ୟା ସଂଭୋଗରେ ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ହୁଅଇ, ଚନ୍ଦ୍ର ସକାମାକନ୍ୟା ସଂଭୋଗରେ ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ହୁଅଇ ନାହିଁ, ନିପୁତର ଦଣ୍ଡ ହୁଅଇ । ପୁତ୍ରବଧୂ ସଂଭୋଗ କଲେ ଅଥବା ଭଗିନୀ ସଂଭୋଗ କଲେ ତମ୍ଭ "କୁମାରୀ" ସଂଭୋଗ

କଲେ, ଭଗିନୀ, ପୁତ୍ରବଧୂ ଓ କୁମାରୀ ସକାମା ଦେଉଳୁ ବା ଅକାମା ଦେଉଳୁ, ଅପରାଧ ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ-ଯୋଗ୍ୟ । ଶୁକ ତାହା ନୋଦେ ।

ଯୋହକାମା ଦୁଷ୍ଟୟେଲକନ୍ୟାଂ ସସଦ୍ୟୋ ନଧମର୍ଦ୍ଦି-ମନୁ ୮୩୭୪

ଯେଉଁ ପୁରୁଷ ଅକାମାକନ୍ୟା ସଙ୍ଗମ କଲେ, ଇନ୍ଦ୍ରାହୁ ତାହାର ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ଦେବ । ଚନ୍ଦ୍ର ଭଗିନୀ-ସଂଗମ ଓ କୁମାରୀସଂଗମର ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ପୂର୍ବରୁ ଆଉ ଦଣ୍ଡ ଅଛି ।

ଗୁରୁଚନ୍ଦ୍ର୍ୟଭାଗୁର୍ଯ୍ୟେନସ୍ତପ୍ରେ ସୁସ୍ୟାଦୟୈମୟେ-ସୁର୍ମୀଂ କୁଲନୀଂ ସ୍ଵାଶ୍ଵି ଶ୍ୟ ମୃତ୍ୟୁନା ସ ବିଶ୍ଵଜ୍ୟତି ॥ ମନୁ ୧୧୧୦୪

ସୁପୁଂବା ଶିଶୁ ବୃଷଣା ଗୁରୁଚନ୍ଦ୍ର୍ୟାୟୁରୁଜ୍ଞଲୋ-କୈର୍ଲ୍ଲଂ ଘଣ୍ଟମାଲଗ୍ନେ ଦାନପାତାଦକ୍ଷୁଣ୍ଣଃ । ମନୁ ୧୧୧୦୫

ଗୁରୁପତ୍ନୀଗମନ ପାପ ସରଳଭାବରେ ବ୍ୟକ୍ତି କରି ଲୋକମତ୍ତ ଉପସମ୍ପାଦାରେ ଶପ୍ତକ କରିବ ଏବଂ କୁଲକୁ ଲୋକମତ୍ତୀ ପ୍ରଭମୂର୍ତ୍ତି ଅଲଙ୍ଘନ କରି ମୃତ୍ୟୁଦାନ ବିଶ୍ଵକ ଦେବ । ଅଥବା ସୁପୁଂ ଶିଶୁ ଓ ମୃତ୍ତ ହେତୁକ କରି ଅଞ୍ଜଳରେ ରଖି ମରଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅମନ ଗଢ଼ରେ ନିର୍ଦ୍ଦଳ ଦଗକୁ ଗମନ କରିବ ।

ଅକାମା କନ୍ୟାସଂଭୋଗ ଅପେକ୍ଷା ଭଗିନୀ-ସଂଭୋଗ ଧା କୁମାରୀସଂଭୋଗର ଗୁରୁତର ଦଣ୍ଡ ।

ଅବସ୍ଥାଭେଦରେ ସକାମା କନ୍ୟାସଂଭୋଗ ଦଣ୍ଡର ଭାବସମ୍ୟ ଅଛି, ଚନ୍ଦ୍ର ଭଗିନୀ ସଂଭୋଗ ଓ କୁମାରୀ ସଂଭୋଗର ଦଣ୍ଡ, ସକାମା ଓ ଅକାମା ଉଦ୍‌ବୃସ୍ଥାନରେ ସମାନ ।

ଏହି ସବୁକ ଭାବଣୀରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଅନୁମାନ ହୁଅଇ ଯେ "କୁମାରୀ" ଓ "କନ୍ୟା" ସଦ ମନୁସଂ-ଭାରେ ଏକାତ୍ଵବାଚକ ନୁଦେ * ବିସେଷରେ ମନୁ ଲେଖିଅଛନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀବିବର୍ଣ୍ଣାଶ୍ୟାସେଇ କୁମାରୀଭୂମତୀ ସଜା । ଉକ୍ତଂ ତୁ କାଳାଦେବତା ନିମେତ ସଦୃଶଂ ପତିଂ । ମନୁ ୧୧୧୦

* କେହି କେହି ବୋଲନ୍ତି ଯେ ମନୁ ଅଧ୍ୟାୟର ସକରତର ଦଧି ଅର୍ଥ ୧୧୧୧ ଅଧ୍ୟାୟର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ଦଧି, ତହିଁ ଉଦ୍‌ବୃତ୍ତ କୁମାରୀ ଓ କନ୍ୟାଗତ ଅନୁଭାବାଦକ । ଯେତେ ତାହା ନୁଦେ ସକାମାକନ୍ୟା ସଂଭୋଗସମ୍ପର୍କ ଅଥବା ଭଗିନୀ ସକାମାକନ୍ୟା-ସେବନକାର କଳ୍ପିତ କରା ଅକମ ଅଧ୍ୟାୟ ଅନୁସାରେ ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ବଲେ ଅଥ ତାହାର ଏକାଦଶାଧ୍ୟାୟ ଅନୁସାରେ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ଦଧିର ଦେବ, ଅଥବା ଦଧି-ବହୁ ଅକଳସ୍ଵାପଦକାର୍ଯ୍ୟ ଅକ୍ତି ସକା-ବର୍ଣ୍ଣଦ ଓକ୍ତିର ଦକାତ୍ଵ ସାମାଦେ (ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ) ଶାସନରେ ଉଦ୍‌ବୃତ୍ତ ଦେବ ।

କୁମାରୀ ଭୂମତୀ ଦୋଇ ସୁଦା ଉଚ୍ଚବର୍ଣ୍ଣକାଳ ଅପେକ୍ଷା କରବ ।

ଯେଉଁ ଶ୍ଵୀ ଲୋକର ରଜୋଦର୍ଶନ ଦୋଇ ନ ଥିବ, ତାକୁ ଏ ସ୍ଥଳରେ କୁମାରୀ ବୋଲି ଯାଇ-ଅଛି । ମନୁ ଅନ୍ୟତ୍ର ବୋଲି ଅଛନ୍ତି ।

ପିତା ରକ୍ଷତ କୌମାରେ ଭର୍ତ୍ତା ରକ୍ଷତ ଯୌ-ବନୋ ରକ୍ଷନ୍ତୁ ପୁତ୍ରରେ ପୁତ୍ରା ନ ଶ୍ଵୀ ସାତନ୍ୟ ମର୍ଦ୍ଦତ । ମନୁ ୧୩୩

ଶ୍ଵୀ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ପିତା କୁମାରୀଅବସ୍ଥାରେ, ଭର୍ତ୍ତା ଯୌବନରେ, ଏବଂ ପୁତ୍ରମାନେ ଗୃହାବସ୍ଥା-ରେ ରକ୍ଷା କରବେ । ଶ୍ଵୀଲୋକମାନେ କେତେ-କେତେ ସୁଇତା ଅର୍ଥାତ୍ ଅଭାଗିତା ଦୋଇ ରହିବେ ନାହିଁ ।

ଏସ୍ଥଳେ ସ୍ପଷ୍ଟର ଯୌବନାଭିମୁଖ ପୁତ୍ରବାନକୁ କୌମାର ଅର୍ଥାତ୍ କୁମାରୀ ଅବସ୍ଥା ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇ ଅଛି । କିମ୍ପାକ ଯେତେବେଳେ ଦେଉ, ସୁବତ୍ତା ଦେଲେ ଭର୍ତ୍ତା ରକ୍ଷାରେ ରହିବ । ଏସ୍ଥପୁତ୍ର ଅର୍ଥାତ୍ ଦୁହେଁଦାର କୌମାର ବୟସରେ ପିତା ରକ୍ଷା କରିବ । ଏ ସ୍ଥଳରେ ଯୌବନାଭିମୁଖ ପୁତ୍ରବାନ ଯେ କୌମାର, ଭର୍ତ୍ତା ସ୍ପଷ୍ଟ ଅଭାସ ମିଳୁଅଛି ଏବଂ ଯୌବନାଭିମୁଖ ପୁତ୍ରରେ ଶ୍ଵୀର ରକ୍ଷଣ ଶୁର ସ୍ଵାମିର ବାସ୍ୟ ନୁହଇ, ତାହାସକା କଣା ଯାଉ-ଅଛି । ମନୁ ଅନ୍ୟତ୍ର ବହି ଅଛନ୍ତି ।

କାଳେଦାତା ପିତା ବାତେନା ବାତ୍ୟଶ୍ଵାନୁସୟୁ-ନୁପତଃ । ମନୁ ୧୧୫

ଯଥାସମ୍ପର୍କରେ କନ୍ୟା ସପ୍ତଦାନ ନ କଲେ ପିତାର ଦୋଷ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୁଅଇ । ଯେଉଁ ବୟସରେ ଶ୍ଵୀଗମନକଲେ ସନ୍ତାନ ଦେବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ, ଅଥବା ଶ୍ଵୀର ବନ୍ଧ୍ୟାତ୍, ମୁତ୍ତବଞ୍ଚାତ୍, ପ୍ରଭୃତି ଅଭ-ଶୋକମତ୍ତ ଭରଭୋଗ ଜନ୍ମି ପାରେ, ସେହି ସମୟରେ ଶ୍ଵୀସଦ୍‌ବାସ କଲେ କେତେବେଳେ "ସଥାଦାନ ଶ୍ଵୀଗମନ କର ଦେଲା" ଏପରି ବୋଲିବିବ ନାହିଁ ।

ଅକାଳରେ ଶ୍ଵୀଗମନ କରିବ ନାହିଁ, ଏହା ମନୁର ସ୍ପଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା । କୌମାରରେ ପିତା ରକ୍ଷା କରିବ, ଏବଂ ଯୌବନରେ ବର୍ତ୍ତା ରକ୍ଷା କରିବ । ପୁତ୍ରସଂ ଶ୍ଵୀର ଯୌବନାଭିମୁଖ ପୁତ୍ର ସ୍ଵୀଗମନ ହୁଇ ମାନବଧର୍ମ ବିରୁଦ୍ଧ ।

ବାନବାବିବାହ କଲେ ଅରଜସାସଦ୍‌ବାସ କର-ବାକୁ ଦେବ, ଶର୍ତ୍ତଧାନପ୍ରଥାର ଏପରି ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ନୁହଇ । ମନୁର ମତରେ ଅବସ୍ଥାଭେଦରେ ସପ୍ତାପ୍ତା ବନ୍ଧ୍ୟାର ସୂକ୍ଷ୍ମା ବିବାହ ବ୍ୟଥାପାତ ପାରେ, କୌଣସି କୌଣସି ଅବସ୍ଥାରେ ବିବାହ ସମୟ ଉପସ୍ଥିତ

ଦେଲେ ସ୍ୱାକ୍ଷରକାର ଶିକାକ ଦେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ଉଚ୍ଚଶ୍ରେଣୀର ଉପାୟ ବରାଦ୍ ସଦୃଶାୟ ଚ । ଅପ୍ରାପ୍ତାପି ତାଂ ଇତ୍ୟେ କନ୍ୟାଂ ଦନ୍ୟାଦୁପାଧିକ୍ୟ । ମନୁ ୯୮୮ ।

କାମମାମରଣାଦିଷ୍ଟେ ଦୁଃସ୍ତେ କନ୍ୟା ରତ୍ନମଭ୍ୟସି । ନ ଚିଚ୍ଚିକାଂ ପ୍ରୟତ୍ତେତ୍ତୁ ଶୁଣ୍ୟାୟାୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ମନୁ ୯୮୯ ।

ଶିଂଶୁଦର୍ଶୋନଦେଲକନ୍ୟାଂ ହୃଦ୍ୟାଂ ଦ୍ୱାଦଶବାର୍ଷିଣାଂ ସ୍ୟନ୍ତୁବର୍ଷୋଽଷ୍ଟୋବର୍ଷାଂ ବା ଧର୍ମେ ସାଦତ ସହରଃ । ମନୁ ୯୯୦ ।

ଉଚ୍ଚଶ୍ରେଣୀର ଉପାୟ ସଦୃଶ ବର ପାଇଲେ କନ୍ୟା ଅପ୍ରାପ୍ତା ଦେଲେ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଉପାୟ କରବ । କନ୍ୟା ରତ୍ନମଭ୍ୟା ଦୋଲ ଅମରଣ ପିତୃଗୃହରେ ରହିବ, ଇତ୍ୟାଦି ତାକୁ ଶୁଣ୍ୟାୟାୟ ବରଦ୍ରୁପରେ ସପ୍ରଦାନ କରବ ନାହିଁ । ତ୍ରୈଶକର୍ଷୀୟ ପୁରୁଷ ହୃଦ୍ୟା ଦ୍ୱାଦଶବାର୍ଷିଣା କନ୍ୟାକୁ ବିବାହ ଦେବ, ଏବଂ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶବର୍ଷ ବୟସପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଷ୍ଟମବର୍ଷବୟସା କନ୍ୟାକୁ ବିବାହ ଦେବ । ରଜୋଦର୍ଶନର କାଳ ଏକା ବିବାହର ସମୟ । କିନ୍ତୁ ଅପ୍ରାପ୍ତାବିଶେଷରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଉପସ୍ଥିତ ବର ପାଇଲେ ଅପ୍ରାପ୍ତକାଳରେ, ଏବଂ ଉପସ୍ଥିତ ବର ପାଇବାକୁ ଶକ୍ୟ ଦେଲେ ରଜୋ-ବର୍ଣ୍ଣନର ବହୁବର୍ଷ ପରେ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଦୋଲ ପାରେ, ଏମନ୍ତ କ ରଜୋଦର୍ଶନର ଭିନ୍ନବର୍ଷରେ ଯେବେ କନ୍ୟା ସ୍ୱୟଂ ସ୍ୱାମୀ ବରଣ କରେ, ତେବେ ବର କ କନ୍ୟା କେହି ଦୋଷଭାଗୀ ଦେବେ ନାହିଁ । ଅପାୟମାତ୍ରା ଉର୍ତ୍ତ୍ୱରମଧ୍ୟଗଚ୍ଛେଦୁକ ସ୍ୱୟଂ ।

ନୈଳଃ କ୍ଷଣିକବାପ୍ନୋତି ନ ତ ଯଂ ସାଧ୍ୟଗଚ୍ଛତି । ମନୁ ୯୯୧ ।

ମନୁଙ୍କ ମତରେ ଅପ୍ରାପ୍ତା କନ୍ୟାର ବିବାହକର୍ତ୍ତ୍ୱ ଅଛି । କିନ୍ତୁ "ଅପ୍ରାପ୍ତା" ବରର କୁତ୍ସାପି ବିବାହ-କର୍ତ୍ତ୍ୱ ଦୁଷ୍ଟ ନୁହେଁ ନାହିଁ । ମନୁ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କୌଣସି ଠାରେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ଅଷ୍ଟମବର୍ଷୀୟ କନ୍ୟାକୁ ପ୍ରବିଶ କର ପରେ । ନ୍ୟୁନକାଳରେ ବରର ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶବର୍ଷ ଏବଂ କନ୍ୟାର ଅଷ୍ଟମବର୍ଷ ବିବାହ-କର୍ତ୍ତ୍ୱ, ଏହା ମନୁଙ୍କର ବିଧି । କିନ୍ତୁ ଶ୍ୱୀର ଯୌବନ-ପୂର୍ବେ ସ୍ୱାମିର ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ନୁହେଁ ।

ଯେଉଁମାନେ ମନୁଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ରକୁ ନ ମାନନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅମ୍ଭେ ଲେଖୁ ନାହିଁ । ପତ୍ନୀ-ଶର ଶୋକାର ପ୍ରଭୃତ ଅଧିକ ସୁଦେଶୀୟ ଓ ବିଦେଶୀୟ ରୁଷିକ ଶ୍ରୀଚରଣରେ ଯେଉଁମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିକୃତ କର ଅଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଅମ୍ଭେ କୌଣସି ବକ୍ତବ୍ୟ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁମାନେ

ପ୍ରାଚୀନ ମାନବଧର୍ମ-ଶାସ୍ତ୍ରାନୁସାରେ ଚରଣ ଗଠନ କରବାକୁ ଚାହାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ସ୍ୱଧର୍ମ ମନୁ-ସଂହିତାରୁ ଶୋଧ ଉଦ୍ଧୃତ କଲୁ । ଏହିସବୁ ଶାସ୍ତ୍ରରୁ ଶୁଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ହେଉଅଛି ଯେ କନ୍ୟାର ଅଷ୍ଟମବର୍ଷ ପୂର୍ବରେ ଏବଂ ବରର ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶବର୍ଷ ପୂର୍ବରେ ବିବାହ ଧର୍ମ ଓ ଶାସ୍ତ୍ରକଥ ନୁହେଁ । ଅପ୍ରାପ୍ତ-ଦେହରେ ବାଳକା ବିବାହ ମାନବଶାସ୍ତ୍ର ସଙ୍ଗେ; କିନ୍ତୁ ବାଳକ ବିବାହ ସର୍ବଥା ମାନବଧର୍ମ ବିରୁଦ୍ଧ । ଅପ୍ରାପ୍ତବୟସରେ ଗୋବଧ ମଧ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ରବିରୁଦ୍ଧ । କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲିପାରେ; କିନ୍ତୁ ବାଳକ ବିବାହ ଯେ ଧର୍ମବିରୁଦ୍ଧ ଓ ଶାସ୍ତ୍ରବିରୁଦ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟ, ତହିଁରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ରଜୋଦର୍ଶନର ପୂର୍ବକାଳ ଏକା କନ୍ୟାର ଶାସ୍ତ୍ରବିରୁଦ୍ଧ ବିବାହକାଳ । ଏହି ସମୟରୁ ଭିନ୍ନବର୍ଷ ଅଭିକାନ୍ତ ଦେଲେ ପିତା ହୁହାର ବିବାହ-ବିଷୟରେ ଅମନୋଯୋଗୀ ବୋଲି ଦୋଷଭାଗୀ ଦେବେ; କିନ୍ତୁ ଏହି ଦୋଷଭାଗୀରେ ବିବାହ ଶୁଣ୍ୟାୟାୟ ବରଦ୍ରୁପରେ କନ୍ୟା ସପ୍ରଦାନ କରି ମହାସାପରେ ଲପ୍ତ ହେବେ ନାହିଁ । ମନୁ ବିଶେଷ ରୂପେ ବୋଲିଅଛନ୍ତି ଅପ୍ରାପ୍ତକାଳ ଅର୍ଥାତ୍ ଶ୍ୱୀର କୌମାରବୟସରେ ପତି ଶ୍ୱୀ ସଦ୍‌ବାସ କରବେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ମଥାକାଳରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଶ୍ୱୀ ଯୌବନପ୍ରାପ୍ତା ଦେଲେ ସ୍ୱାମୀ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ନ ଦେଲେ ପ୍ରଭାବ୍ୟାୟୁଭାଗୀ ଦେବେ । ମନୁ ଅପ୍ରାପ୍ତ କନ୍ୟାର ବିବାହ ବିଧି ଦେଇଅଛନ୍ତି; କିନ୍ତୁ ସେହି-ପରି କୁମାରସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ କଲେ ଭଗିନୀ ସଦ୍‌ବାସ ଓ ସୁବିଧ୍ୟ ସଦ୍‌ବାସ ଭୂଲ୍ୟ ଗୁରୁଅପରାଧ ନୁହେଁ, ତହିଁର ବିଧିବଦ୍ଧ କର ଅଛନ୍ତି । ଭଗିନୀ ବା ପୁତ୍ରବଧୂ ସକାମା ଦେଲେ ଅପରାଧ ଲଭୁତା ଦୁଅଇ ନାହିଁ; କୁମାରସ୍ୱୀ ସଦ୍‌ବାସରେ ମଧ୍ୟ ଭାବାର ସମ୍ପତ୍ତି ଅଛି ବୋଲି, ଦଣ୍ଡର ଲଭୁତା ଦେବ ନାହିଁ । *

ଚଣ୍ଡାଳୀ ସଦ୍‌ବାସ, କୁମାର ସଦ୍‌ବାସ, ପୁତ୍ରବଧୂ-ସଦ୍‌ବାସ, ସମ୍ପ୍ରଦାୟସଦ୍‌ବାସ ଏବଂ ଗୁରୁପତ୍ନୀ ସଦ୍‌ବାସ ଶାସ୍ତ୍ରକାରଙ୍କ ମତରେ ଅତି ଜଗନ୍ନାଥ ପାପକର କାର୍ଯ୍ୟ । ସର୍ବକାଳରେ ଏତାଦୃଶ ପାପଲପ୍ତ ପାଶାଣ୍ଡ-କର ପ୍ରାଣକଣ୍ଠ ହେଉଥିଲା । ଚଣ୍ଡାଳୀ ସଦ୍‌ବାସରେ ବର୍ତ୍ତମାନ କାହାରପୁତ୍ରା କୌଣସି ବିଶେଷ ଦଣ୍ଡ ହେଉ ନାହିଁ । କୁମାରସଦ୍‌ବାସ ଅଧର୍ମ କାର୍ଯ୍ୟ-ମଧ୍ୟରେ ଗଣ୍ୟ । ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ସଦ୍‌ବାସ ଯେ ଜଗନ୍ନାଥ

କାର୍ଯ୍ୟ, ସେ ବିଶାସ ମଧ୍ୟ ଶିଥିଲ ହୋଇଅସୁଅଛି । ବାଳ ରହିଲେ ଭଗିନୀ, ପୁତ୍ରବଧୂ ଓ ଗୁରୁପତ୍ନୀ । ଅଧୋଗତର ସ୍ତୋତ୍ର ଯେପରି ଦୁର୍ଲଭବେଶରେ ଚଳୁଅଛି, ସେମାନେସକା ଅର୍ଥ ବ ୫୦ ବର୍ଷ ପରେ ନିସ୍ତନ୍ତ ରହି ଧରବେ ନାହିଁ । ତେବେ ଚର୍ଚ୍ଚ-ରୂପାମଣି ମହାଶୟଙ୍କ ଭୂଲ୍ୟ ଲୋକଙ୍କ ଚେଷ୍ଟାରେ ଅଧୋଗତର ସ୍ତୋତ୍ର ଫେର ମାରଇ । ରଜଶିଳା ଦେଲେ ଶ୍ୱୀର ଗର୍ଭଧାତକ * ଏବଂ ଶତ୍ରୁମାସରେ ଶିଶୁଙ୍କର ଅନପ୍ରାପ୍ତକାଳ ପ୍ରଚଳନ ରହିଅଛି । ଅନପ୍ରାପ୍ତକାଳ ଦେଲେ ବି ଶିଶୁକୁ ମାତୃସ୍ତନ୍ୟ ପରି-ଭାଗ କରବାକୁ ହୁଅଇ ? ନା ଗର୍ଭଧାତକ ସ୍ତୋତ୍ର ଦେଲେ ମାତୃକା ଶାସ୍ତ୍ରକର ଅପ୍ରାପ୍ତକାଳ ବିରୁଦ୍ଧ ନ କର ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ କରବାକୁ ହୁଅଇ ? ଶିଶୁ ଯେବେ ସ୍ତନ୍ୟ ପରିଭାଗ କରି ଶୁକ ଅନ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରଇ, ତେବେ ଅମାତ୍ୟୁଦି ହୋଇ ଶାସ୍ତ୍ର ମୃତ୍ୟୁ-ପ୍ରାସରେ ପଲିତ ହୁଅଇ । ଗର୍ଭଧାତକ ସ୍ତୋତ୍ର ପରେ ଶାସ୍ତ୍ର ଗର୍ଭବତୀ ହୋଇ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ଦେଶରେ ଅନେକ ଶ୍ୱୀ ବନ୍ଧ୍ୟାକୁ, ମୃତବସ୍ତାକୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଏବଂ ପ୍ରଥମ-ପ୍ରସବଚେଷ୍ଟାରେ ମୃତ୍ୟୁମୁଖରେ ମଧ୍ୟ ପଲିତ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ।

ଭଗିନୀସଦ୍‌ବାସ ଓ ଅରକ୍ଷଣୀ ସଦ୍‌ବାସ ଯେ ମାନବଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରାଣକଣ୍ଠର ଯୋଗ୍ୟ, ତହିଁରେ କିମ୍ପାକ୍ର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । କେହି କେହି ବୋଲି-ଅଛନ୍ତି, ରଜା ବିଦେଶୀ, ବିଶେଷରେ ଅପରାଧୀ-ବଲମ୍ବୀ; ସତ୍ୟଂ ଦଣ୍ଡର ଭାର ରଜାଉପରେ ସମର୍ପଣ ନ କର ଅମ୍ଭେମାନେ ସ୍ୱୟଂ ସମଦେଲ ଚେଷ୍ଟାରେ କୁମାର-ଶ୍ୱୀ-ସେବମାନବକୃତ୍ତିକ ଶାସନ ବିଧାନ କରନ୍ତୁ, ଅଥବା ଅନୁଭୂତମତକ ବିବାହ ରହିଇ କରନ୍ତୁ । ବ୍ରାହ୍ମଣସମାଜ ହେଉ, ଆଉ କାୟସ୍ତ-ସମାଜ ହେଉ, ବଳଦେଶରେ ହେଉ, ଆଉ ଉଚ୍ଚ-ଲଦେଶରେ ହେଉ, ଯେବେ ସମବେତଚେଷ୍ଟାରେ ଏହି ଜଗନ୍ନାଥ ପାପର ରହିତ କରି ପାରନ୍ତି, ଅଭିଭୂତମ କଥା । କିନ୍ତୁ ବା ରଜା ଏହି ଅପରା-ଧର ଦଣ୍ଡ ବିଧାନ କରନ୍ତୁ ପୃଥିବୀରେ ସତ୍ତ୍ୱଲୋକ ବିଚାରୀ ଅନ୍ତ; ସମସ୍ତେ ଦଣ୍ଡଭୟରେ କୁପଥରୁ ନିରୁଦ୍ଧ ରହନ୍ତି; ଦଣ୍ଡଭୟ ଅଛି, ସେହି ଯୋଗେ ପୃଥିବୀକୁ ଲୋକମାନେ ସୁଖସମ୍ପଦ ଭୋଗ କରୁଅଛନ୍ତି ।

* ଶ୍ୱୀବେଦର କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱରେ ଗର୍ଭଧାତକ ସ୍ତୋତ୍ର ହେବା ହେ-ତୁ, ପ୍ରଥମ ରଜୋଦର୍ଶନରେ ଗର୍ଭଧାତକ ସ୍ତୋତ୍ର ଦେବା ଧର୍ମସା-ଧର ବଧୂ ନୁହେଁ, ମାତୃକାକୁ ଶୁଦ୍ଧ ଅପର ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରକାରମାନଙ୍କର ସହ ମତ ତାହା ଦିଗମ୍ଭ ସଦ୍‌ବାସରେ ବିସ୍ତାରିତହେବ ହେବ ଦେବ ।
† କର୍ମସମ୍ପାଦନ ସଦ୍‌ବାସ, ବୋଲୁଅଛନ୍ତି, କାନ୍ଦବାର ୧୨ ବର୍ଷ ବୟସ ପୂର୍ବେ ବିବାହ କର ହେବ ।

ସୂଚ୍ୟା ଦଣ୍ଡକ୍ରମେ ଲେଖା ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ହୁଏତ ବର୍ଣ୍ଣନା ।
ଦଣ୍ଡକ୍ରମ ହୁଏତ ସୂଚ୍ୟା କ୍ରମେ ଲେଖା କରାଯିବ ।

ମନୁ ୨୮୨

ସମସ୍ତ ଲୋକମାନେ ଦଣ୍ଡକ୍ରମ ଲେଖିବେ, ସମସ୍ତଙ୍କର ଶୁଭଲୋକ ଏକାନ୍ତ ହୁଏ । ଦଣ୍ଡକ୍ରମରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଶୁଭଲୋକ ଏକାନ୍ତ ହୁଏ । ସମସ୍ତଙ୍କର ଶୁଭଲୋକ ଏକାନ୍ତ ହୁଏ । ସମସ୍ତଙ୍କର ଶୁଭଲୋକ ଏକାନ୍ତ ହୁଏ ।

ମନୁ ୨୮୨

ସମସ୍ତଙ୍କର ଶୁଭଲୋକ ଏକାନ୍ତ ହୁଏ । ସମସ୍ତଙ୍କର ଶୁଭଲୋକ ଏକାନ୍ତ ହୁଏ । ସମସ୍ତଙ୍କର ଶୁଭଲୋକ ଏକାନ୍ତ ହୁଏ । ସମସ୍ତଙ୍କର ଶୁଭଲୋକ ଏକାନ୍ତ ହୁଏ ।

ମନୁଙ୍କ ମନୁ ସେପରି ଭବିଷ୍ୟଦର୍ଶନକଳରେ ଏକଦେଶର ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବସ୍ଥା ଜାଣିପାର ଶାସ୍ତ୍ର-ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର କରୁଥିଲେ । ଅନୁରୂପତା ବାଳକା ସ୍ତ୍ରୀସଦୃଶ୍ୟା ସଦୃଶ୍ୟରେ ଶିଳୋକଙ୍କର ଉଦାନୁ କର୍ତ୍ତୃତାପୁତ୍ର ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ସେଗ କରୁଥିଲେ, ପ୍ରାଣ-ହତ୍ୟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେଉଥିଲା । ଶିଶୁ ବାଳକାପ୍ରାଣର ଦୁର୍ଭିକ୍ଷର ଏକଦେଶ ହେଉଥିଲା; କୌଶଳ୍ୟାରେ ବାଳକାମାନେ ମାତାର ସ୍ନେହରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ସୁଖରେ ବୃଦ୍ଧକାର୍ଯ୍ୟ ଶିକ୍ଷା କରିବେ, ନା କେଉଁଠାରେ ଅଜ୍ଞାନରେ ସ୍ତ୍ରୀସଦୃଶ୍ୟ କରିବାକୁ ସମ୍ଭବହୁଏ । ଅମାତ୍ୟ ହୋଇ କେତେପ୍ରକାର ଯତ୍ନେ ସଦ୍ୟ ଗମୁଅଛନ୍ତି । କେହି କେହି ଉପ-ଶାମନ ଗ୍ରହଣକରି ବୋଧକର ଅସୁବିଧା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରୁଅଛନ୍ତି । ବସୁଧା ସବଳବ୍ୟକ୍ତି ମାନେ ଶାନ୍ତର ମସ୍ତକରେ ପଦାର୍ପଣ କରି ଜଗନ୍ନାଥ କାମ ରପ୍ତର * ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ଶୁଲରେ ମଧ୍ୟ ଗୁଳିଲ ପ୍ରାୟ ରୁଦ୍ଧା ଅସଦାୟୀ ଅନୁରୂପତା ବାଳକା ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ବିଜା ଯୋଡ଼ା କରୁଅଛନ୍ତି । ଦଣ୍ଡକ୍ରମରେ ଦଣ୍ଡ ନ ଦେଲେ କାହିଁ ଅନୁରୂପତା ହୁଏତ ହୋଇ-ପାରେ, ଗୋପନକର୍ତ୍ତା ନୁହେଁ କିନ୍ତୁ ବଜାଳ-ଶିଳୋକମାନଙ୍କର ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ହୁଏତ ଉପାଦାନଗୁଣ ହୋଇଅଛି ।

ଇଂରାଜ ବର୍ଣ୍ଣନାକ୍ରମେ ଅର୍ଥଲେଖରେ ଏହି ଦେଶରୁ ଅଗମନ କରି ଉତ୍କଳମାନେ ଗୁଳିଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶାନ୍ତ ଅଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ବର୍ଣ୍ଣନା ଅର୍ଥଲେଖରେ ମୁଖ୍ୟ ଦୋଷ ଅନେକ ସମୟ ଗୁଳିଲ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହୁଏତ ହୋଇଅଛି । ପରେ ଅର୍ଥଲେଖରେ ବ୍ୟାପାର ଘଟିବ, ଏହି ଚିନ୍ତା ପ୍ରବଳ । ଅର୍ଥଲେଖରୁ ଅଗମନ, ଏହା ସେମାନେ ଇଂରାଜର ମୂଲ୍ୟ-ମାତ୍ର । କିନ୍ତୁ ଶାନ୍ତକାର ମନୁଙ୍କ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନ୍ୟ-ରୂପ । ଗୁଳିଲ ସଦୃଶ୍ୟ ହେଉ, ବା ବିଦେଶୀୟ ହେଉ, ଦଣ୍ଡକ୍ରମରେ ଦଣ୍ଡ ବିଭାଗ କରି ଗୁଳିଲ ପ୍ରଧାନ ଧର୍ମ । ଗୁଳିଲ ଯେଉଁ କାରଣରୁ ହେଉ, ଏହି ଗୁଳିଲରେ ଶିଳୋକ୍ୟ କଲେ ପ୍ରଜାର ମହାଦୁଃଖ ହୁଏତ ହୁଏତ; ଗୁଳିଲ ଗୁଳିଲ ମଧ୍ୟ ଅଲେ ଅଲେ ଧୂସ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏତ । ଦୁର୍ଭିକ୍ଷର ରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅବହେଳା କରି ପ୍ରବଳ ସ୍ନେହରୂପ ଧୂସ ପାଉଅଛି; ମହାପରମେଶାଳୀ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରବଣ ଲୁପ୍ତ ହୋଇଅଛି, ଅଲେଖ ମୋଗଲଗଣ୍ୟ ଧନସାହି ହୋଇଅଛି । ଦେ ଇଂରାଜଗୁଳି, ହିନ୍ଦୁମାନେ କଦା ଚାହୁଁ ଓ ଉପପାମା ହୋଇ ଅଧ୍ୟାପକରେ ଗଲେ ଉପମାନଙ୍କ ଗୁଳିଲ ନିଷେଧ ଓ ଉପପାମା ହେବ ଏପରି ମନରେ ସଦା କର ନାହିଁ ।

ବଗ୍ୟା ହି ସୁଦେଶ୍ୟେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ହୁଏତ ବର୍ଣ୍ଣନା ଧର୍ମକ୍ରମେ ଦଣ୍ଡ ନୁପମେବ ସଦାକର ।

ମନୁ ୨୮୨

ଗୁଳିଲ ସମସ୍ତଙ୍କର ଲୋକସମୃଦ୍ଧ; ଅକ୍ରମାୟା ଗୁଳିଲ ନିକଟରେ ଏହା ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଏହି ସମସ୍ତଙ୍କ ଲୋକ ଧର୍ମପଥରୁ ବିଚଳିତ ଗୁଳିଲ ସଦାକରରେ ବିନାଶ କରେ ।

ଏହି ଦେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଅସଦାୟୀ ବାଳକାମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅଧ୍ୟାପକର ଉପାଦାନ ହେଉଅଛି, ସଦୃଶ୍ୟ ପରମେଶ୍ୱର ଚାହାରି ଗଣନା କରୁଅଛନ୍ତି । ଇଂରାଜଗୁଳି ଶିଶୁବାଳକାମାନଙ୍କୁ ରକ୍ଷା ନ କରି ସମସ୍ତ ଗୁଳିଲ ନାଗୁଳିଲର ଗୁଣାର ପାଶ ହେଉଅଛି । ଫଳ ଏହି ହେବ ଯେ, ନାଗୁଳିଲର ଶକ୍ତି ହୁଏତ ଇଂରାଜଗୁଳି ଲୋପପାଦବ । ଗୁଳିଲ ଉଚ୍ଚ ଜାତିଙ୍କ ଅଧ୍ୟାପକରେ ହିନ୍ଦୁଙ୍କ ଗୁଳିଲ ଲୁପ୍ତ ହୋଇଅଛି । ନାଗୁଳିଲଙ୍କ ଅଧ୍ୟାପକରେ ମୋଗଲଗଣ୍ୟ ଧୂସ ହୋଇଅଛି । ଯେବେ ଗୁଳିଲବର୍ଣ୍ଣରେ ଏହି ପ୍ରବଳ ପରାକ୍ରମଶାଳୀ ଇଂରାଜଗୁଳି ଧୂସ ହୁଏତ, ଏହିବନ୍ତୁ ଶିଶୁବାଳକାମାନଙ୍କ ଅଧ୍ୟାପକରେ ସେହି ଅଧ୍ୟାପକ ସଦୃଶ୍ୟ ହେବ । ୧୮୮୯ ଖାଲର ଗୁଳିଲନିଷେଧ ଗୁଳିଲ-

ବର୍ଣ୍ଣରେ "କେତେବେଳେ ଦେଲେ ନାୟା ଓ ମନୁଷ୍ୟରୁ ବିଚଳିତ ଦେବେ ନାହିଁ" ବୋଲି * ଯେ ଗୋଷଣା କରୁଅଛନ୍ତେ, ସେତେବେଳେ ଇଂରାଜଗୁଳି ସେହି ରାଜପଥ ପରଦାଗ କରିବେ, କେତେବେଳେ

"ଧର୍ମକ୍ରମେ ଦଣ୍ଡ ନୁପମେବ ସଦାକର" ମନୁ ୨୮୨

"ଗୁଳିଲରୁ ବିଚଳିତ ନୁପ ସଦାକରରେ ବିନାଶ ପାଉବେ" ମନୁଙ୍କର ଏହି ଅଧ୍ୟାପକ ଇଂରାଜ-ଗୁଳିଲ ଅଧ୍ୟାପକ କରି ରହିବ । ବିଚଳିତ ବି ଅଧ୍ୟାପକ କୌଶଳ୍ୟ ଗୁଳିଲ ସଦାକରରେ କାହିଁ । କେଉଁଠାରେ ବା ରହିବ ଗାନ୍ଧି କୁଟାପକାର ଅଧ୍ୟାପକ ସାହେବମାନ ବ୍ୟକ୍ତି ନିପିତାରି, ଅର୍ଥ କେଉଁଠାରେ ବା ରହିବ ଇଂରାଜ ଅର୍ଥଲେଖ ଚିନ୍ତା । ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ବ୍ୟକ୍ତିର ସବଳବ୍ୟକ୍ତିର ଅକ୍ରମଣରୁ ରକ୍ଷାକର ଗୁଳିଲ ପ୍ରଧାନ ଧର୍ମ । ଯେ ଗୁଳିଲ ଏହି ଧର୍ମରୁ ବିଚଳିତ ହୋଇଅଛନ୍ତି, ସଦାକ୍ରମ ମଧ୍ୟ ପରମକାର୍ଯ୍ୟ ଶିବ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କର ଅଧ୍ୟାପକ ଅନୁପମାନୁଷ୍ଠାରେ ସେ ବା ଉପମାନୁଷ୍ଠାରେ ଘଟନାଚକରେ ପଢ଼ି ସମ୍ଭବ ଗୁଳିଲ ହୁଏତ ଅଛନ୍ତି । ସଦୃଶ୍ୟରେ ଏବ ସଦୃଶ୍ୟରେ ପରମକର ଏହି ନୁପମ ଚଳ ଅସୁଅଛି । ସମସ୍ତଙ୍କର ଲବଣରୁ ଧୂସ ହେବ ନାହିଁ, ଅର୍ଥ ଏହି ବିଶିଷ୍ଟ ନୁପମର ମଧ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିର ଘଟିବ ନାହିଁ ।

ଅର୍ଥ ହିନ୍ଦୁ ଗୁଳିଲ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଶାସ୍ତ୍ର ଗୁଳିଲ-ରୂପାମଣି ମହାପୁତ୍ର ବାବ୍ୟ ସୁରଣ କରାଇ ସାନୁକ୍ରମରେ ନିବେଦନ କରୁଅଛି, "ଅନା-ଗରାଉକା ବାଳକାଗମନ, ଯୋଦରାଗମନ ବା ଗୁଳିଲରୂପାମଣିରୁ ଅଧ୍ୟାପକର ଯାପକ ଏବ ଗୋରୁର ଅଧ୍ୟାପକର ହେବୁ । ଏହି ଗୁଳିଲପଥର ପ୍ରଥା ଯେ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କରେ ଗୁଳିଲର ଦୋଷ ବିଶାସ ନାହିଁ ଏବ ସେହି ଦେଶରୁ ସେ ହିନ୍ଦୁଙ୍କର ସମାଜ-ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କର ଗୋରୁର ଅଧ୍ୟାପକ ପାଉଅଛି, ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟ ଘଟିବ, ଚାହା ସଦା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶାସ କରୁଥାଉ ।"

* * * * *
ଶିଳୋକ୍ୟାଦି
ନିବନ୍ଧନ

* See the preamble of Regulation XVII of 1829.
ଶିଳୋକ୍ୟାଦି ଦେବ ।